

scriptoz tali ordine-tēporis dis
 posicio-quare vnus tēpe scripsit
 añ aliū a pfecte quibz scripsit a
 tamē secūdo locū scribēdi dederit
 vlt quoz libroz euangelij Jobā
 mis a apocaliph ordinacio diuer
 sa fm tēp? a cōtinētiā vt in añ
 habitis dictū est-ideo ex certa cō
 scientia non exponit a nob p ra
 cōnem expressam a exposituā vt
 in auditore vel lectore sciēdi desi
 derio has rōes collocato. Per hō
 enim qd aliqd tāgit a nō enucia
 tur: excitatur a collocat in altero
 desiderū sciēdi- a huc querētib?
 hoz ōnium rōnes fruct? laboris
 per merituz a studiū iquificōis-
 ps. Querite dñm a cōfirmamini
 qrite faciem eius sēper- a huetur
 deo qui solus est magister intus
 docēs. Math. xxi. Vn? est magi
 ster vñ qui i cel est- doctrina ma
 gisterij qui it? docet qrentes- ex
 hoc de reuelatis habere debet gra
 ciarū actiones.

Capi. p.

In pñcipio eāt vbu ac
 Iste liber vt dixim? vt
 de sbiecto est de vbo icre
 ato in se a in carne assumpta fm
 sua sacramenta cōsiderato- a sicut
 dixim? in aliorū euāgelistarū ex
 posicōibz: ōnia q inducūt quilibz
 eozū ad huc ppe intencōnis indu
 cūt manifestacōnem- Ita etiā Jo
 hānes oia q inducūt: ad hoc idu
 cūt vt diuinitas verbi manifeste
 tur a sic pbetur habere faciē aqle

inter aialia thronū dei circumstā
 cia. Diuidit autē iste liber tot?
 in duas ptes- qruz prima de ppe
 tatib? psonalibus a essentialib?
 vbi increati in se cōsiderati est-
 Secūda autē est de ppetatibus
 verbi in creaturam rōnalez ad sã
 dificādum eã pcedentis. Et inci
 pit ibi- fuit homo- et patet ordo
 istaz pñcipium sicut ē ordo etermita
 tis ad tēpus. Pñor autē harum
 pñcipium diuidit in duas ptes- ita q
 primo ponit ppetates psonales
 a essentielles p qd verbū refertur
 ad psonas diuinas. Secūdo at
 ponit verbi eēnciales ppetates
 fm qd refert ad creata p ipsum
 ibi- Oia p ipsum facta sunt. In
 pñcipio harz pñcipium qtuor cōtinentur
 pposicōnes qtuor vbi eterni ppe
 tates oñdentes- quaruz pma est
 qd dicit- In pñcipio eāt verbum
 per quam oñdit verbi ad intelle
 ctū paternū inseparabilitas- secun
 da ē qd dicit- a verbū erat apud
 deū- per quā oñdit verbi fm quā
 pcedit a paterno intellectu disti
 guēs ppetas. Tercia ē qd dicit- et
 de? eāt verbum- p quā oñdit ver
 bi ad paternū intellectū eēncial
 vmitas. Quarta ē que dicit- hoc
 erat in pñcipio apud deū- p quā
 oñdit verbi ad pñcipium intellectu
 coeqlitas a coeternitas a sic ōnis
 cōfutat heretica prauitas. Dicit
 ergo- In pñcipio eāt verbum: oñ
 dens inseparabile esse verbum ab

intellai paterno. Ad h^o aut intel
ligendū prenotandū est q^d p^mū
principiū est itellai vniuersalit^r a
gēs a nīl recipiēs q^d est ōne q^d h^o
nichil autē pⁿāpⁿ h^o racōnem nī
aliq^d p^rcedat ab ipō - a q^d emī ni
chil ōmno p^rcedit pⁿāpⁿ esse nī
potent. Etā hoc patet p^r pⁿāpⁿ
racōnem que dicit q^d pⁿāpⁿ est
a quo ē aliud. a hoc maxie conue
nit pⁿāpⁿ p^mo. p^mū autē q^d ē
a pⁿāpⁿ itellai: lux ē intel
ligēcie q^d seipm manifestat ex se
ipō q^d patet per hoc q^d iaz dictū
est q^d pⁿāpⁿ p^mū nichil rā
pit. Si ego per aliq^d se manife
stat oportet q^d ad illud p^rducat
ex seipō in quo se manifestat - et
sic in se habet in q^d se manifestat
Cū autē sic se maifestat nō nisi
se luce sua declarat a hoc ē intelle
ctū itellaiū se dicere. verbū
ergo quo se dicit itellaiū pⁿ
āpⁿ inseparabil^r est in ipō - a sic
in pⁿāpⁿ p^mo vniuersalit^r erat
verbū. a hoc ē racō inuitabiliter
p^mū probās p^rposicionem. vñ
Aug^o dicit cū dicitur: In pⁿā
pio erat verbū: pⁿāpⁿ suppo
nit patrē siue paternū itellaiū
p^rposicio aut in ex eo q^d ē p^rposico
est transitia a aliqua notat diuer
sitate: notat p^rone vbi ad p^rem
distinctionē. In eo autē q^d ē hec
p^rposicio in spē accepta notat con
tinenciā verbi tan p^r lucis in pat
no itellaiū siut ipē dicit Job .i.

Ego in p^re a pater in me ē - verba
q^d locut^r sū vobis a me ipō nō lo
quor p^r aut in me manēs fact ope
ra. sic ergo sū v^rissimā exposici
onē: In pⁿāpⁿ erat v^rbū: quod
q^dbez dictū est augusti. Questio
aut surgit hic sū h^oac exposiciōez
q^d sit racō q^d pⁿāpⁿ supponit pa
trē cū pⁿāpⁿ sit in multis itenci
ombz sic dicit in qⁿto p^rme p^rhie
Aug^o - etā dicit q^d a p^r est p^rā
pⁿū a filius ē pⁿāpⁿ a spūssan
ctus ē pⁿāpⁿ - a fil^r h^o tres non
tria sū vñ pⁿāpⁿ S^o ad hoc
dicendū q^d absoluta a p^rma racō
pⁿāpⁿ actiui nō est nī in p^re. Cū
em^o duo sint p^rcessus. p^rmus. s. q^d p
sona p^rcedit a persona. Et sc^ous
q^d creatura p^rcedit a creatore. p^r
mus p^rcessus ē causa sc^oi vt dicit
anselm^o pⁿāpⁿ totū p^rcessus p^r
mī nō est nī in p^re. q^d licz spūssan
ctus p^rcedat a filio tū hoc fili^o h^o
a patre Pat^r aut est pⁿāpⁿ nō
de pⁿāpⁿ a ideo p^rma autoritas
pⁿāpⁿ a p^rma racō est in patre p^r
ter q^d dicit aug^o - q^d in p^re est pⁿ
āpⁿ totū d^rimitatis a hac racōe
antonomatice pⁿāpⁿ suppoit
p^rem. S^o tūc querit^r q^dre ioh^oes
non loco pⁿāpⁿ posuit p^rem vt
dixissz in p^re erat v^rbū Ad hoc di
cendū sū Crisost^o q^d ioh^oes grecis
sapiētibz a in p^rhia enutritis
loquebat^r a scripsit contr^r hereti
cos qui negabāt cristum an^o ma
riam fuisse. quia ergo illi melius

11
nouerūt prēm s̄b rōne p̄ncipij q̄
s̄b rōe p̄ris. Ideo a rācōe p̄ncipij
q̄ illis nota eāt inclōās deduxit
s̄monē in noticiā p̄ris dicēs a cō
cludens s̄monem de uerbi p̄nci
pio. **V**idim? gloriā eius. glori
am q̄si uirginitati a p̄re. **E**t ex hoc
soluit̄ alia q̄stio. quare pot̄ di
c̄t. **I**n p̄ncipio erat uerbū q̄ i p̄n
cipio eāt fili? q̄a intellcūs agēs
uniūsalit̄ qui p̄bat̄ esse pater a
nob̄ plus cognoscit̄ i manifesta
tione sui p̄ uerbū q̄ i manifesta
tione sui p̄ filiū. quia p̄pria mani
festacō intellcūs est in luce intel
lect? in ip̄so candēte q̄n p̄ncipiat
id cui? ip̄e ē p̄ncipiū. **F**ilius at̄ di
c̄t p̄cessum nature q̄ licz idē sit cū
luce cādente a florēte de p̄re a in
p̄re. tamē s̄b rōne hui? nominis
filius s̄m q̄ humano inotescit̄ i
tellectui p̄ carnalem gn̄acionem
apud nos notā. nō ē idem. **E**t hoc
intendit. **C**risostom? q̄n dicit̄ q̄
uēbū a nō filiū dicit̄. ne carnale
aliquid i diuina suspicēris gn̄a
tione. **S**ic autē **J**ohes rōne p̄n
cipij deducit̄ vsqz ad noticiāz pa
tris. ita i eadē st̄xtione s̄monis
manifestacōne uerbi cōcludit̄ in
noticiāz filij dicēs. **V**idim? glo
riāz eius gloriāz q̄si uirginitati a
p̄re. **S**ic enim p̄fecte cōstruitur
fides a destruit̄ heres. vñ etiāz p̄
cedēs. dicit̄ de p̄ncipio a uō uir
ginitati? filius q̄ est in sinu patris
ipse enarrauit. **N**ō ē autem p̄ter

mittēdum q̄ greco s̄mone scrip
tus s̄ liber habet. sic theologos.
Tho. autem ē ip̄positiu? articul?
loco cui? i latino nō habem? ali
quid. cū tñ i exposicōe debeat de
signari. **D**enōt enim circaverbuz
q̄ ip̄m sit absolute a simplicit̄er
uōbū a nichil aliud q̄ uōbū. **E**t h̄
ē primū intellcūs paterni uerbū
in ip̄o existēs a in ip̄o florens et
cloruscās a q̄si quidam globus
lucis ei?. **C**ū enim aliā uerba sint
distācia a primo intellcū ut uōba
p̄ncipata a creaturis a uerba cre
aturaz aliqd aliud sunt q̄ uōbuz
a nō p̄mum uerbuz puz. s̄ p̄nci
panda ip̄m p̄porcionaliter p̄ uni
uscuiusqz modo a analogia a sūt
immersa potēcijs a p̄uacōib? a sic
aliquo modo a tenebris compre
hensa a malicia p̄uacōnis a hoc ē
qd̄ dicitur. **S**ap. vii. q̄ cādō: lu
cis eterne a speculum sine macu
la dei maiestatis a ymago boni
tatis illius. **N**ec ergo sola lux ut
p̄existēs om̄ibus a formās om̄es
creaturaz lucēs in tēbris lucet a
tenebre eā nō cōphenderūt. **N**ec
ergo ut dicit̄ **C**risostom? intēdit
p̄ articulū. p̄ hāc exposicōem ex
cludit̄ heres eorū qui p̄rēm a fili
liū plures esse deos dixerūt ut di
c̄t **A**ug? in de agone xp̄iano sic
pagani fecerāt. quia si plures es
sent: vn? indistāter a inseparabili
ter nō esset in alio. **E**st aut̄ hui?
p̄me p̄p̄osicōis. alia etiāz a s̄ctis

tradita expofitō catholica q̄ p̄ciā
piū dicit eē eternitatē vt fit ſeſus
In p̄ncipio: hoc ē in eternitate:
erat verbū: a tūc p̄pofitō in nōt
habitudinē menſurat̄is eē verbi
q̄ mēſura ſiue termin⁹ eſt p̄ncipia
p̄ij a finis. ſic ipō nonie eterna
tis deſiḡtur. a ē ſimplex nūc inde
ficiēt ſtans a nō mouēs ſeſe ſic
a ipm eē d̄imū cuius mēſura ſim
plex ē a indeficiēs. **¶** Sed tūc que
ritur q̄lit̄ ibi ponat̄ verbū config
nificās tēpus cū dicit̄: erat: a ad
hoc dicit̄ aug⁹. q̄ ſū erat̄ eās ver
bū cū de creaturis d̄i t̄pales mo
tus deſiḡt. ſ; de deo dictū nō dicit̄
miſi eē ſubſtantiū ſine motibus
tēporis q̄ abiciant aliq̄d in prete
ritū a expectēt aliq̄d in futurum.
¶ Et hui⁹ dicti ratio eſt q̄ tales ſūt
mēſure q̄les p̄mittit natura men
ſurati. a idō cū creaturā ſm aliq̄d
in potēcia ſit vel in ſbſtancia ſicut
gnabilia vel in affectōe vel cōcep
tis ſicut āgeli a intellāalia crea
ta a ſic nō ſit ſimul ſtans totū eē
eorū: oportet q̄ v̄ba cuiuslibz tē
poris dicta de creaturis. tēporales
ſignificēt motus. eē autē d̄imum
nullo mō in potēcia ē. neqz ſm ſb
ſtancia neqz ſm cōcepta. neqz ſm
affectiones ſ; totū ſtans ſiml. **¶** Ja
cobi. i. **¶** Apud quē non ē tranſmu
tatio neqz viciffitudinis obūbra
tio. a idō verba dicta de ipō non
ſignāt motus tēporales. ſ; expo
p̄nt ſicut dicit̄ iheron. **¶** Eſt quod

nunq̄ deest. erit qd nunq̄ deent
eāt qd nunq̄ deeat. fuit qd nun
q̄ defuit. a ſic per accidēs referū
tur ad tēpus qd ſub eternitate i
temporalibus fluit. **¶** Dicit̄ etiam
ip̄a eternitas nulli vnq̄ preteri
to defuit nec vlli deest p̄nti nec vl
li vnq̄ futuro deest a hoc ē qd in
tēdit aug⁹. **¶** **¶** Tūc querit̄ quāē
eternitatē vocat̄ p̄ncipiū. **¶** **¶** Ad
hoc dicendū eſt q̄ ſic in h̄is que
ſūt cōpoſita cōpoſitū ſemp a ſim
plicia p̄ncipiat̄ a mobile ab imo
bili ita eē fluens nō totū ſiml exi
ſtēs ſ; potēcijs extenſū p̄ncipiat̄
ab eē ſimplicia. qd totū ſiml ſtat
a potēcijs nō diſtēditur a ſic etiā
mēſura ſimplex tota ſiml exiſtēs
p̄ncipiū eſt mēſure per poten
cias diſtente ſicut eſt eūū. a ē p̄nc
cipiū mēſure fluētis ſicut eſt tē
pus. vnde in de cōſolacōne philo
ſophie libro. v. dicit̄ boetius qui
tēpus ab eūo hoc ē ab eterno ire
iubes a ſic eternitas ſimpliciat̄ eſt
p̄ncipiū. **¶** **¶** Tūc querit̄ itez̄ q̄re
iohēs in et̄nis v̄fus ē verbo p̄tei
ti t̄pis imp̄fecti. h̄ em̄ ſua imp̄fe
ctiōne maxie videt̄ repuḡre eter
nitati. **¶** Sed ad h̄ dicendū ſm an
ſelmū q̄ quīs v̄bū preteiti imp̄
fecti t̄pis imp̄fec̄am ſiḡficet actō
nē t̄n in ſuis ōponētibz h̄z v̄traqz
ea q̄ eternitati magis ōueniūt p̄te
ritū em̄ imp̄fectū includit a cōti
nuat̄ p̄teritū a p̄ns. p̄ns at̄ qd ſo
lū ex̄nciaz h̄z in ipō ducit̄ magis

eterno pñti ppter existēciāz in s̄
 stācia ip̄ius nūc acceptū. **P**rete
 ritū autē int̄ ip̄a solum ē necessa
 riū. et hoc dūem̄ eternitatis neces
 sitati. et ideo rōne hōz dponētium
 vtitur eo. **J**ohes ad eternitatē si
 gnificandū et hoc est qd̄ dicit. **E**t
 verbum erat apud deū. **G**losa au
 gustinivt aliq̄ apud aliū. et ideo
 in hac p̄posicōne distinctio p̄so
 naz p̄ris et filij designat. hoc au
 tē fit p̄ p̄posicōnem noāionālē in
 terpositā q̄ est apud. **I**n hac eni
 tria cōsiderāda occurrūt sc̄z quia
 p̄posicō ē. et q̄a hęc p̄posicō ē.
 et quia vt dicit **D**rustin⁹ vim h̄z
 adūbij localis. quia ergo p̄posi
 cō est: tñsitua est et alietatē et di
 uinitatem notat int̄ ea quib⁹ ap
 ponit. sicut iter verbū et deum. et
 cum alietas in deo nō esse potest
 n̄ p̄sonaz s̄m relacōes originis
 distinctaz: oportet q̄ tal̄ alietas
 fit int̄ verbum et deum. vñ soluit
 q̄stio q̄ fieri posset q̄ cum de⁹ sit
 s̄stantiuum et eēnciam designet
 virtute cui⁹ h̄ trahat̄ ad stādū
 p̄ p̄sona. hoc enim fit p̄ p̄posi
 cōnem noāionālē. sicut cū dicitur
 de⁹ de deo v̄l deus gn̄at deum. q̄a
 fit p̄ verbum noāionale aliquan
 do et aliqñ p̄ p̄posicōnem ad noāio
 nem p̄tinētē virtute tñsiciōnis et
 diuinitatis quā designat p̄posicō.
Cū ergo verbū supponat filiū vt
 dictum ē. quia vt dicit **A**ug⁹. eo
 verbum ē quo filius ē: eadem ra

ciōne oportet de necessitate q̄ de⁹
 stet p̄ patre. **S**i autē q̄ritur qua
 re nō dicat verbū eāt apud s̄stā
 ciam deī v̄l eēnciam: dicit debet q̄
 deus vt dicit **D**am. dicit deitatem
 et s̄stanciam et eēnciam diuinaz
 s̄m modum itelligēdi qui est in
 nomine vt in habēte. s̄stancia
 autē et deitas et eēnciam dicūt natu
 ram deī absolute. et quia habens
 deitatem et naturaz in diuinis ē p̄so
 na. ideo hoc nomē de⁹ dūem̄ci⁹
 ponit p̄ p̄sona q̄ aliquod aliud
 nomen eēnciale. **I**nq̄tum autēz
 est hęc p̄posicō sic figt̄ immedia
 cōnem. et intelligit q̄ verbum im
 mediatū ē pat̄ s̄m nature procel
 sum. ita q̄ int̄ paternum intelle
 ctum et verbum nichil est medi
 um s̄m nature ordinem. vt dicit
Aug⁹. quo alit̄ est ex altero. non
 q̄ alter prior altero. **J**ohis. xvi.
 q̄ misit me mecū ē et sic filius vir
 tus ē p̄ris et sapiētia. q̄a illa ime
 diata sunt intellectu v̄niūsaliter
 agēt. p̄. **C**or. p̄. xpm̄ deī virtutē
 et deī sapiētiaz. quia enim verbū
 ē: sapiētia ē. et q̄a opatiuū ē: vir
 t⁹ est. **J**ohis. v. **P**at̄ meus vsq̄
 modo opatur et ego opor. **I**nq̄
 tū autē est h̄ns vim adūbij loci
 sic notat autoritatē in re accusati
 ui cui p̄ponitur. **D**icim⁹ enim q̄
 miles ē apud regē. et non dicim⁹
 q̄ rex sit apud militē et sic notat
 autoritas i patre q̄uis nulla idi
 gmitas notetur i filio. **D**ic ergo

dicat: vbi eē apud deū. **S**i tunc
q̄ritur quare nō dicat verbū erat
apud p̄ncipiū. vt teneret eundem
modū loq̄ndi quo exorsus fuerat
Ved ad hoc bñ valde r̄ndet **C**ri
sostom⁹ q̄ sapiētibus loquēs in
cipit a verbo eis noto p̄posicionez
eis notā preponēs ⁊ in principio
intellectiuo qđ primū p̄ncipiū
est erat verbū sicut ⁊ p̄bi confite
bant. **D**einde ex illa paulatī fidē
instruens loco p̄ncipiū p̄mit deū ⁊
ideo hoc p̄posicio q̄si trahit ex pri
ori ex qua etiā manifestat̄ ordo
earū adinuitēz. **S**i em̄ in p̄nci
pio cōcedatur eē verbū q̄ omni
bus notū sit. q̄ p̄ncipiū illud eāt
deus: seq̄tur necessario q̄ verbū
erat in deo. ⁊ cū p̄posicio diuerfi
tate notet: seq̄tur q̄ erat apđ de
um vt aliud ⁊ nō vt aliud apud
aliud. qz verbū primū intellcūa
lis ⁊ vniuersalit̄ agentis p̄ncipiū
nō est aliud s̄m substantiā ab ip
so q̄uis ab ipō habeat distincti
onē relatiuā ex hoc q̄ ab ipō ver
bū procedit. p̄ hoc ego cōfutatur
heresis sabellij: q̄ in deo negat di
stinctas eē p̄sonas hoc ego ē qđ
dic̄: ⁊ verbū: hoc significatur **Ecc̄i**
xxiiij. vbi dic̄ sapia ego ex ore al
tissimi p̄dij p̄mogemta ante om
nez creaturā non em̄ dicet ego mi
si verbū eēt substantiā ⁊ p̄sona de
mōstrata ad intellectū. ad quam
eēt vnicus intellcū sicut ad rē p̄
se existentē. nec diceret ex ore nisi

ab ore dicentis intellcū procedēt
nec diceret altissimi n̄ in patre de
fiḡre vellet autoritatē. nec dicerz
p̄dij n̄ intellcūalem defiḡret p̄o
cessionē ⁊ relacōis distinctiōnem
nec dicet̄ primogemta ante onem
creaturā nisi notarz ordinē cause
ad causatū p̄cessionis etne. siue
p̄sone ad p̄cessionē temporalem
creature a creatore. **Q**uentur cū
ista que dicat iohānes p̄bari pos
sint p̄ racōnem. sicut iā in antece
dentibus patuit quare iohānes
ista nō probauerit. **E**t hec ē que
stio **C**risostomi p̄cipue cū sapiē
tibus loq̄tur vt p̄us dictū est et
dicat **A**plius p̄ma **Coz. ij.** sapiē
ciā loquim̄ int̄ perfectos. **C**onfir
mat̄ aut̄ hec questio p̄ hoc q̄ dic̄
aug⁹. q̄ hec verba accipiūtur etiā
am de libris platois in q̄bus sen
sus hōm̄ inuenitur verborz cū p̄bi
nichil dixerit sine p̄bacōis raci
one. **A**d hoc autē r̄ndet **C**risosto
m⁹ h̄is v̄bis iohēs d̄mā em̄ciā
ans ⁊ nō hūana racōne p̄bās di
cit vt n̄ excogitaciōne esse creda
mus q̄ dicat. qz excogitaciōnes hō
minū fallaces sunt ⁊ inanes. **S**i
em̄ demōstraciōnem inducēt. si de
impedirz vt in antehabitis dixi
mus **P**reterea veritatē d̄mā p̄
rōem hūanam p̄barz. ⁊ sic p̄me
veritati p̄t se non assentiret qđ
eēt absurdū. ⁊ ideo nō demōstr̄t
Persuasiōes aut̄ ex similitudinibus
⁊ congruencijs non potuit

ponere - quia ille sequitur fidem
iam fundatam et ante fidem nichil
valet ut dicit Aug⁹ in prologi
on. **Ysa. vii.** nisi crederitis non
intelligetis et ideo hoc sicut inspira
t⁹ simplicit⁹ accipienda denunciat
et hoc est quod dicit. **Et de⁹ eant⁹ ver
bum.** Tercia propositio denotans
verbi cum patre consubstantiali
tate ut sit Jesus. **verbum erat substā
cialit⁹ de⁹.** Attende autem quod quicumque
modo constructio ordo vertat: se
per est vera propositio. Si enim ver
bum sit ex parte suppositi et deus ex
parte appositi vera est quia verbum est
de⁹ et sic persona subicitur et substantia
divina sic predicat. qui ordo subie
ctionis et predicacionis generalis est et
artificialis in omnibus. quia de natura
suppositi cuius agere et pati est propri
um: est quod subicitur et de natura sub
stantie formalis et essentialis est predi
cari. sicut cum dicit. **sortes est ho
mo.** Si autem de⁹ subicitur et verbum
predicat. tunc iste ordo constructio
specialis est in divinis personis et
denotatur per eum quod eiusdem sim
plicitatis est persona cuius et essen
cia et nichil est in persona nisi essentia
divina. et ideo utrumque subicitur et
apponit utrumque et sic excludit er
ror eorum quod dicebant personas ut sub
stantias et propositas et particulatas de
bere subici et non predicari. essentia
autem ut simpliciorum debere predi
cari et non subici qui error tagitur
in primo sententiarum. di. v. et eliditur

per verba augustini cum tam persona
quod essentia siue natura in divinis eius
de sint simplicitatis. **Et tunc que
rit quod in locutione positum trahit hunc
terminum deus ad standum per sub
stantia cum in prehabitis supponit
per persona. hoc soluit plane dicitur
de quod deus per certo de natura proprii
significati supponit substantiam.
hoc ut dictum est per prepositionem no
tionalem in precedenti propositio
cogit ad standum per persona. et ideo
cum in ista tercia propositio tal
non sit propositio. nec alius alius ter
minus non conationalis: reliquit nature
sive proprie per quam supponit essentia
et sic reliquitur quod de⁹ est verbum es
sentialit⁹ et non differens per essentiam
a deo preter qui est tota deitatis prin
cipium. **Johis. x.** Ego et pater unum su
mus. et xvij. ut sint unum sic et ego et
tu pater unum sumus. **Et tunc quare
quod hoc de essentia loquens utitur verbo pre
teriti imperfecti temporis cum alibi de
eternitate loquens verbo presentis tem
poris utatur. **Joh. viij.** Antiquus abra
ham fueret ego sum. hoc ad hoc in preterito
tibi? fere rursus est quantum est de
ratione preteriti imperfecti quod me
dium est inter presentis et preteriti inclu
des utrumque extremorum et participas
**Et confirmat hoc per Anselmum in li
bro de concordia prescientie et liberi
arbitrii. ubi sic dicit. In hoc si quod
dem magis similia sunt eterno preteriti
temporaliter preteriti quam presentia quam
que ibi sunt nunquam possunt non esse******

pñcia sicut tēporis pterita nō va
lent vnq̄ pterita nō fuisse. pñcia
vero tēpore ōnia que transeunt fi
unt nō pñcia. vt ergo significet
et immutabilitatē accepit aliqd
de pterito. et vt significet existen
ciā accepit aliquid de pñti et hoc
colligit simul in cōsignato pteri
ti impfcti. **E**ram autē est verbū
substantiuū qd̄ significat sbstā
ciā vt actū. et hoc pprie cōuenit p
sone qn̄ predicat substācia de ip
savel econtra. **P**z ioh̄is. viij. **J**u
deis loq̄ns qui negabāt suā eter
nitatēz vtitur v̄bo pñti vt notet
q̄ nichil trāsijt de sua eternitate
s̄ tota stet simul. **D**s. **T**u autē idē
ip̄e es et āni tui non deficiēt. v̄bū
autē ad hoc poit et non filiū pp̄
q̄nqz causas q̄ruz tres ponit **C**ri
sostom⁹ et duas augustin⁹. **P**ri
ma equidēz **C**risostomi hec ē vt
simplex gn̄acio intelligatur esse
Sc̄da vt intelligat̄ eē sine con
cupiscenciā spūal̄ et intellaiālis.
Tercia autē vt intelligatur sine
distācia genitoris et geniti. qz p̄
mū verbū indistanter manet in
itellcū sē manifestātē. fili⁹ autēz
semp non idistanter manz in pa
tre i omnibus in q̄bus ē pater et
filius. hec autē verba crisostomi
facile ē intelligere ex p̄cedentib⁹.
Vna autē rācio quā dat aug⁹. ē
qz per verbū exp̄ssa similitudo in
telligat̄ genitoris et geniti que sē
per ē inter itellctū agentē et v̄bū

quo dicit se. dicit enī augustin⁹
qz cum mēs dicit se: nichil min⁹
est in verbo q̄ in dicēte. hoc autē
semper nō est inter patre⁹ et filiū
Sc̄da autem rācio ē qz cū ioh̄a
nes totaz virtutem processiomis
qua filius p̄cedit a patre vellet
declarare. et filius nō p̄cedat tm̄
vt filius. sed vt ars patris et sa
piēcia plena rōnibus viuētibus
eorū que sūt: qz hoc mō melius
significat p̄ verbū quod ē ars et
similitudo causatis intellcū qz per
nomē filij qui nō dicit nisi ad pa
trē similitudinē et relacōnem **D**i
cūt quidā etiā sextā hui⁹ rācio
nem. qz verbū oñdit tres cōpac
iones vel q̄tuor q̄bus hoc manife
statur v̄bū increatū. quarū vna
est ad dicentēz et sic in primāpio
erat verbū. sc̄da est cōpacio ad
corpalem vocē quā formacōe spi
ritus creati iduit et sic similitudi
nez ponit ad carne⁹ assumptam
quādo verbū caro factum ē. **T**er
cia autē cōpacōnem habet ad
ea quorū causa p̄dealis ē in intel
lectu actiūo primo. et sic dicitur
qz omnia per ip̄m facta sunt **Q**u
ta ponit etiā in hoc qz verbum
noāio: noāio est per quā erudicio
fit et sic verbū est lux menai et ā
gelozū et hominū. nomen autē fi
lij nō dicit nisi cōparacionem pi
mā et sic cōueniēciā ponit nomē
v̄bi qz filij. hoc est ergo qd̄ dicit
deus erat v̄bū: et sic cōdemnat.

heres Arrij qui sic in libro Arrij legitur dixit filiū nō esse deū. s. virtutē quandā an totum mūdum creatam p quam sic p quoddaz instrumentū fecit de? mūdum. a omnia q̄ sunt in mundo. q̄a si hoc esset verū seq̄retur q̄ hoc p̄posicio nō esset vera. deus eāt verbum qd̄ falsum ē. **Hoc erat in principio apud deum.** hoc ē quarta p̄posicio per quā enūciat̄ eq̄litas maiestatis a eternitatis p̄ris a filij. hoc inq̄ a non aliud in principio qd̄ est eternitas: erat apud deū. nec excludit̄ hic spiritus sanctus? sicut dixerūt Nestori? a Eutices heretici a Paul? samocetetus q̄ dixerūt spiritus sanctum esse seruū a i aere filij insufflato in discipulos fortū. q̄a stat q̄ p̄ncipiū p̄mū diligit verbū cōstantiale qd̄ ē sui ipsius manifestatiū a hic spūs dilcōnis ē intra p̄mū intellectū sicut a verbum. nec vnq̄ ē p̄cessio verbi sine p̄cessione tal̄ dilcōnis a sic nautzeoz ē extra p̄mū intellectū formatum. **Uz tūc q̄rit̄ q̄re** Iohes nō facit statim a p̄ncipio mentionem spūs sancti. **Ad hoc aut̄ dicendū q̄ illo tpe nō fuit error circa p̄cessionē spiritus sancti.** tū in sequentib? expressam mencōnem facit p̄cessionis spūs sancti. Ioh. xv. dices. spiritus q̄ a patre p̄cedit a. **Adhuc aut̄ q̄ritur cum in principio p̄me p̄posicionis p̄ncipiū stet p̄ patre s̄m**
 A sicut cō. p̄cessionem filij

hāliorem expōsitiōem. quid facit q̄ h̄ stat p̄ eternitate. **Ad qd̄ dicendū ē q̄ hoc accipit̄ ex modo loquēdi.** cum enim p̄posicioes t̄nitive sint oportz q̄ aliqua s̄m modum loquēdi notet̄ int̄ suppositum p̄nominis a suppositum per hoc nomen deū a suppositum per hoc nomē p̄ncipiū: diuisitas a cum per p̄nomen de necessitate supponat̄ verbum a nō sit diuisitas v̄l alietas it̄ v̄bum a diuinaz essenciā: oportet q̄ hoc nomen deum stet p̄ persona p̄ris q̄ alietate a dist̄inctōnez habet ad suppositum v̄bi a sic p̄ v̄tutem p̄posiciois i: p̄ncipiū stabit p̄ eternitate que licet s̄m rem nō differat a diuina essenciā v̄l persona. tamē nōt̄ differēciā in modo signifi cādi cum v̄bum a de? dicunt̄ esse in principio. quia dicit̄ P̄bus q̄ nichil ē in seipso a sic v̄bum a deus sūt fil̄ in principio sic in mēsurā sui esse a hoc ē eternitas. **P̄ncipiū ergo h̄ stat p̄ eternitate.** cuz dicit̄ h̄ eāt i principio apd̄ deū. **Prima enim causa** sicut diximus est agēs intellcūs cui ad facere sufficit v̄bum a spūs qui p̄cedit a de duat̄ forma p̄dealis verbi i facta a hoc notat̄ in p̄s. v̄bi causā efficiētē a sufficiētēz describit dices. **Verbo d̄ni celi firmati sunt a spiritu. o. e. v. eoz.** hoc ē ergo quod dicit̄. hoc erat i principio apud deum. **Not̄ ergo p̄ hac p̄posicioez**

coeternitas et coequalitas ubi et pa-
tris et hereticos Ebionem et Fotinum
qui dixerunt verbum filium ipsum christum ante
beatissimam virginem non fuisse. Coeterna
enim coequalia sunt in duracione et coes-
sentialia coequalia sunt in virtute et ma-
iestate hoc est ergo quod dicit. **H**ic
questio incidit ad cuius verbi cre-
ati similitudinem hoc verbum sumatur
magis. Dicit enim Damascenus quod
verbum creatum multis modis dicitur
Dicit enim sic quod verbum est natura
lis intellectus motus per quem movetur
et cogitat velut lux est ens et splen-
dor. Verbum rursum est quod nodum
profertur. sed in corde enunciat
Rursum verbum est angelus siue
nuntius intelligencie eius quod enun-
ciat alteri quod in cordis intelligencia
conceptum est vel affectum. Ad
hoc autem dicendum secundum Augustinum in glo-
sa simili est verbo primo modo dicto
quia hoc est verbum simile intel-
lectui et equale et indistans et
cum ipso intellectu stans et manens
et est prima forma omnium eorum que
dicuntur et formantur ab intellectu
Et sunt hec verba Augustini. quoniam cogi-
tas aliquam substantiam aeternam et perpe-
tuam omnipotentem ubique presentem ubique
totam nusquam inclusam quoniam ista cogitas
hoc est verbum de deo in corde tuo
Quaecumque dicuntur soni sunt syllabe
sunt littere sunt hoc verbum quod transit so-
nat quod autem figit sonus et in cogi-
tacione eius est qui dixit et in in-
telligente qui audit non transit

et ad modum illius stat et non tra-
nsit verbum intellectus primi. **A**d-
huc autem quod dicitur ulterius cum
verbum possit esse maius quam mens
dicens verbum sicut est quoniam est de
maiori re quam sit ipsa mens dicens.
et possit esse minus sicut est verbum
de minori re quam mens dicens et pos-
sit esse de equali sicut quando tantum
est verbum quantum est in dicente sic
cum mens dicit se ad cuius horum
verborum similitudinem sumatur.
Et ad hoc dicendum per Augusti-
num in libro de trinitate sic dicitur
ca. iij. **N**otanda si maior est quam
illud quod noscitur et plene noscitur potest
perfecta non est. si autem minor est
iam superior est quam natura que no-
uit et sic non se totam novit. Cum
ergo se totam novit neque secum
quicquam aliud par illi est cognicio
sua et ad illius similitudinem sumi-
tur verbum increatum cum intelle-
ctus primi principii dicit se. et si par
est coeterna est et coequalis est in omni
virtute et maiestate et hoc est quod
intendit. **(Omnia per ipsum fa-
cta sunt)** **D**ic ponit verbi in crea-
ti propria essentialia secundum quod ut cau-
sa ad causata et creata per seipsum con-
parat. **C**um autem duo sint in ipso scilicet quod
est unius cuiusque causa per quam sunt hoc
quod sunt et subsistunt et secundum quod ipsum
est ratio cognicionis omnium in qua
agnoscitur omne quod agnoscitur et utrum-
que horum sit verbo substantialiale ut per-
fectior sit doctrina **J**ohannes utroque

12
modo describit verbum. p rōnem
p̄mani hic: p rōem secundaz ibi.
Vita erat lux hōim. sic enim p̄ba
tur et in p̄ncipio p̄hicoz. eadem
sunt p̄ncipia eēndi et agnoscēdi
ōnem rem et hoc etiā accipitur ex
p̄ncipio posterioz. **C**ausa autē
quare sic artificiose p̄cedit iohā
nes iam i p̄te dicta ē. quia sapiē
tibz et perfectis loq̄batur et i p̄hi
losophia enutritis et cōtra hereti
cos qui erant cauillosi et destruxis
sent doctrinam nisi valde sufficiē
ter esset tradita. **A**d huc autem
p̄ma ps diuidit in duas in q̄z
p̄ma notificat deitatem v̄bi ex cō
p̄acōe verbi ad creaturas. **I**n se
cūda autem eādē deitatem desi
gnat ex compacōne creatorz ad
ip̄m v̄bum ibi. **Q**uod factū ē in ip̄
so. **I**n p̄ma hōz duo facit. p̄mo
em oñdit verbi deitatē et eternita
tem ex gnālitate virtutis opera
tue cū dicit. **O**ia p̄ ip̄m facta sūt
Secūdo oñdit idēz ex modo opa
cōnis cū dicit. et sine ip̄o factū est
nichil. **A**d itelligētā autē hōz
om̄ū q̄ hic dicenda sunt. **N**otan
dum q̄ dicit **I**heronim⁹ in p̄mo
p̄hemio galeato sic. logos grece
multa latine significat. **N**ā et ver
bum ē et ratio et supputacō et uni
uscuiusq̄ rei causa p̄ quam sunt
singula q̄ s̄sistūt que om̄ia intel
ligim⁹ in filio. **S**i em logos ac
cipiat vt manifestas itellcum tūc
v̄bū ē et verbi tūc hz rōem. **S**i at

accipiat vt p̄ma p̄tea rez. rebz
tūc nō imixta sic ē racō. **S**i tūc ac
cipiat vt ars et sapia ad quaz fit
vniūsalit̄ qd̄ fit tūc est causa or
dimis rez s̄m suos eēnales qd̄
in hoc q̄ p̄p̄inquit et remoc̄ se
habēt ad intellectū agētē et sic
ē supputacō rez in toto mundo ex
istēcum. **S**i autē accipiatur vt
ars agētis primi tūc ē causa per
quam sūt singula q̄ s̄sistunt. et
ideo om̄ia hec filio attribuunt et
filij cum intellectu op̄ate coeter
mitatē et deitatē demōstrant et hoc
modo sumendo verbum: om̄ia per
verbū sicut p̄ artē et causā op̄ati
uā et rōnem formalem p̄dealez fa
cta sunt. cuius p̄magines qd̄em
vt dicit **B**oeci⁹ i libro de trinitā
te sunt forme materiales in rebo
inuēte et rebus imixte. **I**lla autē
verbi lux et ratio p̄dealis s̄m **P**la
tonē et **B**oeciū vere forme et foris
manētis habet rōnez ad quā: nō
ex qua facta sunt quecūq̄ facta
sūt a deo creatore. sicut dicit **Au**
gusti. et hoc ē qd̄ dicit. **O**ia p̄ ip̄
sum facta sunt. **E**st autē h̄ caute
ābulandum. q̄a locum istum im
pugnant q̄tuor hereses que hic
sunt excludēde. quaz vna ē here
sis **A**rrii. secūda ē h̄es **E**uticetis
et **N**estorij. tertia est heresis **M**a
michei. quarta ē heresis **P**aulli sa
mocheteci. **A**rri⁹ sicut legit in li
bro quem **V**aleri⁹ discipulus **A**r
rii cōscripsit cōtra filij eternitatē

dicebat filiū esse factū et esse quā
dam dei virtutem et lucem intelle
ctualem factā an mundum et ideo
illū vocant esse verbum et sapienciā
dei et habere virtutis influentiā et sa
piencie ad totū mundi facturā sicut
philosophi dicunt quod primi orbis intelligentia
influentiā habet super omnium aliorum fa
cturā et an ipse non est nisi causa prima
quod causa erroris Arrij fuit quod mi
nime philosophie inhebat. **Huius** autē
discipuli sic dicunt locū? longe post
ipsum surgentes fuerunt eutices et ne
storius et an eos fotinus et ebyon
dicentes spiritus factū esse spiritua
le virtutē quod est vehiculum formaz
naturalium in res naturales et gratiarum
et illuminacionum in animas quā virtutē
etiā factā dicebant et quod sic verbit
ea que a creatore preter creatorem
virtute filio procedunt dicebant cum
patre et filio deus ire et esse suum eorum
et non esse ubique. **Si** tamen ibi ubi fa
ctū? in dicto desuit officio. sic nos
dicimus? secundum catholicam fidem quod spi
ritus creatus est ubi operatur et sic diffi
nibile in loco posuerit spiritus san
cti. **Contra** quod disputat Ambrosius in
libro de spiritu sancto. **Manicheus** autē
dixit mali esse quādam naturam a
deo lucis sic expresse legit in epistola
manichei quod vocat fundamenti. **Paulus**
autē samothetibus dixit christum
ante beatissimā virginē mariā non
fuisse. sed tunc tamen incepisse et in
ipsum descendisse virtutem et sa
pientiam quam Arrius dicebat

verbum esse ante mundū factū et ab
ipso processisse in operibus miraculorum
Spiritus sanctū quē nestorius et Eutices dicebant esse patris et filii suū.
vnde Paulus addidit in errore aliquid
arrio. et aliquid addidit in erro
re nestorio et hunc sequebantur
fotinus et ebyon heretici. **Contra**
hos autē omnes hereticos ut concor
diter dicunt Augustinus. Ambrosius
Bernardus et Crisostomus. **Dicit**
Iohannes Quia per ipsum verbum facta
sunt nichil excipiendo quod in vniuersa
litate distribuōnis cadere potest. Non
ei distribuit nisi aliquid cōe in vna na
tura analogie vel generis vel speciei col
ligēs supposita. **Deus** autē factor
nec in analogia nec in genere nec in spe
cie vna est cum creaturis: ergo non
distribuit signū distributiuū per
focōre. et sic cum dicitur. **Quia** per ipsum facta
sunt: oportet sensū esse: omnia facta: fa
cta sunt per verbum. vnde glossa. **bede** et au
gustinus. hoc est quicquid est siue in substantia si
ue in alio naturali appetate factū est per
verbum et sic a verbum factū est a non: **Per**
factū est ergo oportet quod verbum factū
sit per verbum et sic idem factum est per
se ipsum quod est extra omnē intellectū
et impossibile. si autē non est factum
tunc mentitur arrius qui dicit es
se factū et hoc est argumentum augustinus.
contra heresim arrii validissimū.
Colophon per ipsum et in ip
so creata sunt et ipse est ante omnes
et omnia consistunt in ipso. **A**dhuc si ita
est quod omnia que vel substantialiter vel

aliqua naturali appetate consistunt
 cadunt sub distributione. cum hec
 omnia bona sint erit verbum autor
 bonorum et nichil est malum in en-
 tibus quod est contra manichaeum. et hoc
 inuitur in glosa quae dicit. Ecce au-
 tor est bonorum. Sic ergo exponere
 totam artem quae dicitur quod notet habi-
 tudo officiorum cum dicitur. Omnia
 facta: per verbum facta sunt. **V**ides
 enim causam instrumentalem nota-
 re sic ex modo loquendi verbum ef-
 fet instrumentum factoris primi. **A**d
 quod dicendum quod officio notat
 causam medialem non illam quae est
 instrumentalis. sed illam quae est in ordi-
 ne nature. quae aliter est ex altero. per
 verbum ergo et virtutem et sapientiam
 fit quod fit. quia verbum est a patre
 et habet ab ipso quod operatur. **J**o. v.
Quemcumque facit pater: hec et filius
 similiter facit. **V**n sap. vii. de sapi-
 entia dicitur quod omnium est artifex omnes
 habens virtutem omnia prospiciens.
Preterea. **E**ccl. xviii. dicitur. Qui vi-
 uit ieternum creavit omnia simul
Creatio autem non est talis operatio que
 possit habere instrumentum. quia
 omne instrumentum aliquid supponit
 super quod operatur. **C**reatio autem est ali-
 quid de nichilo in ens producere.
Ad hoc autem artifex cui sufficit so-
 la voluntas ad operandum: instru-
 mento extra se existente non indiget. **E**t
 si dicatur indigere: constat quod in se ip-
 so factus est. dicere autem primum im-
 perfectum esse operis valde est inconueni-

ens. **E**st ergo intellectus sine quo dicitur
 est et non quem dicunt heretici. **H**e-
 retici autem de modo operandi cum di-
 citur. et sine ipso factum est nichil quia
 officio oportet resolui ut me-
 lius intelligatur. **R**esoluit autem in
 hac non aliquid factum est sine ipso.
Et tunc obiciunt. **N**estorius et **E**u-
 tices. sed spiritus sanctus est aliquid non
 ergo est factum hoc aliquid sine
 ipso ergo factum est cum ipso et per
 ipsum ergo spiritus sanctus est factus. **S**ed
 si dicas quod factor non cadit sub
 distributo. **D**icit eutices quod spiri-
 tus sanctus est de hiis quae sunt proceden-
 tia a factore primo et secundum et quod
 essentia super creaturam. **A**ctu. ij.
Sedit super singulos eorum spiri-
 tus sanctus. **A**d hoc autem perit ex
 cludendum dicit **J**ohes **C**risosto-
 mus sic esse procedendum. **S**ine ipso
 factus est nichil quod factum est ita
 quod hoc implicatio quod factum est
 ponatur circa terminum distributum
 ut sit sensus non aliquid quod factum est
 factum est sine ipso et tunc cessat ob-
 iectio. quia spiritus sanctus non est factus quia
 per hoc quod procedit non probatur esse
 factus. quia de ipso procedit et non
 est factus. **P**ater. **I**pse tamen spiritus
 procedens de thalamo suo quod de
 deo symbolicè intelligitur. **E**ze. iij.
Benedicam gloriam domini de loco sancto
 suo. et secundum hanc expositionem si-
 ue sensus subtiliter procedit. **Q**ui autem
 requiescit super creaturam non probatur
 cum esse creaturam. quia et ipse deus?

quiescere et sedere in creatura dicitur **Ezech.** xliij. locus solij meae locus scabelli pedum meorum ubi habitatio in medio filiorum israel. scilicet **Paralip.** vi. **Confurget** domine in requiem tuam. hec enim methaphorice de deo dicuntur et arguere ex talibus peccatum est in problematibus sicut docet aristoteles i. ij. thopicomum. **Aug.** autem et beda exponunt sic punctando: **S**ine ipso factum est nichil: hec enim locutio est duplex quod patet si resoluatur sic. non aliquid factum est sine ipso. ex hoc quod negatio potest referri ad totum vel ad partem subiectam in eo quod est aliquid quicquid. primo quidem modo est composita et est sensus quicquid aliquid est siue substantia. siue aliquid quod natura est. siue naturalis proprietas nature inherens sicut est omne quod habet entitatem quocumque modo. illud non est factum sine ipso et hoc modo verum est et modum dicit quo omnia per verbum facta sunt. quia in diuisa sunt patris et filij et sine filio verbo suo pater non operatur. **pubi.** viij. **Cum** eo etiam cuncta operentur et hoc modo respondet euticeti quod factor spiritus in vno quasi cum factura non potest distribui et sic nulla est obiectio heretica. **U**ed obicit manicheus? si sine ipso factum est nichil sed est non aliquid factum est sine ipso cum malum sit aliquid sequitur quod malum non sit factum sine ipso. **U**z contra hoc est. quia est destructor mali. **p.** **Job.** ij. **I**n hoc apparuit

filij dei ut dissoluat opera dyaboli. **S**i autem eiusdem rei est verbum factor et destructor tunc est prouicator. **Gal.** ij. **S**i ea que destruxi iterum reedifico prouicatore me constituo. **I**deo ad hanc heresim destruendam accipiunt sancti secundum sensum locutionis ita quod negatio stet in termino subiecti sic non aliquid factum est sine ipso ut sit sensus id quod factum est non aliquid sicut malum factum est sine ipso ut sit quasi propositio habens subiectum terminum infinitum et hoc intendit glossa que dicit. sine ipso factum est nichil. quia non est ab eo quicquid non est naturaliter sed est puerio nature ut malum siue peccatum ecce non est autor malorum. **p.** **Cor.** viij. peccatum nihil est in mundo. **U**z obstinatio heretica adhuc instat obiciens et dicens quod nichil est non pugnat et non corrumpit malum autem pugnat contra bonum et corrumpit ipsum ergo est aliquid et sic habet autorem. **U**ed et hoc soluitur per dyonisiuz in libro de diuinis nominibus ca. iij. ubi probat quod malum nec in corporis natura nec in anima nec in angelo nichil est nisi prouacore. **P**rouacore autem in se nichil est sed de fornicitate relinquit in subiecto. **S**icut cecitas que non magis aliquid est in oculo quam in lapide sicut dicit augustinus quous de fornicitatem relinquit in oculo quam non relinquit in lapide. quia

lapis habit? illius qui cecitati co-
 trari? e no est susceptibil et ideo
 priuaco p hoc q rlinquit puatu
 sbiectu no e reducibilis in noens
 a penit? nichil. **D**ubiedum aut
 sb deformatate puacionis est cor-
 ruptu bonum a gca a virtute cor-
 rupti boni pugnat oia integruz
 bonum a no virtute suipfius. **E**t
 huius bonu exemplū dat **A**ug?
 de tybia curua q virtute gressibi-
 lis potencie q est in tybia curua i
 pugnat a destruit rectitudinem
 gressus a tñ destruit p curuitate
 q defect? rectitudis e in ipsa a de
 hac causa dicit **D**bus in tercio li-
 bro p me plie q antiqz posicio
 fuit vera q bonu est loc? mali i
 q habitat malu. **I**ste ergo est se-
 sus ei? q dicit. **P**ime ipso factu
 est nichil que licet duplex sit et i
 hac duplicitate exponat a factis
 tñ in vtroqz sefu e vera a excludit
 diuersas hereses. **M**aluz enim a
 pdni nominant aliqu adonem
 puatam circustancia debita vel fi-
 ne a sic est aliquid a fm q e ali-
 quid no est factu sine vbo. **A**liqu
 nominat defectum cum puacōne
 a sic e fm quid a tñc est in adēs
 defect? a no habet causam efficiē-
 te. s deficientez. sic curui gressus
 deficiens causa est curua tybia a
 hoc modo no fit p verbu. quia h
 no est causa deficiens a no reduci-
 tur hoc modo malu i causa pma.
 s in causam pximā deficientē.

Tercō modo nominat ipam pri-
 uacōnem a sic omno nichil est a
 nullam habet causam neqz effici-
 entē neqz deficientē. **D**ic ergo p
 hoc q dicit. **O**mnia p ipm facta
 sunt: ondit verbi diuinitas. per
 hoc q gñalit e sufficiens a opati-
 ua causa omiū. p hoc autez q ad-
 dit. **P**ime ipso factum e nichil.
 per modum opacionis: ondit di-
 uinitas eiusdem. per hoc q est in-
 deficiens causalitas ei? ab ombo
 causatis. **Q**d factuz e in ipso vi-
 ta erat. **I**n ista pte fm expōicōez
Augustini et **B**ede et **G**regoriū
 manifestat verbi diuinitatem ex
 opacōne creati p verbum. **V**nde
Glosa dicit **Q**d factum est in tē-
 pore. **i**n ipso: hoc e fm h qd erat
 a e i ipso: **v**ita erat. quia i spūal
 fcois rōne semp vixit a viuit. hoc
 autez exemplum dant predā scī
 dicentes q artifex q facit archā
 in mente habet formam ad quā
 pficit formam arche in lignis q
 licet no viuat put est i lignis. p
 ut tamē e in mēte artificis. mouz
 artificem a dirigit in ope a sic vi-
 uit in mēte qd no viuit in mate-
 ria. qd enim i itellcū agēte a op-
 ante manet a dirigit facit opeā vi-
 te. a qd facit opera vite viuit et
 sic archa in mēte artificis p yde-
 am existēs viuit a est vita. qā dif-
 finicio vite e q vita est actus spi-
 ritualis a ctinu? ab ente quieto
 a sempiterno fluens. **N**ec autē

expositio obiectio habet quod species
arborum in uiuente species quod
est de genere accidentis et talium mi-
chil uiuit et non est uita. **B**ed ad
hoc dicendum est secundum illam opinionem
quod ponit species in anima esse accidentia
et passiones anime quod sancti intendunt
de agente intellectu et operante quod de
se et luce propria facit quod facit quod il-
le uere est actus. et non de illo quod pri-
us concipit formas factorum. et deinde
de ad similitudinem illorum operatur
talis quod de se et suo substantiali lumi-
ne facit simile est intellectui primo
et lux eius realis simile est uerbo
eterno. et sic intelligitur quod dicitur
quod factum est in ipso: hoc est per hoc quod
est in ipso uita erat: et sic cessat ob-
iectio quorundam qui dicunt: quod fa-
ctum est in ipso uita erat: sed omnia facta
sunt in ipso sicut continente. ergo
omnia sunt uita hoc enim determinatio
proprietatis cum suo casuali: in ipso:
non determinat participium factum. sed
determinat hoc uerbum quod supponit
per pronomine ut sit sensus: **Q**uod fa-
ctum est: in natura propria in tempore in
ipso uerbo ante omnia tempora: erat
uita et lux: **E**t sic nichil ualere obie-
ctio. **B**ed tunc queritur quare dicitur
erat uita: et non dicitur uita uel for-
ma. **A**d hoc dicendum sicut dicit philo-
sophus in principio octauum philo-
sophorum quod influentia primi motoris i-
entia est sicut uita quodam existentia
bus omnibus per hoc quod est actus con-
tinuus ab ipso fluens. sicut a fonte

uite et ad esse adducens omne quod est et
ideo dicitur uita. quod talis actus est in uerbo
secundum quod est ars patris plena perfectis. et
rationibus eorum que sunt et facta sunt et
fiunt. et sic expositio multiplicat per
bas in libro lxxxiij. questionum per au-
gustinum et est uerior omnibus. quod sic
excludit error dicentium filium esse
creaturam et destruit fides ex autoi-
tatibus grecorum quod tales formas in
mente diuina ponebant ut dicitur dy-
onysius libro de diuinis nominibus
c. vii. ubi loquitur de exemplaribus
rerum in sapientia diuina. tamen istum
locum sancti diuersimode exponunt
bylari? quidem sic: quod factum est in
ipso: hoc est in uerbo. sicut in propria
persona. sic incarnatio baptismus
passio et resurrectio: uita erat: hoc
est causa uite et salutis in homine
et sic pronomine notat discretionem
factorum in ipso uerbo. et factorum in
alijs a uerbo. **A**mbrosius autem sic
quod factum est in ipso uita: ut sit ap-
positiua constructio. hoc est in uerbo
quod est uita: hoc erat: hoc est precesse-
rat in dei presentia antequam fieret sic
dicitur in psalmo **O**mnia in sapientia fe-
cisti impleta est terra possessione tua.
hoc est ergo quod intendit secundum diuersos
expositores (Et uita erat lux homi-
num) **E**xpressis secundum expositionem
Augustinum habetur quod uerbum est ra-
tio cognoscens omnium per quas sic dicitur
Eccl. xliij. dno deo antequam crearentur
omnia sunt cognita. sicut et post pre-
dictum respicit uersus omnia ideo in

pnti pte manifestat deitatem verbi p hoc qd est illuminatuū et eruditū. Et tāgit h̄ tria. scz q̄lit se habet ad naturā illuminabilem siue illumināōnis receptibilem et secūdo q̄lit se habet ad naturā quidem. h̄ illumināōnem suam nō recipiēte. ibi: et lux in tēbris lucet. Et terco huius secūdi dicit causam nō esse i verbo. h̄ in defcū recipiēti. ibi: et tenebre eā nō cōphēderūt. Dicit ergo. et vita eāt. hoc est v̄bū qd̄ ē vita: p motū vitalem quē habet i hoies. lux erat. quia p̄m̄ act̄? viuificans tam in luce spūali q̄ i corpali fit p̄ im̄sionem celestis luminis et h̄ qd̄ de lumine corporali p̄bat. Gen. p. vbi cum de? velle facere esse in specie et vita. Primo dixit fiat lux De alio lumine spūali dicit Eph. v. Surge qui dormis et exurge a mortuis et illuminabit te xp̄us Sic ergo dicit qd̄ lux pellēs tenebras p̄uaciōis vite. et vita sic viuens in mente artificis etiam verbum erat. habitu quidez ab eterno. h̄ actu in tpe. lux hominū illuminās hoies ad vitā nature et ad lumen intellcūs et ad lumē gr̄cie et est locutio ista per causam. quia vita illa effluens actum vite causa ē illuaciōnis. Vita em̄ diffundit se: illuminādo tēbroza. diffundit autē vita lumen naturale ad tollendas tēbras in natura p̄uaciōnis. dicit em̄ Gen. p. Tene

bre erāt sup facie abyssi. hoc est tēbrose et p̄uaciōis? sbiecte materie. Et idō dixit de?: fiat lux. q̄ de formis venustaret materia. de tēbris autē ignorancie et luce illumināōnis intellcūs. dicit. ij. Cor. iij. De? qui dixit de tēbris lumē splendescere illuxit in cordibz nostris ad illuaciōnem sciēcie claritatis xp̄i. de tēbris autē culpe et luce gr̄cie. Eph. v. Fuisistis aliquāto tēbre. nūc autē lux in dño vt filij lucis ambulate. **D**com̄ hāc autē expōsiōnem querit q̄re pot̄? dicit. vita erat lux hominū q̄ q̄ econūsa dicit. lux erat vita hominū: cū sicut dictum ē act̄? lucis fit causa vite pot̄? q̄ econūso? **S**z ad hoc dicendū ē qd̄ in causatis p̄ticipatibz lux et vitam: lux et lucis act̄? p̄cedit vitam. In causa autē fm̄ rōnem intelligendi econūso ē. quia cuz vita fit continuus act̄? quo se mouz intellcūalis natura i ea q̄ sbiunt et in se ip̄a. Ille act̄? causa ē esse et illumināōnis et ideo de causa loquēs melius dicit. vita erat lux hominū q̄ econūso lux erat vita hominū. **A**dhuc autē q̄rit q̄re fm̄ hoc dicit pot̄? vita erat lux hominū q̄ lux nature v̄l angelorū? **A**d hoc dicendum qd̄ vita habet ōnem actum vite et lucis in hominibz et nō in natura q̄ nō p̄ticipat vitam intellcūs et gr̄cie neqz lucem. et ideo non dicit. vita erat lux nature. quia nō

a deo manifestat in natura sicut
in homine. ulterius quia non est
tante potestatis in angelo sicut in ho-
mine ideo non dicitur vita erat lux a-
ngelorum. In homine autem pellit tene-
bras culpe et casus primi quod non fa-
cit in angelo. Sic ergo dicitur per
causam loquens: vita erat lux homi-
ni: Et sicut dicitur Lucem primo. Illu-
minare hijs qui in tenebris sedent.
Ysaie. ix. populus qui ambulat in
tenebris vidit lucem magnam habi-
tantibus in regione umbre mor-
tis lux orta est eis. Et lux in tene-
bris lucet ut dicitur Crisostomus.
ad dissipacionem tenebrarum et hoc
quidem semper verum est quantum est
de natura et essentiali opacione lu-
cis que se sicut dicitur dyonisius expa-
dit per omnes nature vultus sup-
fundens se omnibus hoc enim est lar-
gitas prime lucis. Jacobi. i. dat om-
nibus affluentem et non impropeant
Et quia capacitate naturalia non
habent equalem: ergo quedam par-
ticipant eam materialiter. quedam
sensibiliter. quedam rationabiliter et
quedam intellectualiter. Ps. aperis
tu manum tuam et impletur omne ani-
mal benedictione. Et iste est sensus
trialis illius verbi Sapientem primo
Spiritus domini replevit orbem ter-
rarum et hoc quod continet omnia hoc est
celum. Ysaie. vi. plena est omnis ter-
ra gloria tua. sancti tamen exponunt
illud de luce gratie in fide et cognicio-
ne divina quam omnibus lucidis intra

se lucem recipientibus diffundit verbum
Ecclesiastici. i. fons saporis dei in ex-
terius enim lux
verbi efficacior est in diffusione sui quam
lux corporalis. Sapientem vii. hoc est specio-
sior sol et super omnes stellarum dispo-
sicionem lucem corporalem inuenit prior
lucem enim succedit nox. sapientiam autem
non vincit malicia. lux ergo sic lucet
in tenebris. sic lux sol cadit supra
caecum sicut tripliciter corpora se ha-
bent ad lucem solis. sic tripliciter habent
se corda ad lucem istam. Quedam
enim corpora tenebris coniuncta non reci-
piunt lucem nisi ad manifestacionem
inimicorum et turpitudinis
sue. sic magister. tetra. et opaca. Que-
dam autem recipiunt eam ad exteri-
orem sui illustracionem et pulchri-
tudinem. Quedam recipiunt eam
in sui profundum sicut perspicua ut
lapides preciosi et efficiuntur quasi
quedam vasa lucis que luminaria
vocantur. Ita homines mente caeci
et operibus tetri non recipiunt lu-
cem istam nisi ad sue turpitudinis
manifestacionem. Iohannis. iii.
Qui male agit odit lucem et non ve-
nit ad lucem. Job. xxiiij. Ipsi fu-
erunt rebelles lumini et ignorave-
runt vias suas cum tamen lux pre-
sens sit talibus. Alii autem sunt
qui exterius pulchritudine qua-
dam compositionis per hanc ve-
nustantur sed deuocionem interi-
orem non habent. habentes quidem specie
virtutis sed non veritate. Prouerbi-
um. vltio fallax gratia siue ymago et

vana est pulchritudo. **Tercij** autem qui ad interiorē deuocōnē lucem accipiūt. int? lucēt sicut luminaria in celo. **Ph. ij.** Int? q̄s lucētis sicut luminaria in mūdo. **Sic** exo. xxxiiij. **Op**lēdida scā ē facies moyfi dū respiceret in eū dñs. **Alia** etiā rōe s̄m quādam glosam lux in tēbris lucet. quia an p̄nciam isti? lucis in mūdo p carnē tēbre fuerūt in mūdo. q̄a lex et p̄p̄tate non plene illuminabāt et t̄brosi remanebant. quia lex p̄c̄i tēbras nō abstulit. s̄ ondit et ideo p̄p̄tate hāc lucem nō videbāt nisi admixta tēbris. **Dan. vij.** Aspiciebas in visione noctis. **Ps.** Tenebrosa aq̄ in nubib? aeris et tū h̄ lux clara erat et lucebat in tēbris. q̄n̄ uēit et dissipauit tēbras in multis efficacit et i omib? sufficienter p̄uis q̄dā infideles remanerent. **Luc. p.** Illuminare h̄is qui in tēbris et in umbra mortis sedēt ad dirigendos pedes nr̄os in viam pacis. **p.** **Joh. p.** Deus lux ē et tēbre in eo nō sunt vllē. **Si** dixerim? q̄m societatem cū eo habem? et i tēbris ābulam? mēt̄m et nō facimus veritatem. hoc est ergo q̄ dicit. **Lux** in tēbris lucet. **Vñ** in omib? istis sc̄hib? cōgruent sequit. **Et** tēbre eam nō cōp̄benderūt. **Si** ei hoc lux ē que p̄ onēz nature vltū vt dicit **Op**onisi? se exp̄dit: tūc hoc tēbris p̄uacōnū et materie nō

cōp̄bendit. quia materie nō imiscetur. s̄ ea q̄ est ymago hui? lucis et forma in materia q̄ntum potest hāc lucē p̄mitās: obscuratur frequenter in tēbris. et tēbris cōp̄bendit et ideo tendit ad vesp̄rā et noctem sic dicit **Aug?** in libro sup gen. ad h̄am. **Si** autē intelligit de luce gr̄ie et fidei et cōgnicōnis d̄me tunc tēbre dicuntur tēbrosi et infideles et excecati qui xp̄i fidem nō receperūt. sicut nec cecus recipit sol illuminacōem sibi vn diqz p̄ntem. **Joh. ij.** noctem illā tēbrosus turbo possideat nec illustret lumine. **Cap. xvij.** Ignis quidem nulla vis nec syderē lym p̄ide flamme poterant illuminare noctem illam tōrendam. **Sed** obiāt qd̄ dicit aug? i libro de uidentō deo ad p̄bandū q̄ uidere q̄ dem deū possum? cōp̄bendere vero minime ergo beati et lucētēs etiā non cōp̄bendūt. **Ad** hoc autē dicēdū q̄ cōp̄bendere dicit multiplicat. **Vno** modo dicit totum intus claudere sicut dicit **Aug?** i eodē libro q̄ cōp̄benditur cui? fines circumspiciūt. **Alio** modo dicit cōp̄bendē p̄ sp̄c̄iē apte uidere. **Phlil. iij.** Fratres ego non arbitror me cōp̄bendisse. seq̄r autē si quō cōp̄bendam in q̄ et cōp̄bensus sum. **Tercō** modo dicit cōp̄bendē: p̄ fidem formatā veritatem tenē. **Eph. ij.** vt possitis cōp̄bendere cum omnib? sanctis q̄ sit

longitudo latitudo sublimitas et
profundū. primo ego mō non ap-
prehēdit lucē istā aliq̄ creaturā. secu-
tō mō apprehēdūt bñi. tercō autē
mō fideles deuoti. nullo autē mō
excecati tenebrofi. h̄ ē ergo qđ di-
cit. vñ glosa vt nec cecus apprehē-
dit solē sup se lucentē s̄ vt tēbre
apprehēderēt de bñficio et largita-
te lumis fuit vt dicit glosa. **Fuit**
hō missus a deo. **Hic** incipit scđa
ps libri. q̄ est de maifestacōe ver-
bi p̄ proprietates p̄cessiōis t̄p̄alis
q̄ procedit i creaturā racionalem
ad sc̄ificandū eaz. **Et** diuidit in
duas ptes. s̄m duo testimonia q̄
bus maifestat quorū primū est
testimoniū factū p̄ aliū. et scđm ē
testimoniū factū p̄ seip̄m. **Et** quū
testimoniū verbi factū p̄ seip̄m
maius sit testimonio scō p̄ alterū.
et sic p̄us videat eē. tamē quo ad
nos et nrām inductionē ad verbū
testimoniū factū p̄ alterū prius ē
testimonio factō p̄ verbū. vñ super
illud **Iob. v.** Ille eāt lucerna et
dicit auḡ. sicut p̄ lucernā venit
ad lucē ita p̄ iohem venit ad cri-
stū. et hoc mō ordināt ptes iste.
Et scđa q̄dem incipit scđo capitu-
lo: nup̄cie facte sūt et p̄or aut̄ ha-
rū in tres diuidit ptes. **In** q̄ruz
p̄ma comēdatur testis et omī ex-
cep̄cōne maior onditur. **In** scđa
aut̄ ex pte nrā necitas testimoniū in-
ducit̄ ibi: **In** mūdo erat: **Tercio**
aut̄ ip̄m iducit̄ testimoniū ibi: io

hānis testimoniū phibet de ip̄o et
clamat dices h̄ et. **Prima** h̄az
p̄cū diuidit in tres ptes i quaz
p̄ma testis comēdat̄. **In** scđa fi-
nis missiōis ei? onditur et vtili-
tas ibi: hic veit: **In** tercia testis
ab eo cui fert̄ testimoniū distin-
guit̄ ibi: **Nō** erat ille lux et: **In**
prima harū comēdat̄ testis a q̄
tuor. q̄ eū omni excep̄cōne faciūt
maiorē. primo q̄dez a natura. se-
cūdo ab officio. tercō ab autonta-
te mittentis. q̄to a noiet̄ a nois
siḡficacōe. **A** natura q̄dez cū dicit̄
Fuit hō: cui? natuē fat̄ mencoez
p̄t̄ tria. q̄rum p̄mū est vt nob̄
cogruat. scđm ē vt falsā opionez
elidat. t̄cū vt naturā ondat. di-
cit̄ ergo: **Fuit** hō: vt nobis et hūa-
nato v̄lo put̄ glosa inuit̄ cogru-
eret. qz si aliū testē hūanatu ver-
bū ad hōines h̄ret̄ testimoniū ei?
nō cogruerz. qz ex hōine testimo-
niū non p̄ferret. **Ideo** etiā ponti-
fex q̄ p̄est hōibus in h̄is q̄ ad
deū sūt hō eligit̄. **Heb. v.** Omis
nāqz pontifex ex hōimibz assump-
tus: pro hōimibus cōstituitur in
h̄is q̄ ad deū sūt. **Secdo** elidit
falsā de iohāne opionem vñ glo-
sa hō non angelus vt heretici vo-
lūt vñ sicut iohes de se sentit vt
dicit̄ gregori? ita de eo scribit io-
hānes euāgelista. **Quidam** em̄
dicebāt cum angelū. quidā aut̄
cristum deū. qz cū t̄ate opimōis
esset vt xp̄us vel angelus putari

potuisset **V**oluit magis veritatez
 cōfitemens subsistē in se q̄ i hūana
 opione rapi supra se. **E**t ideo d̄r.
 fuit homo: simile faciēs priarcthe
Gen. xviii. Loq̄ ad dñm meum
 cū sim pulvis et cinis. **T**ercio di
 cit. fuit homo. q̄a tot⁹ fuit homo
 hoc ē rōnal et intellcūalis et totus
 colēs dūina qd̄ ppuz ē hōminis
 et honor hōinis. **V**n̄ in ps̄. **Q**uid
 est homo q̄ memor es ei⁹. aut fili
 us hōinis quī visitas euz tāti sup
 ple. quia minūisti eū paulomin⁹
 ab angel⁹ rē. dedit ei de⁹ illi yma
 ginem sui itellcūs et glā luminis
 sui in veritate et honore vtutis ei⁹
 i boitate: coronauit eū. qd̄ p̄cipue
 cōuenit **J**ohāni qui bestiale nū
 q̄ aliqd̄ omisit. s̄ ymaginem di
 uinā in se hōis studijs exornauit
Dic ergo dicitur homo nichil vñ
 q̄ aiāle vel bestiale omittens et
 ideo om̄i maior excepcoe. missus:
 ecce legacionis sue officū. **J**oh̄.
 p̄. qui me misit baptizare i aqua
 ille michi dixit sup quez videris
 sp̄ritū descēdētē et manentem h̄
 ē q̄ baptizat i sp̄sancto. **A**bdie.
 p̄. legat⁹ ad gētes missus ē. **Rō.**
 x. quō p̄dicabunt nisi mittātur.
A deo. ecce autoritas non ab hōi
 b⁹ vñ p̄ hōines. s̄ ab ip̄o deo. **psa.**
 xliij. nūc misit me dñs et sp̄s ei⁹
Exod. iij. **D**omin⁹ deus patz ve
 strozū misit me ad vos. **C**ui no
 men erat ioh̄es. **G**losa. nō ab hōi
 bus impositum. s̄ a deo q̄si sb̄stan

cialit̄ datū. **T**otū em̄ qd̄ **J**ohan
 nes eāt grā erat: anūciatio. accep
 t⁹. natitas et vita tota. et ideo qua
 si sb̄stantial̄ sibi eāt grā q̄ in no
 mine significabat. **p̄. Cor. xv.**
Gracia dei sum id qd̄ sū rē **H**ec
 expōsico cōfirmat p̄ aliam trāsla
 cōem q̄ sic dicit. fact⁹ fuit homo.
 missus fuit a deo. nomē ei⁹ ioh̄es
Vn̄ patet q̄ factura et natua ioh̄
 hānis et missio ad deū referūtur
 et nomē h̄ indicabat qd̄ ex factu
 ra iudicium erat illi. **psa. xlix.** **D**o
 minus ab vtero vocauit me rē.
Ite. **p̄.** **D**rius q̄ te formarem in
 vtero noui te. et ante q̄ exires dexē
 tre sanctificauit te. **D**emissione at̄
 a deo dicit. **p̄. Cor. xv.** **N**otū vo
 bis facio euangeliū qd̄ euangeliḡa
 tū ē a me. q̄a nō est s̄m hōminē.
 neq̄ ei. ab hō. a. illud. di. sed p̄
 reuelacōnem x̄ ih̄esu. **I**te. **p̄.** **A**d
 om̄ia q̄ mittā te ibis et q̄ manda
 uero tibi loq̄ris ad eos. **D**e h̄ au
 tē multa sup lucam dicta sūt. vñ
 q̄a ioh̄anes finis ē legis factorū
 q̄ grāciam nō cōferēbāt et iudicium
 est legis x̄ que grāciam cōfert. ideo
 cōgruit ei nomē grācie. **Matth. xi.**
Lex et p̄phete vsq̄ ad **J**ohānem.
A dieb⁹ autem **J**oh̄is regnū ce
 loz vim patit et violenti rapūt
 illud. **D**ic venit: **E**cce pars in q̄
 agit de fine aduentus ioh̄is et vti
 litate. **T**angit aut̄ h̄ duo scz finē
 p̄ximū aduentus ei⁹ q̄ ē finis in
 ip̄o et finē remotū qui ē finis in

altero. **Primum** est finis operis. **De**
cū dicitur autē ē finis intēcomis scz vt
ōnes crederēt q̄c. **Primum** finē tan
git duplicat scz in cōi et in speciali
ibi vt testimonium q̄c. **Dicit** ergo
h̄ scz ioh̄es discrete et signant de
mrat? venit: q̄si dicat quis mul
ti an eū venerit p̄p̄e p̄nunciātes
autorē salutis tñ h̄ signāt venit
qz vt dicit illexo. ceteri tñ cecine
vatū corde p̄sago iubar affutuz
Tu q̄dē mūdi zel? auferētē idice
p̄dis luce p̄. hic erit magn? corā
dño et spūsācto replebit adhuc
exvtero mris sue et vinū et sp̄ceraz
nō bibz tal? ergo et tāt? h̄ venit i
autoritate mittentis. **Joh̄es** em̄
autoritate dei venit tāq̄ mundi
stupor et nature miraculum in oñ
fione spūs et virtutis. **Luc. p̄.** Ipse
p̄bit ante illum in spū et virtute
h̄elp̄e p̄p̄e quod non a natura. h̄
ab actu vtutis et p̄tatis et sancti
tatis āgel? dicit **Mal. iij.** Ecce ego
mitto āgelū meū q̄ p̄parabit viā
ante faciem meam et statim veni
et ad templum sanctum suum do
minator quē vos q̄ritis et āgel?
testamenti quem vos vultis (in
testimonium) **Ecce** in cōi tāgit
finem aduent? ioh̄is. **Vñ** ioh̄is.
v. Vos misistis ad iohannem et
ille testimonium p̄hibuit veritati.
Et obiāt **Lux** cū sit maifestati
ua sui p̄p̄? nō indiget testimo
nio. **Ad** h̄ aut dicit dū q̄ hoc v̄z
ē q̄ p̄p̄e se nō indigz testimonio

h̄ p̄p̄e nāz infirmitatē vt nos ma
nuducaz ad lucē. vñ luc. p̄. **Pre**
ib̄ an facie dñi pare vias ei? **Ma**
lach. vltio. Et conūtet cor patruz
ad filios et cor filiorū ad patres
eorz et parare dño plebem p̄fectā
Luc. primo. et tangit specialiter
modū testimonij dicēs (vt testi
monium p̄hiberet de lumine) q̄d licz
in se sit manifestissimū. tñ n̄ in
tellc̄is ē ad ip̄m vt oculi v̄sperti
lionis ad lumē sol? **Et** ideo sic dic̄
dyomisius **Oportet** q̄ luce sibi p̄
porcionata manuducatur et quo
ad hoc indigz testimonio q̄uis
enim lux corporal se manifestet
essentialit et ideo non indigeat te
stimonio tñ lux spūal se nō mai
festat n̄ volūtariē et deuotis et ideo
oportet habere mediatozem ip̄a
rātem ad ipsam suscipiendam.
Adhuc autē qz ocul? corporalis
ip̄paratus ad lucem in vna parte
fulgētē. pat? est ad omnem lucē
vñd̄iqz fulgentē. sed non est sic
in luce spūali qz licet videns
est ad vnā veritatē. cec? ē ad aliā
et ideo ad vnāz indiget manu
ducaz sed non ad aliam. **Adhuc**
vt dcm̄ est aliqua ē p̄porcio oculi
corporalis ad lucēz exteriorē. h̄
nulla ē p̄porcio interioris oculi ad
lucē icarāscriptā et ideo idiget cō
fortate ocul? interior. **Job. xxxvi.**
Oēs homines vidēt eū vnusquis
qz intuebit p̄cul. sed adhuc obi
ātur. quia infra. v. dicit cristus

Ego ab homine testimonium non accipio. ergo frustra fuit et missio dei et aduentus iohannis. **S**ed ad hoc dicitur quod non propter se accepit testimonium. sed propter nos tale testimonium ordinavit. ut omnes crederent per illum: ad fidem manudentem.

Actu. xix. Johannes baptizavit baptismo aque propter dominum dicens. in cuius venturum esset post ipsum ut crederet. **Luc. p.** Ad dandam sci. sap. e. **S**ed obiicit. quia non omnes crediderunt et sic videtur frustra missum. quia sic dicitur **Philus.** Frustra est quod est ad aliquem finem quem non includit. **Ad hoc dicitur quod iste est finis in alio et quibus non semper sequitur propter impedimentum quod est in alio. tamen quia nichil omnino de diligentibus non est frustra. sed habet finem.** Exemplum est de medico non semper sanante et de relore non semper persuadente. de angelo custode non semper effugiente custodie in alio sequente et de christo redimente a quo tamen non omnes redimuntur. hoc enim est quod dicitur in scriptura. **Non erat ille lux.** **V**idetur potest distinctio testimonium ab eo cui fert testimonium. **Et habet partes duas. primo. ostendit hanc dicitur per propria testis et deinde per propria christi ubi: erat lux vera: dicit ergo hoc non erat ille iohannes lux: Contra epistolam. v. Fuitis aliquando tenebre nunc autem lux in domino. ergo boni sunt lux. sed dicitur quod boni sunt lux illuminata. sed alia lux illuminans que est christus. **S**ed**

contra dicitur **Auicenna** quod lux dicitur lumen in propria natura et illa non est illuminata. **Preterea matth. v.** dicitur. **Sic luceat lux vestra et ergo boni sunt lux illuminans et non illuminata tamen.** **Ad hoc dicitur quod duplex est lux. Vna quod est prima que est fons lucis et illuminans: non illuminata. Alia quod est lux a prima luce participata et alios consequenter illuminans. ideoque illuminans et illuminata. et hec est lux perfectorum virorum. sic Iohannis et aliorum. et hoc est luminare emanans lucem sibi infusa. **Phil. ij.** In quos lucetis sic luminaria in mundo verbum vite continentem. prima est lux spiritualis per conscientiam et de hac dicitur **Non erat ille lux. Iohannis p.** Confessus est et non negavit. quia non sum ego christus. **Ite iohannis. ij.** Ipsi vos michi testimonium perhibetis quod dixerim: quia non sum ego christus. **Sed ut testimonium perhibere de lumine Lumen dicit christus. quia lumen est in alio et filius est de alio. qui per mundum verbum dicitur. modo dicitur lumine. quia illuminat ad fidem omnium conem. **Luc. ij.** Lumen ad revelationem gratiarum et gloriarum plebis tue israel. **Matth. viij.** Liga testimonium signa legem in discipulis meis. unde hec lucerna manuducit ad lucem propter nostri cordis firmitatem. **Erat lux vera.** Tangit distinctionem per lucis vere proprietatem. hoc totum fit ad excludendum de iohanne falsam opinionem eorum que putabant esse cum christum****

vera autem lux est que non parti-
cipat lux est. Illa est lux vera
non quod alie luces sanctorum sint
false vel vane. sed quod sunt tenebris
aliquibus in mixte aut secundum naturam a
secundum culpam. Verum enim opponit falso
in oppositionibus. Verum etiam oppo-
nit vano in opinionibus et verum
opponit fatastico in entibus. et ve-
rum opponit mixto in puris secundum
naturam. Sic dicitur. Verum autem pu-
rum aliene nature non permixtum.
Sic ergo erat lux vera nulli tene-
bris et nulli opacitati permixta.
(Que illuminat omnem hominem venientem in
hunc mundum) Sed contra ergo omnes il-
luminant quod falsum est psal. vi.
Exceca cor populi huius et oculos eius
claudet ne forte videant oculis.
Ad hoc dicitur quod lumen est mul-
tiplex scilicet lumen nature et lumen
gracie et lumen reuelationis secre-
torum et lumen glorie. et si hoc intelli-
gat de lumine nature et sic intel-
ligit beatus Job. xxv. Numquid est nu-
merus militum eius et super quem non
surgit lumen eius. tunc plane est
verum quantum ad lumen cognoscens ve-
ri et homini creati. psal. Digittum est
super nos lumen vultus tui domine. Si
autem intelligat de lumine gratie tunc
non videtur esse verum quod illuminat omnes
hominem venientem in hunc mundum.
quod multi remanent non illuminati.
Si forte dicat secundum Augustinum. quod ideo
illuminat omnes homines venientem in hunc mun-
dum. quod quicumque illuminat non illu-

nant nisi ab eo. Ita videtur non suffi-
ciens ratio. quod posito quod tres homines
illuminant tamen a me per doctrinam et
nulli alii a quocumque alio illuminetur
secundum hoc est. et ego illumino omnes homines
quod falsum est. et ideo dicitur quod ac-
commoda est distributio et si distri-
buitur per quoslibet singulorum locutionem
est et secundum hoc dicitur illuminare omnes homines. quod
illuminat de singulis generibus aliquos
scilicet nobiles ignobiles senes cum
iunioribus et mares et feminas et
diuites et pauperes. si autem fiat di-
stributio per singulos quoslibet dicitur quod
falsa est locutio et hoc modo non intelligitur
et ponitur simile. sic cum dicitur hec obste-
trix omnes pueros excepit posito quod
nulla obstetrix fit in civitate nisi
vna sola. hoc enim est verum per generibus
singulorum quibus multi forte par-
uuli singulares ab ea non excipi-
antur. Et est simile loquendi modus.
Ecclesiasticus. xxxvi. Omne masculinum exci-
piet mulier cum tamen multi in singu-
lari masculi a muliere non excipi-
antur et sic consuevit dicere quod omne
animal fuit in archa noe et quod omnis
homo fuit in aureo seculo iustus.
Glosa tamen aliter exponit sic di-
cens. Omnis homo dicitur illa natu-
ra in homine que ad ymaginem et simi-
litudinem dei facta est. alia omnia que
sunt in homine inferiores partes sunt
hominis et quodammodo sunt extra
homines. In illa scilicet anima superiori velut
in quodam superiori mundo vera lux
lucet et in illum mundum venientes

p gratiam renascētes illuminat
 quoz em vita a couersacio in cel
 est i alio mūdo fūt. h̄ ergo glō.
 intēdit q̄ nō sunt homines nisi q̄
 ad supiorem mentis rōnem ouer
 tunt qui celestibz inherēt. a illi
 ōnes illuminant a sic. ōnem ho
 minē: dicit p̄ eo q̄ ad uere hūa
 nitatis ptinet integritatem a qd̄
 ad illius integritatez non ptinet
 nō est de homine a sic ōnis homo
 illūinatur: h̄ ē tot? homo a nichil
 qd̄ ē hominis remanet nō illumi
 natū. ceteri autē homines nō sūt.
 h̄ aīales q̄ nō p̄cipiunt q̄ sunt spi
 rit? dei. Et ideo ps̄. Homo cum i
 honore esset nō intellexit: compa
 t̄ ē iumētis insipietibz. dan. iiii.
Cor eius ab humano cōmutet a
 cor fere def ei a tūc planum ē qd̄
 dicit. ps̄. lx. Surge illuminare
 iherlm. q̄ uenit lumē tuū a gloria
 dñi sup te orta ē. Surge iq̄ fur
 sum te age ad supiora tui in q̄bo
 orit lumē dñi. vñ ps̄. xlii. Re
 dite redite p̄uacatores ad cor.
 h̄ ē ad supiora cordis. In mūdo
 erat. Dic t̄ agit necessitatem testi
 monij ioh̄is q̄ ē ignorācia dei in
 mūdo. T̄ agit autē duo sm̄ q̄ ps̄
 ista diuidit i duas ptes. In pri
 mā oñdit mūdi ignorāciam a in
 gratitudinem p̄t q̄ oportuit da
 ri testimoniuz. Eccl̄. xxxvi. Da te
 stimoniuz. q̄a ab imcio creature
 tue sunt. In secūda aut oñdit p̄
 oppositu gratiam fideliz ip̄sum

agnoscedūm a deuote recipiētū
 ibi. q̄t̄ autē receperūt eum. Pri
 ma h̄az in duas diuidit. Nam
 p̄mo oñdit q̄m̄couement nō ē
 agnit?. In secūda oñdit q̄p̄gra
 te a suis nō ē recept? ibi. In p̄pa
 uit. In p̄mo dicit tria scz signū
 p̄ qd̄ agnosci poterat a signi cau
 sam a rōnem a mūdi culpabilem
 ignorāciaz. de p̄mo dicit. In mū
 do eāt. Duplicat em̄ ab imcio cre
 a cōmis mūdi fuit in mūdo p̄ potē
 ciam. p̄nciam. a cēnciam: i eo qd̄
 ut dicit Aug? per ōnia opa sua
 significacōis sue sparlit indicia.
 Vñ glō. In mūdo erat: nō ut ps̄
 ei? h̄ ut factor ōmbz creaturis in
 filius a ut regens q̄s fecit creatu
 ras. Rō. p̄. Inuisibilia dei p̄ ea q̄
 facta sunt: intellecta cōspiciuntur
 sempiterna quoq̄ ut? a? a d̄ini
 tas: ita ut sint inexcusabiles. sap.
 xii. A magnitudine sp̄i a crea
 ture agnosibilit̄ poterit creator
 h̄z videri. Secundo modo ut di
 cūt crisostom? a beda. in mūdo
 erat idest visibiliter fact? Ioh̄is.
 xvi. Exiui a p̄re a ueni in mundū
 nō q̄dem locū mutādo. q̄a ubiqz
 est. h̄ t̄m̄ visibilis apparet. Ioh̄.
 xiiij. Celum a terram ego impleo
 a t̄m̄ ideo locum non muto. h̄ car
 nem q̄ visibilis appareā assumo.
 de q̄ dicit phil. ij. In similitudi
 nem hominū fact? habitu inuen
 t? ut homo. Et mūd? p̄ ip̄m fact?
 est: qd̄ sm̄ priorem exposicōnem

racō ē q̄re in mūdo est p̄ h̄ḡ p̄ncie
fue in mūdo. **O**mnis em̄ factor ex
rōe et intellā faciens h̄ḡ luminis
intellāus sui relinqueō in mūdo
q̄z mūdi disposicō oñdit sapiēciā
am. mūdi cōsuācio oñdit cōtinētē
v̄tatem et mundi perfectio osten
dit bonitatē et mūdi magnitudo
oñdit potēciā. **G**en. p̄. In p̄ncipi
o creatur deus celum et terram.
Hoc autē p̄ncipiū mundi est q̄d
est potēs cōtinēs et sapiens. p̄s
Incipio tu dñe terram fundasti et
opa manūū tuarū sūt celi. **S**c̄dm
aliā expōsicōnez dicit **C**risosto
m⁹ ne opificem verbū coetaneū
mūdo existimes v̄l alicui creaturē
sicut dicunt heretici superius idu
di. ideo addit: **E**t mundus per ip
sum factus est: q̄uis in mūdo p̄
assumptam carnem appareat.
Psa. xliij. **E**go sum dominus fa
ciēs om̄ia extēdes celos solus sta
bilis terram et nullus mecum.
Hoc est ergo q̄d dicit (Et mūd⁹
eum non cognouit) huius h̄m p̄
mā expōsicōnez due sunt cause.
q̄z vnā tāgit glosa dicens. q̄z oīez
sensū et oñē intellāū dīna lux ex
cedit. **A**liā causā tangit ap̄lus.
Rō. p̄. dicens q̄ cū cognouissent de
um nō h̄c dēū glōificauerūt h̄ euā
i cogitacōib⁹ suis. **P**rima ergo
sumit h̄m cognicōez simpliciē in
tellaū quē excedit lux dīna. et h̄
significatū est. **E**xod. xix. vbi dicit
q̄ **M**oyses accessit ad dēū in cali

ginē. nō em̄ i caligine ē q̄ sic dicitur.
Thi. vltio. **L**uce imbrat
iaccessibile. h̄ caligo est: q̄z ipse
n̄r itellāus i accessibile luce itues
tēbris obuoluit sic ocul⁹ corpo
re? tēbris iuoluit ad rotā solis.
Job. xxxvij. oñde nobis q̄d dica
m⁹ ei nos q̄ppe iuolui tēbris.
Aliā autē causā quā ponit ap̄lus
sumit h̄m noticiā b̄nplaciti q̄n ei
h̄ dīna vid⁹ et agnoscat et nō ap
pbat p̄ deuocōez tūc i diuisas fa
tias euālescit. vñ **R**ō. p̄. **O**bscu
ratū ē inspiēs cor eorū. dicētes em̄
seip̄os sapiētes stulti facti sunt.
Cor. p̄. q̄z nō cognouit mūd⁹
p̄ sapiēciā dēū: placuit deo p̄ stul
ticiā p̄dicacōis saluos facē credē
tes. **M**ūd⁹ autē dicuntur h̄ mun
dam p̄ studiū et amorē mundū
ifeiorē ibitātes. vñ glosa. mūd⁹
hoc ē mūdi diltōres q̄z oñes cre
ature āgeli sc̄z et elemta sūt crea
torē agnouert. h̄ homo minime
Et alia glō. nō q̄ mūdi creatura
dēū nō agnoueat. h̄ homo q̄ i mū
dū mēte mūdū amādo descēdit:
non cognouit. **S**c̄dm aliā **C**riso
stomi et **H**ede expōsicōnez mūd⁹
fere eodē mō p̄ diltōrib⁹ mūdi ac
cipit q̄ xpm i glā mūdi nō venē
tē nō cognouert. **P**sa. liij. **I**n hū
litate iudiciū eius sublatum est
Et ibidē quasi absconditus ē vul
tus eius et despect⁹. **B**aruch. iij.
Filij agar exq̄siuerunt prudēciā
quē de terra est. viam sapiēcie

nesciuerunt nec commemorati sunt se-
 mitas ei? **A**ger autem interpretatur
 vigilia sollemnitatis et filij eius sunt qui
 se parant in hac vigilia vite huius
 ad mundi huius sollemnitatem celebra-
 dam. **I**n propria venit. **H**ic ostendit
 quod in gente a suis non est receptus.
 et dupliciter exponit secundum duas glo-
 sas augustini et crisostomi. **P**ri-
 ma dicit in propria venit: in mundum
 quod suus est sicut et cetera sui sunt.
 psalmus. **D**omi est terra et cetera. et sic fuit: id est
 mundum in quo nemo ius habuit
 nisi ipse. non receperunt eum: etiam
 principaliter in carne vel per nuncios
 venientem. iob. xxi. **D**ixerunt domino
 deo recede a nobis sciam viam tuam
 nolimus. vel secundum crisostomum. **I**n
 propria venit: hoc est in iudeos qui sui proprii
 erant. quia ex semine dauid natus
 erat. rex eorum secundum carnem et ex eis
 carnem accepit et ab antiquo deus
 populo illi legem posuit et promissa
 implevit et adhibuit. rom. xv. **D**i-
 co christum ipsum ministrum fuisse circu-
 cisionis ad confirmandas promissi-
 ones patrum. deut. xxvi. **E**t dominus ele-
 git te hodie ut sis ei populus pecu-
 liaris. psalmus. **N**otum est in iudea deus in israel
 magni nomen eius. et fuit omnibus
 dictis modis sui existentes. psalmus.
Quod dicit quia ego suus tuus et filius
 ancille tue. eum non receperunt: per fi-
 dem et approbationem. psalmus. xxx. **D**ix-
 erunt videtibus: nolite videre et ite-
 rum loquimini nobis placencia et vi-
 dete nobis errorem: cesset a facie

matris sanctae? israel. psalmus. **F**ilios enim
 trui et exaltavi. ipsi autem spreuerunt
 me. math. xxi. **H**ic est heres vite
 occidam? eum et habebim? heredi-
 tatem eius? iob. v. **E**go veni in no-
 mine patris mei et non recepistis me.
Quoties autem receperunt eum. et cetera. **H**ic
 ostendit gratiam et constantiam fidelium
 verbum in mundo cognoscendum
 et recipientium. et secundum glossam di-
 uidit in duas partes. **I**n quarum pri-
 ma dicit quod per meritum cognoscitis
 et receptionis ubi accipiunt partem fi-
 liationis diuine. **I**n secunda autem
 secundum glossam ostendit quod illi partem
 accipiunt ibi. **E**t verbum caro factum
 est et cetera. **I**n prima hanc tangit tria scilicet
 quo merito partem filiationis di-
 uine accipiunt. **P**rimo specificat
 modum primus. **T**ercio ostendit mo-
 dum generationis quod filij dei efficiun-
 tur. secundum ibi. **H**is qui credunt.
 tertium ibi. quod non ex sanguinibus.
Dicit ergo quod quibus mundus mun-
 dane viuens. et fuit: per naturam. ali-
 eni per culpam. per filij alieni me-
 titi sunt michi: quibus inquit illi non
 receperunt. tamen quidam pauci excel-
 lentes viri receperunt eum. **Q**uoties
 autem sine personarum distinctione.
 de iudeis et gentibus. act. x. **I**n
 veritate compi. quia non est persona-
 rum acceptio: deus. sed in omni gente
 qui timet deum et operatus est iustitiam:
 acceptus est illi. gall. iii. **N**on est iu-
 deus neque grecus neque masculus ne-
 que femella neque seruus neque liber

Oēs enim vos estis vnū in xpō ihū.
receperūt eum per consensum ad
fidem. h̄ enim ē libei arbitrii et il
lū requirit de? a nob̄ qz alit̄ ponē
m? obicem spiritui scō et essemus
ficti de qb? d̄r sapiēcie. p̄. Spūs
sāct? discipline effugiet fictum et
sbtinet se a cogitacōib? q̄ sūt
sine intellū. glosa. q̄tquot autē
receperūt eū siue iudei siue gētiles
(dedit eis ptātem) ecce tāgit mo
dū p̄mij collocati in gracia p̄nti
qz recipiant se in donis semp̄
occurrit de? dicit ergo dedit eis:
per gr̄ciam et muneā virtutū. De
ster. ij. Largit? ē muneā iuxta ma
gnificentiā p̄ncipalem: ptātem:
cōpletā que est ex habitu gracie
infuse. qz ex natura quidē habēt
abilitatez. s̄ ex gr̄cie infusione ple
nam et cōpletam accipiūt ptātem
(filios dei fieri) h̄ est qz fiat filij
dei. Hoc ei fieri ē generacōis diui
ne quo p̄mo mouemur p̄ consen
sum. Secūdū acceptuz donū gr̄cie
que dat facultatem. Tercū est qz
mouem̄ ad opus bonū et merituz
per qd̄ efficiamur op? diuinū faci
entes et in hoc cōpleta est filiatio
dei et forma dei in nob̄. p̄. Ioh̄is.
iij. Videte qualem caritatē dedit
nob̄ de? vt filij dei nominemur et
simus. Rō. viij. Ipse spūs testi
moniū rēdidit spūi nr̄o qz sum?
dei filij. si filij et heredes. Heredes
quidem dei. coheredes autem xp̄i
hoc autem fit p̄ gr̄ciam adopcō

nis et precipue per fidem formatā
que est fundamentū in nob̄ ois
boni et ideo meritum istud specifi
cat dicens (Hīs qui credunt in
noīe eius) hoc est q̄ credendo ten
dūt i nomē eius. Nomen est qd̄
notā facit intus et similitudie sua
intus affiat et se pingit et sigillat
in mente. hoc enim nomen vt dicit
glosa est emanuel qd̄ ē nobiscū
deus. hoc est deus in homine. qz
forma dei in homine facit hominē
filium dei. Gal. iij. Filij mei q̄s
iterum parturio donec formetur
xp̄us in nobis. Ps. Ego dixi d̄i
estis et filij excelsi omnes. Sicut
enim forma dei in homine cristuz
fecit filium dei per naturam et vni
onem in esse ita hoc forma coniu
cta in nobis per fidei deuocōnem
facit nos dei filios per adopcōnem
Gal. tercio. Omnes vos filij dei
estis per fidem in cristo Iesu.
(qui non ex sanguinibus) Tan
git hic modum istius diuine ge
neracōis. Et tangit duo. P̄rio
enim excludit modum generacō
nis carnalis et de inde concludit
modum verum. Dicit ergo: qui:
scilicet filij dei non sunt nati ex sā
guinibus: hoc est ex cōmixtione
seminū scilicet viri et mulieris sic
homines oēs carnaliter nascun
tur preter Adā et Eua et Crisū
in quibus fuit diuina geneācio.
sap. vij. Coagulatus sū i sāgui
ne ex semine hominis et delectamto

22

Somni ueniente in quibus semini
b? semenviri e formans a semen
mulieris est formatu. Neq; ex vo
luntate carnis: tangit moues ad ge
neracoem carnale ex pte mulieris
q caro dicit ppe molliem a infir
mitate. h e ex concupiscetia carnali
mulieris mouetis. Neq; ex volu
tate viri h e uolutaria libidine. vi
rum ad gnandum mouentis: ex
quibus libidimb? ut dicit aug? ta
q; ex filia pcti nascit pctu origi
nale in puulo. ps. Ecce enim i in
q; tibus cocept? sum a in pctis co
cepit me mat mea. sed ex deo: in
teri? formate. nati sunt: a est mo
d? gnacoem vere. omne em qd
natu est ex deo sine pcto evt ad a
a eua a xps. iohis. ij. Qd natuz
est ex carne: caro e. a qd natu est
ex spu: spūs e. p. pe. p. Renati no
ex semine corruptibili. h i corrup
tibili p uerbum dei uiuetis a ma
nentis. Jac. p. Voluntarie genu
it nos uerbo ueritatis ut sim? imia
um aliqd creature ei? . Et uerbu
caro. Dic oñdit qua facilitate ho
mo effiat filij dei: a de? . vñ glosa
cōtinuans sic dicit ut autē secure
credam? homines nasci ex deo sb
dit deū nasci ex homie. ex hac em
suscepcoe infirmitatis sanatur no
stra infirmitas ut possim? dii vel
filij dei fieri a h est Et vbu caro
factu e. qd supi? e: inferi? descen
dit. quid mirz si qd inferi? erat:
in id qd supius eat ascendit? et

itez alia glosa. uerbu caro factu
est qsi diceret. Si de? est homo
fact? credi debz q homo fiat de?
a si de? homo fact? uenit in mun
dum. a homo factus deus ascēdit
i celū. Ex hys glosis accipit. q re
cte facta est superior diuisio. a sm
hoc duo dicunt in uerbo qz pri
mu est vñ e istius gnacoem co
gruitas. Secudu e vñ e istius ge
neracoem plena facultas ibi. Et vi
dim? gloria ei? . ac. Circa primu
duo dicit. primo em tangit unio
ne per qua gnacoem e congrui
tas. secudo autē tangit modū istius
unioem. dicit ergo. et uerbu: Cō
tinuacō patet ex glosa qsi dicerz
congruu est dare hac ptatem re
natis. qa a vbu diuinu eternu:
diuina factua. vbum caro factuz
est: h e homo factu est. Cum autē
de vbo a vita a luce supra fecit me
tionem: nec dicit vita caro facta e
vel lux. qa illa nomina eñcialia
sunt. a in carnatio ad solum filiu
habet referru. No autē dicit filij
caro fact? ut dicit crisosto m? ne
carnalem q exclusa est a diuinis
estimes gnacoem. supnatura
lis enim generacō coapitur que
pmo cor obtinz a spiritū a deinde
totā carnem mundādo a sactificā
do trahit in spūs obsequim. a sui
societate a sic etiā caro sactificata
effiat tēplū dei. p. Cor. vi. Glo
rificate a portate deū i corde a cor
pore. Ibidē. An nescitis quomā

corporeā tēplū sunt spūssā a sic
etiā v̄bū sibi carnē vniū: iūtero
v̄ginis b̄ndictē. vñ **A**mbro. vir
gov̄bo ꝓcepit. v̄go ꝓmāsit. v̄go
ꝓepit regē om̄iū regū. **I**ste at̄ mo
d̄? factū nō ip̄ortat̄ in noīe filij
a ideo nō dicit̄ filij? caro fact̄ est.
Si autēz q̄rat̄ q̄re solū v̄bū caro
factū est a nō ꝓi vel spūssāus **A**d
hoc multe sunt assignate rōnes ^{a s̄c̄o}
q̄z ꝓr̄ia est **A**ug? qz si alia ꝓso
na q̄ filij? esset v̄nita carni hoc es
set filius virginis b̄ndictē a eēt
de? ꝓsonali ꝓꝓetate v̄nionem ha
bēs ad carnem a sic duo filij es
sēt in trinitate qd̄ est iconueniēs
Decūda ē eiusdē. qz sic ꝓ filiū q̄
ē a verbum a ars ꝓris ē facta cre
acio sic ꝓ eādē ꝓsonam debuit fi
eri recreacio qz eiusdē forme ē fa
cere a ꝓficere et reficere qñ defor
mat̄ op? **T**ercia racō. qz ꝓ op?
redemp̄cōis adoptamur in fili
os d̄i. non autē potest fieri adop
taco i filiū nisi ꝓ filium natūalēz
Vn̄ h̄m leges impotens geneāre
vt qui nunq̄ habuit filiū: nō ꝓt
adoptāe **C**ol. ꝓmo **E**ripuit nos
de potestate tenebrarum a trāstu
lit nos in r̄gnum filij dilcōis sue
a iste racōnes de isto sufficiāt. **D**i
cit̄ ergo verbum caro factum est:
cum autē factum sit terminus fie
ri nō cadit factum nisi sup̄ id qd̄
terminat fieri a sic v̄tute locutio
nis v̄bū videt̄ esse factū qd̄ falsū
est cū sit et̄nū **A**d h̄ cōiter d̄z q̄ fi

eri a factū nō cadit in v̄rbū. sed
assump̄cō t̄nī. qz assumēs ē ante
actū assump̄cōis a ideo dicit̄ qz
est sensus. v̄rbū caro factū ē hoc
est ꝓ assump̄cōnem factum est qz
verbum est caro. **S**ed contra hoc
obicit̄ quia cū caro dicat naturā
a non personam a humana ꝓer
sona non sit natura humana sic
nec persona humana est natura
d̄ina. qz dicit̄ **B**oeci? qz assumēs
non est assumptūz: tunc videtur
hoc locutio esse falsa. verbum caro
factū est. qz hoc falsū est qz v̄rbū
est caro. sed ad hoc **I**bero. d̄ueni
ent̄ dicit̄ qz est figuratia locutio a
ꝓ synochē itelligit̄ caro h̄ vt
sit sensus. v̄bū caro factū est hoc
est ꝓ assump̄cōnez factum est qz
v̄bū ē homo. h̄ tūc itēz queritur
quare ꝓ homine ꝓmit̄ infirmio
rem ꝓtez hominis a non dignio
rem que est anima sic. gen. xlvi.
Oēs anime que exierunt de femo
re iacob **A**d hoc itēz cōiter dicit̄
qz v̄bū icarnatū duo fecit qz ꝓ vi
sibile d̄duxit ad invisibilem d̄i
noticiam a ꝓz dolores ꝓassionis
sanavit infirmam et sauciatam
peccatis naturam **E**t ideo in incar
nacione nominat̄ illa pars que
magis est visibil̄ a magis ē ꝓaf
sibil̄ doloris a hoc ē caro. **Y**sa. xl.
Omnis caro fenum. a ibidem **V**i
debit omnis caro pariter qd̄ o s
d̄ni locutū ē. gen. vi. **N**on ꝓm̄ a
nebit spūss me? i h̄vie ieternū. qz

caro est. Sed tunc iterum queritur
 quare non dicitur verbum est caro vel
 verbum est unitum carni vel verbum est
 mutatum in carnem. Ratio nullum
 eorum convenienter dicitur quia per primum
 non importat assumptionem carnis per
 virtutem locutionis. sed tamen existentia
 carnis et essentialis predicatio car
 nis de verbo et hoc est falsa predicatio.
 quia sic dictum est natura humana de
 persona non predicat. Secundum autem
 modum loquendi ambiguitatem gene
 rat. quia non quocumque modo verbum
 unitum est carni. sed modo associationis
 tamen in persona. quoniam autem proprie fu
 mitur unio tunc sicut dicitur locutus
 unius est unitum. Tertium autem mo
 dum loquendi simpliciter est falsus.
 quia verbum in assumptione non est mu
 tatum. Et ideo optime dicitur. verbum
caro factum est. Unde Augustinus in libro de
 trinitate. xv. Dicitur verbum nostrum
 quodammodo vox corporis sit eam assu
 mendo in qua manifestatur sensibus
 hominum. sic verbum dei caro factum est.
 assumendo eam in qua et ipsum ma
 nifestatur sensibus hominum. et sic ver
 bum nostrum fit vox et non mutat in vocem.
 Ita verbum dei caro factum est. nec fuit
 mutatum in carnem. hoc est ergo quod
 dicitur verbum caro factum est. Et habitauit
in nobis. hoc ideo dicitur quod inconfu
 sa et intacta. mutata dicatur natura as
 sumpta. sensus enim est. habitauit
in nobis. hoc est in nostris. Si enim confu
 se essent nature et mixte cum nulla
 sit mixtio mixtorum. nec esset

ibi natura diuina pura. nec huma
 na natura pura. sed tertium mixtum ex
 utrisque et sic non habitaret in nostris.
 Si autem essent transmutate in ali
 ud. iterum in veritate sue nature non
 essent transmutate. Unde nicena syno
 dus quod nec mixtionem passus est
 nec diuisionem. phil. ij. Formam
 sui accipiens in similitudinem ho
 minum factus est. et habitu inuenit ut
 homo. Baruth. iij. In terris vi
 sus est et cum hominibus conversatus et hoc
 ostendit alia translatio quam dicitur. verbum
ca. factum est et tabnaculo mansit in
nobis. hoc est sicut in tabnaculo in quo mi
 litauit pro nobis. leuit. xxvi. Donaz
tabnaculum meum in medio vestri et
non abiciat vos anima mea. psal. lxxij.
Non vocaberis ultra derelicta. et
 terra illa non vocabitur apostolus desola
 ta. sed vocaberis voluntas mea in ea
 et terra tua inhabitabit. quia ter
 ra humane nature a diuinitate apostolus
 us non derelinquitur. Ioh. xiiij. Si
 cut adheret lumbare ad lumbos viri
 sic agglutinaui michi domum israel
 hoc est ergo quod dicitur. Et habitauit
in nobis. modum assumptionis et
 unionis determinans. Dequitur.
Et vidimus gloriam eius. Tangit au
 tem hoc facultatem ex qua homines
 filios dei facere potuit. et tangit tria
 scilicet facultatis certitudinem per visum
 magnorum testium probatur. faculta
 tis magnitudinem ex integra here
 ditate diuine glorie acceptatur et fa
 cultatum earum proficitatem que tota

in g̃ra ẽ vtutis ⁊ veritate d̃me il
lūmacōnis **D**icit ergo ⁊ vidim?
nos q̃ testes sum? **koz. p. ioh. p.**
qd̃ vidim? ocul? quod p̃spexim?
qd̃ man? nr̃e ⁊ tractauerit de ṽbo
vite hoc anūciam? **wb. ij. pet. p.**
Nō indoctas fabulas secuti anū
ciavimus vobis d̃ni nr̃i virtutē
s̃ speculatores facti illius magni
tudis. **Joh. p.** Ego vidi ⁊ testiō
mum phibui. qz hic ẽ filius dei.
Devisu em̃ phibet testiōmū. qd̃
autē viderit dic̃ gloriā ei? **Au
g?** **G**loria est clara cum laude noti
cia. **Tuli?** **G**loria est late patēs
p̃ comū. vel **G**loria est ore multo
rū predicata laudatio. **C**lare em̃
innotuit: cum laude: qz laudib?
āgelorum ⁊ celi se mūdo manife
stavit. **Luce. ij.** **F**acta est cū ange
lo multitudine celestis exercitus lau
dāciū ⁊ dicēciū. gloria ī excelsis
Cuz clara laude innotuit. cui stel
la testiōmū phibuit. **Math. ij.**
Vidim? stellā ei? in oriētē ⁊ veni
m? adorare eū. late patens preco
mū habuit. qz ore omīū priārch
arū ⁊ p̃phetaz p̃dicat? aduenit.
Actu. x. **H**uic om̃es p̃phete testi
mōiū p̃bi. remissionē p̃ctōz acci
pe p̃ nomē eius. late patens p̃co
mū. habuit qz ore helye de para
diso ⁊ ore moyse de inferno ⁊ ore
patris de celo ⁊ ore discipuloz de
mundo p̃dicat? fuit. **math. xvij.**
Apparuit cū eo moyse ⁊ hely
as in mōte t̃nsfiguracōis ⁊ petz?

⁊ iohannes ⁊ iacobus de mundo
⁊ patris vox de celo dicens. **H**ic
est filius meus dilectus in quo
michi complacui. **Vñ** **A**plūs ad
phil. ij. **O**mnē genu flec. celesti
um te restruū ⁊ infernorum in no
mine ihu. ore multoz p̃dicatus
fuit qui ex ore infaciū ⁊ lactenā
laudem suam p̃fecit. **Math. xxi.**
Marci. xi. **Luce. xix.** **Joh. xij.** **C**la
mabāt pueri dicētes. b̃nd cūs q̃
venit in noie d̃ni. ore multoz p̃di
catus fuit q̃ ex ore demonū ⁊ vocā
b? āgelozū ⁊ vocāb? hominū ⁊ omī
um elemētōz p̃dicat? fuit. **O**re q̃
deus demonum. **Luce. iij.** **S**āc̃m?
qz his filius dei. voce angelorum.
Ysa. vi. **S**eraphim stabant su
per thronū clamancia. s̃āc̃t? s̃cūs
sanctus. vocāb? hominū **Johis.**
xij. **C**eperūt om̃es turbe descēden
cium laudare deum super h̃is oi
bus quas viderant virtutib? de
vocibus elemētōrū. p̃s **C**eli enar
rant gloriā dei ⁊ op̃a manuum
eius annunciant firmamentum
dies diei erudat verbuz ⁊ noxāc.
Vñ **Luce. xix.** **S**i h̃ij tacebūt la
pides clamabūt. ecce hoc modo
vidim? gloriā ei? h̃ ẽ sue maie
statis cognouim? d̃mitatem ma
gnā at̃ glaz h̃ac oñdit cū s̃bdit.
(gloriā q̃si ṽmigenitā) nec est
similitudis positū hoc qd̃ dicit
quasi. s̃ ṽeitatis exp̃ssiuū. q̃si ṽm
genitā filij. non serui. **Hebre. p.**
Amplioris glorie iste p̃ moyse ⁊

quolibet alio sancto. iste dignus
 habitus est quanto amplius honore
 tomus habet is qui fabricauit
 illam. adhuc. vngenti: non filij
 qui cum alijs fratribus gloria prima diui
 deret ut dicit basilus. modo autem
 quia vngenti totam habet quam
 cum alio secundo gemito non diuisit.
 ysa. xxij. **S**uspēdet sup eū onem
 gloriam domus patris sui. a patre: qui
 propter affectum primum nichil filio
 subtrahit et pro hoc quod vngentus
 est totum in diuisu affectu filio in
 partem in qua sunt omnes thesauri sa
 pientie et scientie absconditi. Ideo
 dicit iohannis. ij. **N**on enim dat deus ad
 mensuram spiritum. quia filio non dat
 ad mensuram. gen. xv. Dedit abra
 ham filio suo ysaac omnia que habu
 erat. ps. oia subieci sub pedibus eius.
Plenū gratie et veritatis. Tāgit
 tate possessionis patris. et di
 cit duo: plenitudinem et patris
 tate. primum tāgit cum dicit: plenū gra
 tiam plenitudo enim omnis in ipso fuit.
Est enim plenitudo excellencie in
beatissima vrgine. luc. p. **G**racia
 plena dominus tecum. Est plenitudo
 copie siue exuberantie in christo bo
 ne. iohannis. p. de plenitudine eius om
 nes accepimus gratiam per gratiam.
 hoc ergo modo plenitudinis: christus
 fuit plenus gratie et veritatis. gratius
 per ablatio. hoc est gratia et veritate et
 hoc quo ad se et ad nos. quia qui
 ad se plenitudinem deitatis nullis
 suis precedentibus meritis habuit.

vn̄ glosa. **H**omo christus plenus gra
 tia fuit. quia nullis precedentibus suis
 meritis ex quo conceptus est: fuit
 deitas in eo impletus eum omni plenitu
 dine reducat in omnes suos. **Vn̄** et
 mater sua non dicitur tamen mater ihesu. sed
 mater dei. vn̄ et micena synodus. statu
 it quod non christus deus. sed theotus
 deus diceret. qui ad nos ait: quia gra
 tiam et veritatem a plenitudine eius
 recepimus: gratiam inquam adipiscē
 dis bonis et veritatem in iplendis
 promissis quod neutrum lex offerebat.
 ioh. p. **G**ratia et veritas per ipsum christum
 facta est. vel gratia in remissione peccato
 rum et veritatem in ratione volun
 tatum. quia veritas est ratio sola
 mente perceptibilis ut dicit augustinus. vel
 gratiam in reformatione affectus per
 virtutem et veritatem in illuminatione
 intellectus per veritatem. p. cor. p.
Christus de virtutem et dei sapientiam
 et ibidem infra. factus est nobis sapientia
 a deo et iusticia et sacrificatio et
 redemptio. **Ecc. xxiiij.** In me gratia
 omnis vie et veritatis. **Iohannes** testi
 monium prohibet de ipso. **V**ic in
 capit ps illa que est de testimonio
 iohannis. Et diuidit in tres partes sum
 tria que sunt in omni testimonio. quod
 primum est rei testificatio fidelis enarra
 tio. secundum autem est testimonij per
 fecta declaratio et manifestatio. et
 hoc incipit ibi. **E**t hoc est testimonium
 iohannis. tertium est testificantis in
 tencio que est audientium ipsum testimo
 nium ad fidem prouocans iductio ibi.

Sequitur

alterā autem die stabat. **P**rima
haz s̄b̄diuidit̄ in tres ptes. in q̄
rū prima istius partis titul⁹ pre
scribit̄. **I**n secūda aut̄ enarratio
fidel̄ rei testificande s̄biatur. ibi
h̄ erat quem dixi. **I**n tercia autē
signa veritatis narate rei descri
bunt̄ ibi q̄ de plenitudine eius. **I**n
p̄ma haz adhuc tangit tria scz
testificantis nomen qd̄ eū oñdit
testē fidelē cū dicit ioh̄es q̄ it̄ntū
ī ante h̄itis cōmēdat⁹? ē? et ideo fide
lis ē. p̄ubi. xiiij. **T**estis fidel̄ non
mentiet̄. **S**ecūdū ē qd̄ mētionez
fāt̄ de testificādo q̄ h̄o dicit cōfir
mata veritate de visu cū dicit testi
moniū p̄hibz qd̄ nō facerz n̄ sciz
vera. ioh̄is. v. **V**os misistis ad
ioh̄anē et ille testimoniū p̄hibu
it̄ veritati qz sic̄ ibidē d̄r. **I**lle eāt
lucerna ardes et lucēs. **A**rdens in
amore veritatis. lucēs in ip̄a verita
te. **P**reterea ad nichil aliud venit
ioh̄anes nisi ad testificandum.
Supra. p̄. **H**ic venit ī testimoniū
vt̄ testimoniū p̄hiberz de lūme.
Tercō tangit modū testiōn̄ij qz
apte dabat testimoniū n̄ tiōre ali
q̄ retrāct⁹? nec zelo iamis glorie ī
pedit⁹? et hoc est et clamat aperto
ore dicens. **O**see. viij. **I**n guttuē
tuo sit tuba quasi aquila super
domum dñi. ysa. xl. **V**ox clamā
tis in deserto parate viam domini
(**H**ic eāt) **H**ic ponit̄ enarratio
testiōn̄ij et tangit duo. qz primū
ē demonstrata xpi p̄nc̄ia. secūdum

autē enarracō testificande digni
tatis eiusdem. **D**e p̄mo dic̄. **H**ic
eāt (quē dixi) glosa p̄ demonstra
tiū p̄nomē: hic. inuaf̄ xpm ī lo
co illo fuisse p̄ntē. **D**epe em̄ ipse
dñs adhuc ignot⁹? anteq̄ bapti
zaret̄ et p̄dicaret̄ ad ioh̄anē soli
tus erat venire qz tota vita ioh̄ā
nis xpi oñsio fuit. ioh̄is. p̄. **M**e
dius v̄rim̄ stetit quē vos nescitis
Hic ergo erat: ab eterno cui esse
non est accidens. sed permanens
Exod. iij. qui est misit me ad vos
Apoc. p̄. **Q**ui est et qui erat et qui
v̄turus est: quem dixi: hoc ē quē
vob̄ cōmēdaui qm̄ ad me misistis
ab iherosolimis. scribas et sacer
dotes vt̄ interrogaret̄ me. tu q̄s
es: et s̄m̄ hoc per anticipacionem
dicitur qd̄ hic dicitur q̄a posteri
us factum narabit̄. **E**t tūc q̄nt̄
quare hoc per anticipacōez ioh̄es
p̄misit. **S**z ad hoc dicendū q̄ si
cut̄ p̄us in diuisione tactum ē q̄
prius est determinare rem de qua
ē testimoniū et enarrare illam q̄
testiōn̄ij manifestacō et declaracio
et ideo licz s̄m̄ ordinem hystorie
sit istud anticipatum tamen s̄m̄
ordinem doctrine libri: pars ista
necessario p̄us interponit̄. **D**icit
ergo. quē dixi: de celo cōmēdans
eū nō laudās meip̄sū. ij. **C**oz. iij.
Nō nos metip̄sōs p̄dicam⁹. sed
ih̄m xpm dñm nr̄m (q̄ post me)
Testiōn̄ij enarracio ē et tāgit
duo sc̄licz enarracōez testiōn̄ij

a causam dicit ergo. qui post me
 tpe. **Ysa. liij.** Vidimus eum no
 uissimū viroꝝ. **Ysa. ij.** Er̄t i no
 uissimis diebus p̄parat? mōs do
 mus dñi. **ventur?** est in carnē p
 nature nostre assumpcionem. ad
 baptismū p̄ sacramenti p̄fectioneꝝ
 ad p̄dicacionis officium p̄ erudi
 tionem. in mortē p̄ redēpcionem
 a p̄c̄ij solucionem. **In infernū p̄**
in carceratoꝝ libeacionem. **Ante**
me: dignitate fact? est: a est sen
 sus r̄ordo cōstructionis. **factus: p̄**
 destinacione diuina. an me: natu
 ra gracia a officio. natura q̄dē: q̄a
 naturam habet deitati v̄mitā. gra
 cia autē: quia fuus baptism? cō
 fert ḡciam. me? autē nō. officio
 q̄a meū officū est legeꝝ termina
 re a ḡciā in alio oñdere. **math.**
xi. **Lex a p̄pheteꝝ vsq; ad iobānē**
xpi autē officū est legē implere
a ḡciam exhibere. de p̄mo. **ma**
thai. v. **Nō veni legem soluere. s̄**
adimplere. de secūdo **iobis. p̄. ḡ**
cia a veritas per il̄m xpm facta ē
glosa dicit q̄ vbi nos habemus
an me fact? ē. i greco habet corā
 me sc̄us est h̄ ē apparuit michi.
 q̄a p̄or me eāt dignitate a in p̄tā
 te sua ē apparere q̄n vult a put
 vult. **iobis. p̄.** **Qui misit me bā**
ptisare in aqua ip̄e michi dixit.
Pup quem videris spiritū descē
bētem a manētem: h̄ est q̄ bapti
zat. **Deinde tāgit causam dicens.**
quia p̄or me erat: a dignitate et

causa et diuacione. dignitate ma
 th. iij. **Cui?** nō sum dignus calci
 amēta portare. **Causa.** q̄a ip̄e oīs
 boni causa ē. ego aut ab ip̄o sum
 qd̄ sum. **iobis. p̄.** **Ommia p̄ ip̄m**
facta sūt: duracione. quia ip̄e ab
 eterno ē. ego aut ex tēpe. **iobis.**
vij. **Anteq̄ abraham fieret ego**
sum. **Et de plenitudine eius.** **Hic**
signa veritatis narrate testifica
onis distribuunt a sunt v̄ba euā
geliste q̄si di. ptz q̄ an iobānez
ē a an oñes factos. q̄a etiam nos
ōnes nō solum iohes: accepim?
hoc qd̄ habem? de plenitudine ei?
q̄ est plenitudo copie sup̄effluen
tis. dicit autē signa duo sc̄z pleni
tudinem boni in gr̄a a plenitudi
nē veritatis in sapiētia ibi. deū ne
mo vidit vnq̄q; ac. **Circa p̄mū tan**
git tria: sc̄z q̄a acceper̄t oēs s̄adi
de plenitudine a qd̄ acceper̄t a mo
dū. dicit ergo. a de plenitudine ei?
Ysa. vi. **Plena ē oīs terra maiesta**
te eius. deut. xxxij. **abūdancia p̄**
fruct a plen? erit b̄ndictionib?
dñi. nos oñes accepim? . ps. **Re**
pleti sum? māe misericordia tua
a exul. a de s. o. **Iteꝝ inebriabūt**
ab vbertate dom? tue. a torē. v.
lup. t. po. eos. p̄. **Coꝝ. iij.** **Quid**
habes qd̄ non accepisti. qd̄ autē
accepim? . ḡciam p̄ gr̄a: graciaꝝ
v̄tutis fidei vt in ip̄m credamus
p̄ ḡcia veritatis vt ip̄m intelliga
mus a agnoscam? . vel ḡciaꝝ: re
muneracois p̄ gracia meriti. q̄a

licz eterna beatitudo merces iusti-
cie dicat est tñ gracia. qz gracia
dedit merendi. vel qz nō sufficēt
nostz meritum nisi gracia facēt
quā habemus in xpō. ps. Graci-
az qz gloriā dabit dñs. qz Zach-
iiij. Exeqbit gñā gracie eius. vel
graciā implecōis pro gñā pro-
missionis. modū aut istū accep-
cōis determinat dicēs (qz lex per
moysen data ē). Lex iquā q est
annūciacō salutis. Eccl. xxiiij. Le-
gem mādauit nob moyses in p-
ceptis iusticiaruz q hereditatē to-
mni Jacob q isrl promissiones.
Precepta aut legis iusticiaruz sūt
qz iusticiā ostendunt q hereditatē
pmittūt. Eccl. xl v. Dedit illi cor
ad precepta q legem vite q dis-
ciplinā q vitā ostēdētia.
Sic ei dic. ps. Lex dñi imacula-
ta cōuertens aīas testi. do. fi. salu-
tē futuā p̄stās puul qm s̄ lege
sic s̄ pedagogo custodiebam
Gal. iij. Lex pedagogus noster
fuit in cristo. sed quia sic dī. he-
bre. viij. Nichil ad p̄fectū addux-
it lex vt oīa p̄ficerēt i xpō (grā q
veritas) gñā qdē quā dat in v̄tu-
tibus q domis q sacmētis: qz per
illa fit salus hominum: et veritas
implecōis figuraz q p̄missionū.
Iobis. p. Plenū gñe q veritatis.
Wester. xij. Valde mirabilis es
dñe q facies tua plena est gracia-
rum. facies in veritate q plena gñā-
rum in bonitate. Eccl. xi. Graciā

q speciem desiderabit ocul? q sup
s̄ oīa virtutes sacōnes grāz in vir-
tute ordināte affectū q speciem i
veritate illūinante intellectum et
sup hec virtutes sacōnes in noue
eccie plantacione. p̄ Cor. iij. dēi
agricultura estis. eccl. xl. Gracia
sic paradus in bñdōmib? q mi-
sericordia i seculū p̄manz. Misere-
ricordia ei ē q p̄ p̄tā hōim p̄-
missa nō cōtinuit. s̄ i veritate sic p̄-
missit soluit q impleuit. Sic ergo
grā q veritas (p̄ isrl) saluatore.
(xpm) vñdū spū scō q est spūs
v̄ritatis grē q spūs veritatis (scā
est) in se p̄ se sufficientē sic prius
dictū est. math. iij. Sic decz nos
implere ōnem iusticiam. Qualiter
autem hec grā q veritas facta est
ōndit cū s̄ dicit (deū nemo vidit
vnq̄ qē). q. d. vt dicit glosa que
fit summa grē q veritatis breuit s̄
dit scz cognicō ipi? trinitatis. vñ
Jo. xvi. vt agnoscāt te solū deū
q quē misisti isrlm xpm. hec enim
ē vita eterna q in hac vita nō ple-
ne ē qz nemo vidit in carne deum
vt est. Vnde nec ip̄e Moyses vi-
dit deum q̄uis p̄ eum data sit lex
sicut ipse post ōnia visa in typo
dēi dixit Ostende michi te ipsum
s̄ filius q est in secreto patris nar-
rauit. qz sicut dicitur Math. xi.
Nemo nouit patrem nisi filius
q cui voluerit filius reuelare ip-
se narrat suis quid de trinitate
dicitatis sentēdum sit q̄ q̄modo

ad eā pueniendum et ad ipsam i
 troducit. Ex hac glosa patz cōti
 nuacō q̄ bene data ē diuisio supe
 rior. dicit aut̄ hic duo p que pro
 bat excellēciā xp̄i in sapiā: p que
 ab ip̄o gracia et veritas facta est.
 vñū est noticiā deitatis a creatu
 ris vt ē abscondita. Alterz ē q̄ in
 filio hoc noticiā ē pfecta. et ideo n̄
 est simplex creaturā vt arrius di
 cebat. Dicit ergo deū: vtē. nemo
 hoc ē nulla creatura vt dicit Cris
 tianus. Vidit vnq̄. Cris. nec āgeli nec
 ipsa seraphim essenciā dei viderūt
 Dico? ad gayū monachum. Si
 quis vidit deū si cognouit qd̄ vi
 dit nō ipsū vidit s̄ aliquis eorū
 q̄ sunt circa ip̄m. Cōtra h̄ est qd̄
 dicitur numeri. xij. ore ad os loqr̄
 ei palā et nō per emigmata appaē
 to ei. Gen. xxxij. Vidi dñm facie
 ad facie et salua facta ē aia mea.
 Exodi. xxxij. Loq̄batur dñs mo
 ysi facie ad facie sicut homo solet
 loqui ad amicū. Tercij Reg. xxij
 Vidi dñm sedentē sup soliu suuz
 et oēm exercitū celi assistentē ei a
 dextris et a sinistris. Solucio di
 cendū q̄ pfectio visionis s̄m intel
 lectū est ex pte intellectus et ex pte
 eius in q̄ videt deus. et ex pte mo
 di vidēdi. Ex pte quidē intellectus
 qz aliq̄s intellectus ē purus. et a
 liquis ē obnubilacōe que ē pena
 peccati obtenebrat? Purus q̄ dēz
 ē qui sine peccō est sicut intellectus
 p̄m hominis ante peccatū: obtene

bratus ē sicut noster intellectus? p?
 peccatū. etiā aliquis intellectus ē
 qui illā obnubilacōem p̄mi pec
 cati adauxit p actualia peccā. et h̄
 est obtenebrat? Job. i. tenebre
 eā non cōprehēderunt. Aliquis ē
 q̄ habitu et studio et exercitio gra
 cie obnubilacōem illā debilitauit
 et ad lucem se traxit. et quīs sine
 medio nō videat tamē cū medio
 videt qd̄ cōforme ē lumī. Ps. In
 lumine tuo videbim? lumen. Et
 de ill' dicit. Mat. v. Beati mū
 do corde qm̄ ipsi deū videbūt. Ali
 quis intellcūs ad theophasias
 diuinas vtute dei ē eleuat? The
 ophasia aut̄ vocat' lumē maius
 lumie gracie i quo intellectus vi
 det diuina sicut legit' de beato be
 nedicto de q̄ dicit gregorius q̄ in
 quodā globo lumis ostēdit sibi
 deus totū mundū et hoc modo vi
 dit moyses. Aliquis autē intelle
 ctus cōfortat' habitu glorie siue
 raptim i hac vita quīs tunc nō
 viuat vita sensuū. sed vita beato
 rū siue etiā post mortē in beatitu
 dine. et illi videt deū vt ē. et vt di
 cit' Hugo de sancto victore. Non
 sistit aliqd̄ visionē vsqz ad ipsū
 xp̄m: sicut nō sunt creati et redēp
 ti n̄ per ipsū: et hoc mō dicit' Exo.
 xxxij. Nō videbit me hō et viuet
 hac vita. s. būana. Vñ glosa. Ne
 mo pur? hō mo viues i hoc corpe
 ad modū supple viatoris. videt
 deū vt est dicit' ergo quidam q̄

neino vidit deū q̄ pur? homo est?
Pur autē hominē vocat q̄ nichil
i se hz n̄ hūana que sūt de viato
ris visione a sic pur hōiem nō vo
cāt illū q̄ iā induit bitum glorie.
Ex pte at̄ ei?m q̄ videt de? eāam
distinguit. qz eāā hoc est aliqñ
vestigū creature aliqñ enigma
obscure allegorie a similitudinis
ymaginarie. **O**see. xij. Ego visio
nes multiplicavi eis a in maib?
pphetaz assimilatus sū. aliqñ ē
lumē grē fidei. aliqñ est lumē the
orie siue cōtemplacōis aliquādo est
lumē theophanie. aliquando lu
mē glē q̄ omia deū onduūt plus et
min? **E**x pte modividebi eāaz di
stinguūt. qz ē visio dei pcul qñ ē
in pctō. aliquādo sine medio pec
cati aliqñ cū velamine infidelitatis
aliquādo sine illo. ij. **C**or. iij. vs
qz in hodiernū diē cū legit **M**oy
ses velamen ē positū sup̄ cor eoz.
cū autē cūsus fuerit q̄s ad dñm
aufere? velamen. **D**eus enim sp̄i
tus est. aliqñ vidz modo viatoris
aliquando mō comprehensoris.
Dicūt ergo q̄ intellect? pur? ha
bitu viatoris pfect? a modo via
toris nunq̄ vidit deum vt ē. **H**ec
aut̄ distinctio licet bona sit in se
tamē lām istam a dubitacōnem
nō soluit a hoc ex hoc pbatur qz
Johes intēdit ex sra ista pbare
verbi a filij dātatem a hoc nullo
modo pbaē poterit si aliq̄ creatu
ra vnq̄ vidit deum sicut ē prop.

ter quod a **C**risostomus dicit qz
nec āgeli nec ip̄a seraphim deum
vnq̄ vt ē vident. **A**dhuc **V**ido
r? dicit qz trinitas sibi sola nota
ē a homini assumpto p̄t qd̄ di
cēdū qz visio sine medio ē duplex
scz vidē qd̄ ē de? hoc ē mēte atti
gere substantiam diuinam a non
comprehendere qd̄ est p̄pter ip̄i? in
finitatē a hoc modo deū bti videt
sine medio. **A**lio modo videre de
um est infinitatem eius infinito
ambitu intellāis comprehendere a h̄
modo nulla creatura vnq̄ vidit
deum a hoc intendit lra a si dicas
qz beati comprehensores dicitur
a sic vbiqz p̄bēdūt. **D**icēdū qz
duplicat̄ d̄r p̄bēdūt. est em̄ p̄pre
hēdūt mēte currecū in stadio. p̄.
Cor. ix. sic currite vt p̄bēdatis
Ali? ē p̄bēdūt idē qz terminoz
re diffinitū a esse suum arcam
spiciētū a determinacū a cū spe
ctor a hoc mō nlla creaturā ē p̄bē
dūt h̄ dātatem sic se p̄bēdit trinita
tē a ista est vera solucō. hoc ergo
modo deum nemo vidit vnq̄. h̄
nec aliq̄ creatura a hoc modo d̄r.
Eph. p̄. sacmēti absconditi a secu
lis in deo. qz multa sunt in deo q̄
hoc modo oēm latent creaturam
puram a q̄ pro tempoz dispensa
cōne manifestantur. h̄ hoc modo
nichil est absconditū ab vniūgeni
to v̄to a p hoc patz solucio ad to
tum a in hoc sēsu optime subdit
(Vniūgenit? fili?) qui nascendo

noticiā deitatis accepit et p hoc q
 ē vngemtus qui nascēdo i carne
 nō est alienatus a noticiā quam
 accepit per eternā gnacionē qui
 hoc ē qz ille est hoc ē manet sicut
 fuit. i. in finu h est i intimis secretis
 patris eterni. Ipse tal enarrauit
 hoc est secreta exp̄ssit sicut solus
 potuit. et scit. et deus est et ideo si
 bi in omnibus ē fides adhibenda.
Joh. xxx. Qui de celo venit super
 omnes est et qd vidit et audiuit
 hoc testat et h est qd in celesti ie
 rarchia dicit dyonisius q ipso
 sumos spūs qui in vestibul sunt
 cū deo latent multi decores dñi et
 iohes **Cris.** dicit q si q̄ratur ab
 āgelis de eēnciā hoc ē de ifinitate
 eēnciē dñi. nihil dicūt sed gloria
 et maiestātē canunt qz omnia siml
 secreta i infinito thesauro absco
 dita nō nouit n̄ ille de q scriptum
 est **Col. ij.** In q sunt omnes the
 sauri sapie et sciēcie dñi absco diti.
 Ille em solus i finu est qz finus ē
 occultū sub vestimēto vbi natuā
 lis et fecūda et gnatiua ē virtus:
 et significat secretū de y gene et fe
 cūde deitatis i patre q omnia inti
 ma sue sapie per gnacionē trāsfu
 dit i filiū **Matth. xi.** Nemo nouit
 filiū nisi pater et nemo nouit pa
 trē nisi filius **Johis. x.** Sicut no
 uit me pater et ego nosco patrē.
 et ideo ille potuit enarraē misteri
 a trinitatis fidelib? et fidare eos
 in fide trinitatis h est ego qd di

at. **Et hoc ē testimoniū iohānis.**
Secunda ps est in q ponitur te
 stimoniū maifestacō habz autez
 hoc ps tres ptes in qz p̄ma sol
 lenitas testimoniū onditur. In se
 cūda testimoniū maifestat. In
 tercia locus testimoniū ppter cer
 titudinē exp̄mitur. **Secūda inci**
pit ibi. Et cōfessus ē. Tercia ibi.
Hec i bethania. In p̄ma harū
 sex exp̄mūt q faciunt ad testi
 moniū sollempnitātē quoz p̄mū
 ē autoritas testificātis qz iohes
Secūda oportunitas t̄pis. qz nō
 est testificatus n̄ quando fuit req̄
 situs. **Tercū** est dignitas mitte
 cū qz iudei cultū et sciēciā dñi ha
 bētes miserūt. **Quartū** prudēcia
 nūdorū qz leuitas et sacerdotes
 miserūt. **Quintū** est locū vñ mise
 rūt eminecia. q̄a de iherosolimis
 q̄ erat toci iudee metropol. **Sextū**
 est intencio idagande veritatis
 qz miserūt vt interrogarēt tu q̄s
 es. **Dicit ergo. Et hoc ē qd per an**
ticipacōnem p̄missum ē testimo
niū qd nūc per singula ē manife
standuz. Ps. Mirabilia testimo
 nia tua dñe ideo scrutata ē anima
 mea. **Johes** qui tāte est gracie et
 autoritatis vt xp̄us credi potuisset
 sicut dicit **Gregorius ysaie.**
xliij. Vos testes mei dicit dñs qz
 ego deus **Johis. iij.** Qui accepit
 eius testimoniū siḡbit qz de? ve
 rax ē. qm miserūt ecce t̄pis oportu
 nitas nō em leuitate verborū et

p singula

animi vltro testificat? e. si tēpe
req̄ficōis q̄n vtile fuit. **Ecc̄s. iij.**
Tēp? tacēdi a tēp? loquēdi. **p̄u**
bio. xij. **Testis** ip̄tin? c̄innat li
guā mēdaci. **Ecc̄. xx.** **Ab** ore fa
tui reprobabit̄ p̄bōla. qz non
diat̄ eā in tpe suo. **Tercio** subiū
git dignitatē mittēdū cū diat̄ (iu
dei) q̄ legē acceperūt q̄ noticiā dei
habuerūt q̄ successores fuerūt pro
missionū q̄ facte sunt p̄iarchis.
De p̄mo diat̄. **p̄s.** **Nō** talit̄ fecit
ōm̄i naciōi a iudicia sua nō maī
festauit eis. **De secūdo** **baruch.**
iiij. **Anieq̄** or esto p̄plus dei: qz q̄
deo placēt maīfesta sunt vob̄. **p̄s.**
Not? in iudea de? in isrl̄ magnū
nomē eius. **De tercō.** **rō. xv.** **Dico**
xpm misit̄ fuisse aīcūciōnis ad
cōfirmādas p̄missiones patrū.
Uij ergo tāte dignitatis viri mi
serūt. **Miserūt** autē (ab iherosoli
mis) q̄ibi fuit ciuitas tota? terre
metropol̄. **psa. ij.** **De syon** exhibit
lex a v̄bū dñi de iherosol̄ a prudētes
miserūt. qz (sacerdotes: maiores: a
leuitas) minores. **Mal. ij.** **Int̄**
rogabant sacerdotes legē a ibidē
labia sacerdotis custodiūt sciām
a legē req̄rūt de ore eius. qz āge
l? dñi exercitūū ē. **De leuitis** autē
dī paz āte. **Pactū** meū fuit cū le
uitis diat̄ dñs exercitūū. **pactū**
meū vite a pacis. **Si** autēz q̄rit̄
q̄re tā sollēnes nūcios miserūt: di
at̄ **Crisostom?** q̄ sollēmitate nūci
orum allicere intēderunt. **Job** an

nē vt aliqd̄ de se supra se sentiret
a tunc eū calūniaretur. **Alij** autē
p̄babilius diat̄ q̄ magna vita
iohis eos ad h̄ excitauit vt tales
mitterēt (vt it̄rogaret̄ eū) **Ecc̄e**
intēcio indagande veritatis. **Doc**
enī mētur r̄nsionis certitudinez.
(tu q̄s es) p̄. **ioh. iij.** **Nolite** oī
spiritui credē. **h̄** p̄b̄ ate vtz spiri
t? ex deo sint (a c̄fessus ē r̄c). **Hic**
ponit̄ testimoniu ioh̄is a h̄z du
as ptes. **In q̄rū** p̄ma ioh̄es de se
r̄ndz. **In secūda** autē r̄ndz de suo
baptismo h̄ a it̄rogauerūt a dix
erūt. **Adhuc** p̄or haz h̄z tres ptes.
In q̄z p̄ma r̄ndz it̄cōm̄i q̄retū
quā voce nō exp̄sserūt. **In secūda**
vero r̄ndet duab? q̄stionibz in vo
ce exp̄ssis. ibi a it̄rogauerūt eū
q̄d vero. **In tercō** autē breuis p̄it̄
descrip̄o nūciōz ibi a q̄ mis̄si fu
erāt. **In p̄ma** haz p̄cū tria facit̄
scz c̄fessionē de se assercōez de xp̄o
a c̄fessionis de se expl̄atōnem.
Diat̄ ergo a c̄fessus ē de se verita
tem. qz c̄fessus est se non esse
q̄d non eāt. **Ecc̄. iij.** **pro aīa** tua
nō cōfundaris dicere verz. **Est** enī
c̄fessio adducēs gloriā a est
c̄fessio adducēs ignomiāz. **rō. x.**
Corde credit̄ ad iusticiā ore autē
fit c̄fessio ad salutē (a nō nega
uit) se esse q̄d erat vt enim diat̄
Gregorius magis enim elegit so
lide s̄b̄sistere i se q̄ humana opi
nionē rapi supra se. **Ap̄c. ij.** **Te**
nes nomen meum a non negasti

fidem meam. **Matth. xxvi.** Et si oportuerit me mori tecum te non nego. **scda Cor. i.** Fidelis deus quia sermo noster qui fuit apud vos non est in illo: et non. **Matth. v.** Dixit sermo vester est et non non. quod autem amplius est a malo est. **Et confessus est** quia non sum ego christus. **Explicatio est** veritatis confesse supra. i. non erat ille lux. **Joh. iii.** Ipsi vos mihi testimonium prohibetis. quia dixerat quia non sum ego christus. **Sed** queritur quare iudei qui rebatur quis esset Iohannes cum sciret genus eius. **Ad hoc dicendum** quod quis querit aliquam substantiam aliquam propriam nominacionem. Aliquam etiam personam ad dignitatem pertinentem et hoc modo querit hic. quia cum subito procederet de deserto stupor erat mundi et misericordiam et ideo dignitatis et officii querunt personam et ideo confessus est se non esse quod non erat. et non negavit se esse quod erat. hoc est precursoris et vocis. **Et interrogauerunt eum:** scda pars istius partis est et habet duas partes. vna quidem in qua queritur de determinatis personis in lege prefiguratis. scdam autem in qua ab ipso queritur qui sit persona ex qua negat omnes de se personas in lege prefiguratas. **In priori** horum duo sunt. Querunt enim de helya et querunt de propheta in lege prefigurato. dicit igitur. **Et interrogauerunt eum.** **Ecc. xiiij.** Ex multa loquela temptabit te et subridens interrogabit te de absconditis tuis etc. **Quid ergo?** et antequam audiat rursus

one inferunt helyas es tu? propter duo querunt de helya. quorum vnum est similitudo habitus et vite austeritas. **Quarta Reg. i.** De helya. v. pilosus et zona pellicea accinctus renes. **De iohanne autez.** **Matth. iij.** Ipse iohannes habebat vestimentum de pilis camelorum et zonam pelliceam circa lumbos eius. esca autem eius erat locusta et mel siluestre. **Aliud** similitudo officii fuit quia sicut helyas primo diuisit iordanem in similitudinem et figuram baptismi. **Quarta Reg. iij.** ita ipse iohannes in iordane baptisauit. **Matth. xiiij.** **Et Luce. iij.** Ideo ergo querunt an in persona sit helyas qui Malachie vltimo dictus est procedere aduentum christi. ecce ego mittam vobis helyam prophetam antequam veniat dies domini. **Et dixit non sum helyas.** **Et** obiicit in contrarium huius. **Luce. i.** vbi ipse preibit ante illum in spiritu et virtute helye. **Matth. xvij.** Helyas iam venit et fecerunt in eo quecumque voluerunt. **Matth. xi.** Si vultis recipere ipse est helyas. **Ad hoc dicendum** quod iohannes se negat esse helyam. **In** veritate nature christus autem dicit eum helyam esse in officio precurrendi et virtute. **Vnde** luce primo. **Non** dixit angelus ipse preibit ante illum in veritate persone et nature helye. sed in spiritu et virtute helye hoc est ergo quod dicit. **propheta es tu.** insistant ulterius querentes studiose et infidiose. **Ecc. xiiij.** **Caue** tibi et attende diligenter auditui tuo. quoniam cum

Subuersione tua abulās. dicit autē
Crisostomi? q̄ p̄phetā itellexerūt
illū q̄ vt dñs p̄phetaz p̄missus ē
in lege. Deut. xviii. p̄pham fisci
tabit tibi dñs de fratrib? tuis tā
q̄ me audies eū q̄ hūc eiaz p̄phe
tā putabāt fore x̄pm. Lu. xxiiij.
Qui fuit vñ p̄pheta potens i ope
q̄ h̄mone corā deo q̄ om̄i p̄plo. Au
g? autē dicit q̄ itellexerūt **O**eli
zeū q̄ eiaz diuisit iordanem. iij.
Re. ij. In figuram baptismi (Et
r̄ndit nō) s̄ de h̄ itez q̄rit qz cō
trariū d̄r. Lu. p̄. Tu puer p̄pha
altissimi vocaberis. Mathei. xi.
Quid existisi dehtū videre p̄phe
tā? eiaz dico vob plus q̄ p̄pham.
Solucio autē ad h̄ ē q̄ p̄pha d̄r
duplicat. scz ab inspiracoe p̄phe
tica q̄ ē dīna q̄ sic ioh̄es ē p̄pheta
sic d̄r. Lu. p̄. q̄ d̄r ab enūciacoe
p̄phetica q̄ sic ē pl? q̄ p̄pha qz est
vox v̄bi: p̄ns verbū oñdes q̄ nō
p̄cul in futurū enūciās q̄ sic patz
solucio cōtrarietatis (Dixerūt ergo
ei) adhuc p̄tinaat̄ istātes. p̄.
xxvij. quō p̄bat̄ i cōflatorio ar
gētū q̄ i fomace auz sic p̄bat̄ h̄o
ore laudācū. p̄. Qui me lauda
bant adūsū me iuābāt. Adhuc
instabāt magna de ip̄o iferētes
vt incitarent eū vt aliqd supra se
fētret. dixerūt autē duo scz que
rētes cui? p̄sonam gerat. q̄ qd de
officio suo de se dicat. Dicit ergo
(quis es?) h̄ est cuius generis p̄so
nam q̄ de tali p̄tate te intromit

tis? quasi diceret. incertum debi
sti de te r̄spōsum. math. viij. No
lite factū dare canibz. neqz mar
garitas nolite picere an̄ porcos
(vt r̄spōsū dem?) h̄ ē dare possi
m? (h̄ijs q̄ miserūt nos) ac si di
cāt q̄ si nō p̄t nos tñ p̄t digmi
tate mittencū nos certū da de te
ip̄o r̄nsuz. Job. xx. Cogitacōnes
mee varie succedūt sibi q̄ mēs in
diuisa rapit (Quid ergo dicas de
teip̄o) nos maḡ p̄sumim? de te
s̄ h̄ negas. qd ergo de teip̄o p̄di
cas? Et sic dicit Crisost. maḡ de x̄p̄o
dixisti. qd ego dicas de teip̄o. q̄ si
mīle iudei dixerūt dño. io. vij. Ne
mo aliqd in occulto fa. q̄. si h̄ fa
cis maifesta te m̄do. oia ei h̄ dix
erūt vt dicit Crisost. qz aliqd extozq̄
re uolebāt p̄ qd aliqd supra se di
cēt. s̄ vt dicit Grego. ueritatē cōfite
to elegit vt ueritatē dicēdo ei? mē
bz fierz cuius nomē sibi fallacit̄
nō uisurpassz. p̄. Posui ori meo
custodiam cum confisteret pecca
tor aduersum me q̄ ideo sequitur
humil̄ de se q̄ cauta q̄ ueritate ple
na r̄spōsio (Apt) non se laudā
to. Proubiōz. xxvij. Laudet te
os alienū q̄ non os tuum extrane
us q̄ nō labia tua (ego vox) hec ē
Johannis de se facta cōfessio. Et
habz duas ptes In q̄z p̄ma poi
tur cōfessio. In secunda autem
cōfessionis confirmacō p̄ ysayā
Dicit ergo: ego vox: non qd em i
persona. s̄ in officio q̄ similitudie

Dicit autē quatuor: quid sit. cui?
 ubi. et ad quod. quid sit. quia vox propter
 quatuor. vox enim verbum precedit quia in
 voce format verbum ut dicit Aug?
 et sic iohannes precursor est verbi. Luc
 primo. p̄bis enim ante facies dñi pa
 rare vias eius. secundum est quod vox v̄
 bum declarat sicut iohannes declarat
 xpm. Ioh. i. Ecce agn? dei ecce q̄
 tollis pctā mundi. Tertium est quod
 vox deficit et verbum auditu pficit
 Ioh. iij. Me oportet minui illum
 autē crescere. Quartum est quod vox ē
 inutilis et absq; verbo. et sic fuit i
 vtilis predicacō iohānis sine xpo
 Actu. xix. Iohannes baptisauit i aq̄
 dicens in eū qui post se v̄turus es
 set ut crederet. hoc est in ihesum.
 Actū. i. Iohannes quid baptisauit
 aqua. sic ego dicit. vox clamātis
 q. d. nō mea sū vox s̄ eius qui cla
 mat intencione deuocōnis. instan
 cia predicacōnis. v̄tute vocacōis
 De intencione deuocōnis. Hebreo.
 v. In dieb? carnis sue preces sup
 plicacōesq; ad deū cum clamore
 valido et lacrimis offerens in om̄i
 bus exauditus est p̄ sua reueren
 cia. de instancia p̄dicacōnis. Ps.
 Laboraui clamās rauce facte sunt
 fauces mee. quia in illo clamore salu
 tē desideābat. Ilaye. xxxviii. Pi
 cut pullus p̄rudinis sic clamabo.
 meditabor ut colūba. De virtute
 vocacōnis. qua vocabat etiā lōge
 i pctis exñte? ad penitēciā. mortu
 os ad vitā. et surdos ad auditum

Ioh. vij. stabat ih̄s et clamabat
 dicēs. Si q̄s sitit veniat ad me et
 bibat. Vñ et lazarū fuscitans cla
 mabat Iohis. xi. Et de surdis di
 cit Ilaye. xliij. Surdi audite. et
 quis surdus n̄ ad quē nūcios mi
 hi? Sic est ergo vox clamātis et a
 sōno peccati homines excitātis. Rō.
 xiiij. Hora est iam nos de somno
 surgere. Et ubi in deserto qd̄ sig
 nificat iurēā in primo ad desertū
 redigendā. vel mūdum a sanctis
 deserendū. vel ad hām solitudinē
 ubi impedimentū a multitudine
 tumultuancū nō habebat. Vñ
 moyses Exo. iij. minauit gregem
 sibi commissum ad interiora deserti
 hoc est ad mistica legis deserende
 Et matth. iij. ductus est ih̄sus i de
 sertum a spiritu. hoc est ubi facti
 mundū deseruerūt. Et luce. i. Jo
 hānes erat in desertis agens ubi
 multitudine tumultuancū deuocōez
 suā non impediuit. Marc. vi. Ve
 nite in desertū seorsū et req̄sците
 pusillū. sic ergo ē vox clamātis in
 deserto. Ad quid autē vel qd̄ cla
 mat? dirigite viā domini. via do
 mini mādata eius sūt. q̄ via sicut
 dicit glosa: digitur p̄ fidē et opera
 p̄ que ingreditur xpus ad nos. et
 nos ad ipsum. Ps. p̄fice gressus
 meos in semitis tuis ut nō moue
 antur vestigia mea. Hebreo. xii.
 gressus r̄ctos facite pedib? vestris
 ut nō claudicās q̄s erret magis
 at sanetur. S; videt̄ impossibile q̄

clamat qz dicit. **Iob. x.** Scio dñe
qz n̄ e i ptate h̄ois via ei? neqz viri
vt dirigat gressus suos. s̄ ad h̄
dicēd̄ qz h̄ois ē p̄paraē cor. q̄ tunc
de? dirigz. **Gre.** Via dñi ad cor
dirigit cū ad p̄ceptū aim? p̄pa
tur. **p̄u. xvi.** **H̄ois ē p̄paraē aim**
ac. **(Dic̄ dixit p̄sa. p̄ba)** q̄rto.
q̄ ē confirmacō r̄n̄siōis ne pateret
calūniam ab infidiatib? vt eiaz
sciret cui? officiū assumerz. q̄ idō
sequit̄ tertia ps̄ isti? ptis q̄ ē de
scripcō nūciōz **(Et qui missi fue**
rāt) ad iobānē **(erāt ex pharise**
is) egregijs quidā in scripture
sciētia. s̄ calūnios̄ ex inuidia. vñ
dicāt glosa bēde qz audierāt pha
risei in p̄phetis esse v̄tuz q̄ bap
tizatur i iordane **Figurā** aut̄ bap
tizatiōis in helya q̄ helyseo nō dubi
tabant p̄cessisse. vñ q̄ nūc eas re
surrexisse putabant q̄ baptizare
vñ q̄ nō interrogabant dicētes es
tu vn? p̄phaz. s̄ solūmodo dicē
tes es tu p̄pheta? ille videlicet q̄
p̄figuābat baptismū? **Et idō di**
cunt nūcij ex phariseis eē p̄cipui
Isti eiaz inuidie zelo stimulati
sunt sēp ad ōne illd̄ qd̄ nō p̄ eos
icepit **Et idō nūc vt dic̄. Crisosto**
m? iobāni calūniā facere voluerūt
si eū in h̄mone capere potuissent.
math. xxij. **Pharisei cōciliū inie**
rūt vt ib̄m caperēt i h̄mōe (et dix
erūt ei) **Hic ponit̄ cōfessio de bap**
tismo iobis. **Et h̄z duas ptes sc̄z**
calūniosā phariseoz interrogacō

ne q̄ uenientissimā iobis r̄n̄siōne
In p̄ma h̄az dic̄ (Et interrogau
rūt eū) pharisei sc̄z iobem. qz sic
dic̄ **Crisof.** Cū eū blādicijs attra
hē ad id qd̄ itēdebāt nō possent
stati calūniā submiscēt dicētes.
(Quid ergo baptizas?) h̄ ē q̄re
p̄sumis q̄ vsurpas tibi officium
baptizadi? cū vicē p̄sonaz q̄b?
scriptura baptizare cōcedit: non
geras sic p̄p̄o ore es cōfessus? **Si**
milit. p̄. paralipō. xxij. **Nō ē tui**
officiū vt adoleas icēsu in cōspectu
dñi. sed sacerdotuz dñi h̄ ē filiorū
Aarō ita dicūt h̄ itēdētes qz bap
tizare nō sit officij iobis **(Si tu**
nō es xp̄s?) q̄ ptate p̄p̄a bapaliza
bit. **Ezech. xxxvi.** **Effundā super**
vos aquā mū. q̄ mū. ab ō. i. q̄na.
v̄ris q̄ ab v̄m. p̄do. v̄ris mū. vos
q̄ da. v̄b̄ sp̄i. nō. zach. xij. **Erit**
fons patēs dom? dauid in ablu
cōne p̄cōris q̄ menstruate (neqz
h̄elpas) q̄ tātē vt utis fuit vt ignē
de celo deicerz. **iii.** **Re. p̄.** q̄ in quo
figura baptismi p̄cessit. **Ecc̄. xl**
vij. **Amplificatus est helyas in**
mirabilibus suis quis poterit si
militer gloriari tibi? qui sustuli
sti mortuum ab inferis (neqz p̄
pheta?) vel ille qui i lege promif
sus est vel helyseus cuius mag
nalia tot fuerunt q̄ in eo eiaz si
gura baptismi p̄cessit. **Atten**
de autem qz bonitas iohannis
tria de se negat. nobilitatē digni
tatis q̄ potestatis in hoc qz dic̄.

Non fū ego xp̄us. magnitudinē virtutis ⁊ s̄c̄ditatis in hoc q̄ dicit non fū helyas. excellenciā sapiencie ⁊ illuminaciōnis in h̄o q̄ dicit nō fū p̄pheta. In h̄is em̄ tribus maxima p̄c̄tā sup̄bie ⁊ iactancie fiunt contra deū. Angelus em̄ presumpsit p̄tatem ātra deū ⁊ cecidit. Donio p̄mus sapiam ⁊ expulsus ē a padiso. Antixp̄us vsurpabit s̄c̄ditatē virtutis ⁊ dānabitur. **Iher. ix.** Nō gloriatur sapiēs in sapiēcia sua neq; fortis in fortitudine sua neq; diues in diuicijs suis. h̄ in h̄o gloriatur q̄ gloriatur scire ⁊ nosse me: fortitudo r̄fertur ad p̄tatem ⁊ diuicijs ad s̄c̄ditatis virtutē. r̄ndit eis ioh̄es dicens. Ecce pars de cauta ⁊ vera ⁊ humili r̄s̄p̄sione ioh̄is. Et habz duas partes. in quarū prima de suo baptismo cōfiteatur huilia. In sc̄da autē de baptismo xp̄i cōfiteatur sublimia. dicit ergo ego baptiso quia me? act? ē actus hominis i baptisato qd̄ nō est in baptismo xp̄i. Vñ sensus ē. ego baptiso hoc ē corp? abluo. Vñ glosa: nō imputet qd̄ ago audacie: qz corpa abluo aq̄ nō aufero p̄c̄tā vt sicut nascendo ⁊ predicando p̄cursor fū sic baptisando. ⁊ ideo iterabat baptism? ioh̄is. vel potius verē ⁊ recte cristi baptisate baptisabatur q̄ a ioh̄ane baptisati fuerūt. **Actū. xix.** In q̄ baptisati estis? Ac illi dixerūt in ioh̄is baptisate. Et tunc

baptisauit eos in noie dñi ihesu. **Actū. i.** Ioh̄es quidez baptisauit aqua. ioh̄es em̄ introduxit ad cōsuetudinē baptisadi in materia ⁊ actu baptismi h̄ nō in forma que cōferebat s̄c̄dicaciōnem. Et ab h̄is duob? baptista vocat ⁊ n̄lius ap̄torum vel discipulorū vocatur baptista. q̄a illi baptismi xp̄i cōferebant h̄ est in quo xp̄us intus opabat. qz aliter tot eēt baptiste q̄t sunt baptisantes. Et sic humilia de se confitetur ioh̄es. **Rō. xij.** Nō alta sapiētes h̄ humilib? cōsenciētes. **P̄s.** neq; abulauim̄ in magnis neq; in mirabilibus super me. **Medius autē v̄m:** hic sublimia de xp̄o cōfiteatur. tāgit at̄ tria mediacoem occultaciōnem ⁊ dignitatis altitudinē. **Circa mediacoem** tāgit duo mediatoris naturam ⁊ actū. ⁊ mediatoris recludinē de p̄mo dicit. medius autē v̄strū: **Ad h̄am int̄ vos veniens ad baptismū** nō se preferēs vobis q̄n̄ humilit̄ veniat ad baptismū vt baptismū s̄c̄dicet. **Mat̄. iij.** Venit ih̄us ad ioh̄anem vt baptisaretur ab eo. ioh̄es autē p̄. e. dices. Ego a te debeo baptisari ⁊ tu venis ad me: ih̄us autē dixit illi sine mō. sic n̄. d. n. im. o. ius. medi? autē quia medius inter deū ⁊ hoīes. **i. Thi. ij.** Mediator dei ⁊ hoīm homo cristus ih̄us. vel medius qui se oibz p̄pe positus ⁊ p̄pinqs exhibet ad v̄sū. **Gen. ij.** Lignū vite positū in

medio padisi **D**ic medi? vñ a
mediator: vñ (stetit) red? qui nū
q̄ fuit aduicia iuratus. **Cant.**
ij. En ip̄e stat post parietez nīm
qz sol? rāis ad parietem ifirmi
stetit corpis (quem vos nescitis)
Tagit huilitatis occultacōez. qz
ita huil' int' alios apparuit q̄ nō
agnoscebat ecia a sc̄s. ioh̄. p̄. Et
ego nesciebat eū. sed vt manife
staret i' isrl̄. ideo ego veni i' aqua
baptisās. **psa. xlv.** Vere tu es de
us absconditus: de? isrl̄ saluator
Isa. liij. quasi absconditus est
vult? ei? a despect? . vñ nec repu
tabim? eū. **Actu. xvij.** qd̄ ignorā
tes colitis h̄ ego anūcio vob. **Lu.**
x. Et oculi q̄ vident que vos vide
tis. **D**ico em̄ vob q̄ multi reges a
pphete voluerūt videre q̄ vos vide
tis a audie q̄ vos auditis a nō au
dierūt (**I**pse est qui post me ven
tur? ē) **D**ic ofitetur de xpo subli
mia a tangit tria sc̄z q̄ altitudo x̄
regis debuit h̄ie p̄cursorē qui eū
precedit fm̄ dignitatez q̄ null?
sanctorū sufficit ad minimi obse
quij sui adignam p̄donatē. **D**i
cit ergo: ipse est qui post me: na
scendo predicando moriendo: ven
tuus est: quem ego vt precursor
prenunācio sic lucifer solem sicut
preco regem sicut p̄beta saluato
rem. **Matth. xxi.** Nouissime autē
misit ad eos filiū suū dicens v̄e
bunt filiū meū post ioh̄anē ecia
uenturus erat qui omnib? humi

libus erat humilior. **Isa. liij.** Vi
dimus eum nouissimum virorū
Vñ psa. xlv. In p̄sona ioh̄is d̄z
ego ante te ibo a gloriosos terre
huiliabo. **gen. xli.** **P**recomis voce
clamante vt oēs corā eo genua
flecterent a ip̄positum sc̄rēt vniū
se terre esse egipti hoc est mundi
(qui ante me fact? est) etermita
te. dignitate. a gr̄e causalitate.
Ecc̄i. xxiiij. **A**b inicio a ante secu
la creata sum. **p̄u. viij.** **O**rdina
ta sum ab eterno a sic p̄cedit ef
mitate **D**e dignitate hebre. p̄. **C**ū
sit splētor glorie a figurā s̄bstācie
ip̄si? portāsqz oia v̄bo v̄autis sue
purgacōez p̄cōr̄ facēs sedet ad
dexterā ma. in ex. t̄nto me. āgel
ef. q̄to dif. p̄ il. nō. h̄editauit **D**e
gr̄e causalitate **Ioh̄is. p̄.** **G**ra a
veritas p̄ il̄m xpm̄ facta ē **Ioh̄a**
nes aut nō oferebat gr̄az. ij. pa
lip. p̄. **D**ns erat cuz eo a magnifi
cauit eū i' excelsū. **Eiusdē. ix.** **M**a
gnificat? ergo rex salomon hoc ē
pacific? fuit sup̄ vniūsos reges
terre diuicijs a gloria. hec tñ in
ante habitis exposita sunt (**C**u
ius ego non sū dignus) neqz aliq̄s
s̄p̄rū (**v**t soliam corrigiam cali
amenti sui) qd̄ vt **Crisostom?** di
cit minimi seruicij est obsequiū
hoc est non sum dignus vt i' mi
nime eius obsequijs appareā.
Luc. xv. **J**am non sum dignus
vocari filius tuus fac me q̄dem
sicut vnum de mercenarijs tuis

quidā tamē dicūt q̄ hic figuratiē
cōfitef se ad sponfū non eē p̄dōne
um - vt ducat sponfā xp̄i eccliam -
quā si ducet nomē sponfi v̄furpā
to : s̄m legē calciamenta xp̄i solue
re deberet Deutro .xxv. **V**ocabit
nomē eius dom̄? discalciati in isra
hel q̄d improperiū cristo nolebat
facere ioh̄es. **R**uth .iiij. **S**olue er
go calciamentū . ita dixit booz q̄n
duxit ruth. **A**lit exponit q̄ calca
mentū deitatis xp̄i fuit hūanitas .
pes autē deitas . et congia fuit ip
saviō. **I**n pdumeā extendam cal
ciamentū meū . dicit ego ioh̄anes
q̄ nō est dignus soluere : hoc est i
dagare et exponere corrigiā . hoc ē
v̄mōis misteriuꝝ apire. **M**ate
liij . gnacionē eius q̄s enarrabit
q̄ . d . obdigne nullus . **H**ec i betha
nia : v̄līa pars ē in q̄ describit lo
cus vbi tā memorabile testimōi
um est p̄hibitū . tres aut̄ sunt cau
se q̄re describit locus . vna quāde
quā dicit **C**ris̄ . vt sciat q̄ non in
angulo factū est istud . s̄ corā mul
tis . et in manifesto corā eis qui cō
fluebant ad ioh̄em de om̄i genere
hōim et locorū . **S**c̄da cā s̄m eūdeꝝ
est . qz paulo ante factū est . et si q̄s
dubitaret poterat requirē ab hōim
ibus ibi manētibus . **T**ercia aut̄
cā m̄stica ē . qz bethania domus
obediēcie interpretat . q̄ qz respicit
ōne preceptuꝝ : necessaria ē bap
tatis qz ipa est p̄fecta iusticia sic
xp̄us veniēs ad baptisimū dicit .

Math . iij . **S**ime mō sic em̄ decet
nos iplere om̄em iusticiā . i . Regū
xv . **M**elior est obediēcia q̄ victie
et auscultare magis q̄ offerre adi
pē arietū . dicit ergo **h**ec in betha
nia facta sūt trans iordanē hoc vt
dicit **b**ed adicit ad dīam illius be
thanie q̄ erat iuxta iherlīm . vbi do
min̄? lazary fuscitavit . et sic due
erāt bethanie vna iuxta iherlīm . al
tera trans iordanē vbi erat tūc io
h̄anes baptisans . tamē **C**ris̄ . nō
vult eā vocari bethaniaz s̄ trālla
cio quā ipse exponit h̄z sic . **h**ec in
bethabora facta sūt . sed p̄malīa
est cōmuniō .

Altera autē die vidit ioh̄an
nes . **H**ic incipit pars il
la que est de inductione audiēci
um ad fidē testimoniū . diuidit at
t̄ hoc pars in duas . **I**n quarū pri
ma ponūtur testimonia ioh̄is ad
fidē cristi cōuertēcia . **I**n sc̄da aut̄
ponit ipa cōfusio facta in audiēti
bus ibi . audierūt euz . **A**dhuc
p̄ma harū subdiuidit in duas .
In quarū prima p̄ testimonium
excitat audiētes . **I**n sc̄da autē ite
rato testimonio iducit credentes
ibi **A**ltera autē die . **A**dhuc prior
harū subdiuidit in tres p̄tes . in
q̄rum p̄ma excitat audiētes ad ex
cellenciā xp̄i in duab? naturis re
parātis lapsū generis hūani . **I**n
sc̄da iterat excellenciā xp̄i quā ha
bet ab eterne sue deitatis et p̄desti
nacionis ad opus redemptionis

dignitate ibi: hic ē de q̄ dixi In f
cia iduāt excellēciā sui opantis i
facmētis. ibi: et ego nesciebā eū.
In p̄ma hāz tāgūt tria. i q̄z p̄
mo. tāgūt ioh̄is i visu ih̄u limpi
ditas. in secūdo dñi ih̄u huilitas
in tercio testificātis veritas. Dicit
ergo: altera autē die. qz vna die
phariseis de absēte ih̄esu testio
niū pbibueāt in q̄ die fulsit lux i
telligēcie ioh̄is de absēte. **A**lte
ra autē die: post illā lux intellāis
r̄flexa ad sēsu fulsit de p̄nte. p̄
iij. **V**emita iusti q̄si lux splēdes
et crescēs i p̄fectū diē. tal̄ ei visio
de luce q̄ veā ē lux illuminās onē
hōinem veniētē in hūc mūdū. ve
re diem faciūt i cordibz s̄ctorum.
sap. xvij. **P**ās tuus maxima fu
it lux et post pauca p̄t qd̄ ignis
ardētē colūnam ducēte habebāt
ignote vie et solem sine lesuā locū
hospicij p̄stitisti et ideo per colum
nā ducebant lucis ad veri cogni
cōnem et p̄ soles in tabnaculo sui
luminis eos hospitatē et circūdan
tē ab erroris tēbris defēdebant
et ideo i hoc lumine (vidit ioh̄es
ih̄esū) et agnouit Job. xliij. nunc
oculus me? vidz te idcirco me re
p̄hēdo. Lu. ij. **V**ideit oculi mei sa
lutaē tuū. et h̄ ē vna de gracijs fa
ctis ioh̄i q̄ intus et extra cordis et
corpis ocul̄ meruit vidē ih̄m (ve
nientē ad se) Ecce visa dñi huili
tas. qz ipse maior existēs veit ad
minores. **M**ath. iij. Ego a te de

bap. et tu venis ad me s̄ hoc est si
mul amoris et huilitatis. **J**oh̄is.
xiiij. **A**d eū veniem? et mātionem
ap̄d eū faciem? **M**ath. viij. **E**go
veniā et curabo eū ita et nūc curatu
r? orbe p̄ baptismi s̄ficacōne ve
nit ad ioh̄em (et apt) ecce testifi
cātis veritas de excellēcia saluato
ris i vtraqz natuā lapsus h̄is re
p̄tis **E**t ideo duo dic̄ scz māfue
tudiez paciētis et vtutez passiois
Primū ē huilitatis. secūdu est di
uinitatis. p̄mū tāgūt cū dic̄ (Ec
ce agnus dei) i q̄ tria tāgūt p̄ncē
scz defigacōne et mansuetudinē et
vtutē et diuinā p̄molacōez p̄ncē
cristi defignacōnem tangit cum
dicit per demonstracōnem: ecce q̄
semper seipsum salutem nostrāz
operans exhibuit. p̄s. **I**n capite
libri scriptum est de me vt facerē
tuam voluntatem deus me? **p**sa.
lxij. **E**cce deus noster: ecce merces
eius cum eo et opus illius coram
illo. **A**gnus: in hoc tangitur mā
fuetudo **J**h̄. xi. **E**go quasi agn?
mansuetus qui portatur ad vi
ctimā. vel qz agn? i greco ē idem
q̄ pius. latine autē agn? ab ag
noscedo d̄cūs ē. quia vocem m̄is
in toto grege balantis agnoscit
et agnoscit ab ea **E**t sic i agno no
tat māfuetudo et pietas: et agnicō
fuoz: mansuet? em̄ est malis ad
se confisis al̄s conuersis. pius au
tem hoc est beniuolus bonis et
diligentissime agnicōnis suis.

De mansuetudine. Numeri. xij. erat moyses mansuetissimus omnium virorum qui erant super terram. Moyses autem figura est christi qui sic dicit psalms. lxxij. Sicut ovis ad occisionem ducetur: et quasi agnus coram tondente se obmutescet et non aperiet os suum. De pietate dicitur. i. Thimo. iij. Exerce teipsum ad pietatem: pietas enim ad omnia valet permissionem habens vite que nunc est et future. De agnitione. Job. ix. Ego agnosco meas et agnoscunt me mee. scda. Thimo. ij. Novit dominus que sunt eius. sic ergo agnus est. Agnus est etiam ab utilitate que lanae sue operacionis per exemplum dat in vestimento virtutis: et carne in cibum nutrimentum spirituales. et lac doctrine in potum puulis nondum ad solidum cibum profectis. de primo dicitur Job. xxxi. Vixi non de vellibus ovium meorum calefactus est. de lacte autem. i. Cor. iij. Tanquam puulis in christo lac vobis potum dedi non escam. de lacte similes et lana Ezechie. xxxiiij. Lac comedebatis et lanam operiebami. Est autem et innocens sicut agnus et ideo Exodi. xij. dicitur quod erit agnus absque macula. Carne autem in cibum dat profectis: caro mea vere est cibus Job. vi. Et sanguis meus vere est potus super lucam autem plura de agno sunt notata Luc. x. super illud Ego mitto vos sicut agnos inter lupos et ideo hec sufficiat. dicitur: hoc idem dicitur quod agnus est sacrificium dei sicut dicitur

Exod. xij. Tolletis agnum et immolabit eum universa multitudo ad vesperam hoc est in mundi fine et ideo Numeri. xxviii. dicitur quod agnus est sacrificium iuge quod semper est offerendum hoc enim fit pro peccatis. Vel agnus dei quod qui est filius dei specialiter est hic agnus filius est dei Apoc. xiiij. Vidi supra montem syon agnum stantem et cum eo centum quadraginta quatuor milia que significant universitatem redemptorum. secundum tamen agit autem virtute passionis quam habet ex deitate: cum dicitur Ecce qui tollit peccata mundi. Ac si diceret ego percurro et ostendo peccata inuitas ad penitentiam. ille autem tollit et regenerationes sacramento et virtute sui sanguinis: excludens angelum percursorum. Et in figura habet postes et supellicium sanguine agni lumen percipit Exo. xij. Ysaie. liij. pro eo quod tradidit in mortem animam suam cum sceleratis reputatus est. et ipse peccata multorum tulit et pro transgressoribus oravit ut non perirent. i. petri. ij. peccata nostra ipse pertulit in corpore suo super lignum. Hoc est de quo dicitur: hoc iterat testimonium et excitat audientes a dignitate eterne sue veritatis et predestinationis ad opus redemptionis: Et dicit tria: posteriore in tempore christi manifestationem et precellentem dignitatem ad se operationem et ipsam eternitatem. de primo dicitur hic principaliter demonstratus est. de quo dicitur offert enim se ultro ad salvandum

pu. p. En pferam vob spiritum
meu (post me venit vir) hoc b ad
dit q dicit: vir: qz vir erat vires
in natura. vires in g'cia. vires
in v'tute a sapientia. omnia vires
faciens in salutis opere De primo
Ihe. xxi. Nouu faciet dominus
super terram. femina circūdabit
vir De secūdo iob. p. Eāt ille vir
magnus inter ones orientales.
De terco Ysa. iij. Apprehendent
septem mulieres virum vnum h
est xpm septem virtutes i quib?
vniuersitas virtutū ctinetur. De
q'ito zacharie. vi. Ecce vir oīes
nomen eius a subter ipsūm orie
tur. Ps. Orietur in diebus eius
iusticia a abūdancia pacis. Itēz
ps. Beat? vir qui non abiit ac.
a erit tāq lignum quod plātātū
est secus decursus aquarum qd
fructum suum dabit in tempore
suo (qui ante me fact? est) hoc ē
sicut prius qui predestinacōne a
ordinacone diuina dignitate fa
ctus est: ante me: hoc est vt fit an
me vt rex ante preonem a sicut
sol ante lucifer De pmo apoc. p.
Primogenitus mortuorū a p'ri
ceps regum terre De secūdo mal.
iij. vob timētib? nomē meū orie
tur sol iusticie a sanitas in p'nis
eius. Vnde sicut sole crescente de
crescit lucifer a absconditur. ita
xpi lumine cloruscante decreuit
Iob. iij. Me oportet minui illuz
at cresce (quia prior me erat) et

mitate. qz ab eterno p'destinat? ē
vt esset por iohē a quolibet scō.
Rō. p. Qui predestinatus est in
v'tute h'm spmī scāficacōis. nulli ei
sanctoz cōcedit q sanguine spōsā
eccliam accipiat a mundet nisi si
bi. h' em habz virtute d'itatis q
sola mūdāt a p'ctis a v'tute hūa
nitatis q ad spōsam conformāt
a sic por est eternitate a dignita
te a efficacia grē redēpcōnis (Et
ego nesciebā eū). Vic incipit ps
tercia in qua inducūt excellenciaz
cristi in sacramentis operantis a
diuiditur in duas ptes. In qz
p'ma tāgit ea q faciunt insuspica
bile a falsa suspicōe testimoniu.
In secūda aut tāgit testimoniu ip
sū ibi: ego vidi a testimonium phi
bui: In p'ori aut p'cū haz tāgit
tria. quoz p'mū est ablatio male
suspicaōis q eē potest p'f grām
familiaritatis. secūdū ē signū cor
palit apparēs i argumētū verita
tis ibi: a testimoniu perhibuit. ter
cium autē ē autoritas ruelacōis
ibi: a ego nesciebā: In p'mo duo
fāt. p'mo abnegat ex familiaritate
p'sone accepcone a testimonij sui
p'it finē a necessitate. Et dicit: a
ego: q'uis de ipō feraz testimoniu:
nesciebā eū: ex aliq familiaris ai
dicie noticia. qz non sū secū dūsa
t? in domo vl in p'ria. h' i heremo
q'uis ergo nouerū in vtero m'no
d'itatem ipi? tū ex familiari noti
cia sanguinis vel conuersacionis

psonā non accepto. vt ppter hoc
 feiaz testimoniu qz ista carnali
 amicia neminē nosco. **ij. Cor.**
v. Itaqz ex hoc neminē nouim?
 fm carnē: a si cognouim? scdm
 carnem xpm. h nūc iam nō noui
 mus. **Ista sola noticia omenda**
bilis ē in sanctis que nō ex carne
h ex sola dei grāa pcedit. Math.
xvi. **P**tās es symō barona qz
 caro et sanguis nō reuelauit tibi
 qd. hoc ergo vult dicē fm **Cris.**
 ego fm carnalē affectū nesciebā
 eum vnqz qz mihi cōuersāti i de
 sero carnalis eius pñcia ignota
 fuit. h vt manifestet audietib?
 me in isrl hoc est in iudea vbi no
 ticia dei eē debet et cui pmissus ē
 saluator: a a qbus ad gentes fi
 des ei? debz deriuai. ppter ea ego
 veni missus a deo i aqua qz corp?
 tū abluit baptizans a ad suuz
 baptismū homies inducens a af
 fuefcens. **Luce. iij.** **F**actus ē spūs
 sup iohānem zacharie filiū in de
 sero a venit in onem regionem
 iordanis pdicans a baptizans.
Ysaie. xij. **P**otas facite i popul
 adinuēciones ei? memētote quū
 excelhū est nomē eius. tamē aug?
 diat qz nesciebat eū iohes. id est
 nō vt hōiem vel deū quē ante diu
 ab ineunte etate cognouerat. sed
 nesciebat eū vt baptistā verum
 a pctā tollentē. a ideo dicūt qz cū
 quinqz modis ptās baptisandi
 agnoscī possit. s. ptās autoritatis

a ptās coopacōnis. a ptās inuo
 cacōnis. a potestas excellēcie. a
 ptās misterij. qz iohes nesciebat
 eū p ut est talē ptātem cōferens.
 nesciuit em qz nullā istaz ptātuz
 alij vellet cōferre n ptātem mini
 sterij qd qualit intelligendū sit
 oportz exponere istas ptātes. **Est**
em ptās autoritatis illa qz ppria
autoritate opat i baptismo ad
impssionē characteris a sanctifica
cōnem abluentē a pctis a institu
cōnis sacramēti. hāc em solus de
us habz a nulli cōferre poterit qz
fit deus qz nemo sua autoritate
poterit dimitte pctā n solus de.
Ysaie. xliij. **E**go sū **E**go sū ipe q
 deleo iniquitates tuas ppter me. **Ds**
Tibi soli peccaui a malū corā te
feci. Math. viij. qz potest dittere
 pctā n solus deus. **P**tās aut coo
 peracōnis est vt hōmo vtute ppa
 coopetur deo: ad mūdacōem ite
 norē a baptismi sādificacōnem.
 a hāc etiā deus alij cōferre nō po
 tuit: qz nō potuit cōferre qz secū
 aliq creatura eēt deus. **Ysaie. lx**
ij. de gentib? nō est vir mecum
 a ibidē circūspexi et nō erat auxi
 liator. **Eccā. li.** respiciēs erā ad ad
 iutorū hōim a nō erat. **P**tās aut
 inuocacōnis est vt inuocato no
 mie alicui? baptisma sādificare
 tur sicut inuocato nomie trinita
 tis a hāc quidem cōferre potuit
 h noluit ne tot eēt baptismi qz
 baptisātes qz d: **Eplē. iij.** **V**na

fides vnū baptisma: **P**tās autē ex
cellēcie ē. vt excellēciōri baptizan
te excellēciā? ē baptisma et hō nolu
it offerre hōi. ne spes poneret i hōi
ne. qz dicit. **I**hē. xvij. **M**aledicōis
ē q̄ spem pōit i hōie. et pōit carnez
brachiū eius: **P**tātē autē ministe
riū potuit offerre et contulit vt mini
stri ecclēie eēt ministri x̄m sacmē
toz collacōne et nichil obesse pos
set ministris vbi bonū ē dñs vt
dicit **A**ug. In multis autē pdes
se potest minister bonū? p. **C**oz.
iij. **S**ic nos existimet homo vt
mistros x̄m dispēsatores ministe
riorū dā: nesciebat autē iohēs: qz
ptātes tres medias nulli collatu
r? eāt q̄s cōferre poterat. sic nesci
ebat hōm grego. **V**truz p se ip̄m
ad infernū descēsiū? erat vlt p ali
um liberacōez ab inferno p̄fūr?
hō bñ sciebat qz ptātē autoritatis
nulli erat collaturus et ministerij
ptātē collatur? erat ministris. et
hō modo itelligit illa longa glosa
Augustini q̄ dicit visa columba
dicit se p eā didicisse et. exposicō
autē **C**risostomi hālior ē. sed **A**u
g. s̄tilior (et testimoniū p̄hibu
bit) **H**ic facit credibile testio
niū p signū spūs sancti corporali
specie apparētis. **T**āgit autē hic
tria **I**n p̄ma ei finē iduat isti? vi
sionis ne ex leuitate elata videat
In secūda certitudinē **E**t i tercia
signū. dicit ergo: et testimoniū per
hibuit (**i**ohēs) q̄si dicerz nō leui

tate iactācie hāc visionē retulit.
hō qz neciā fuit. qz non credētib?
testimoniū p̄hibuit. p. **C**oz. xiiij.
Digna data sūt nō fidelib? sed
infidelib?. ij. **C**oz. xij. **F**ais sū in
fipiēs: vos me coegistis. et ibidē
s̄bdit veniā aut ad visiones et re
uelacōes dñi. p̄s. **D**e? laudē meā
ne tacueris. qz os pctōris et dolo
si sup me aptū ē. sic ei necessitas
testificacōis apud infideles hō te
stimoniū exegit (**d**icēs **Q**uia vi
di) **H**ic tāgit certitudinē. qz vidi
De visu ei testimoniū p̄hibet. act.
iij. nō possum? q̄ vidi? et audi
uim? nō loq̄ (sp̄m descēdētē) **E**c
ce tercio pōit signū visū et dicit quī
qz. primū ē qd ocul cord tui vide
tur et hō tāgit cū dicit: vidi sp̄m. scz
ocul cord i signo sēsbili sp̄itūfā
ctum cognoui. **p**sa. lxi. **S**pirit?
dñi sup me eo qz vnxit me dñs:
descēdētē: hoc ē secūdu p effectū i
telligēdū qz etiā nō cordis oculis
p fidē illūmātem apparet. descen
dit enim sp̄itus p effectū i sacri
ficacōne aq̄ quib? contulit vim
regnatuā. qz vbiqz p̄ns ē p eēn
ciā potēciā et p̄nciaz. **E**cclē. p. **L**u
strans vniūsa p circuitū p̄get sp̄i
t? . sap. p. **S**pūs dñi repleuit or
bē terraz. **I**te. vij. **P**er nacōes i
aias scās se trāsfert et aicos dei et
p̄phas cōstituit **H**ic enim descen
dit sp̄itus et non aliter vel quia
descēdere facit vt humiliat sacmē
tuz suscipiatur sic malign? spūs

Ideo dicit ascendere: quia per contemptum
 sacramentorum ascendere facit. **Ysa-**
ye-xiii. In celum conscendam super
 astra dei exaltabo solium meum. **Ps-**
 supbia eorum qui te oderunt ascen-
 dit semper. humiliter enim debet homo
 descendere. ut dicit **Ihero?** - ut in
 creaturis que sunt materia sacramen-
 torum salutem gratiam qui in gustu crea-
 ture contra deum superbiens mortem in-
 uenit. **H**ic enim tangit modum perci-
 piendi sacramentum et gratiam sacra-
 menti per humilitatem. **Jacobi-iii.**
 deus superbis resistit humilibus autem
 dat gratiam. **q**ui colubam: ecce tunc
 tangit hic comitatis figuram. quia co-
 lumba innocens avis est: et sine felle a-
 mantudinis et hec figura compete-
 bat. quia sicut dicit **Gen-viii.** colu-
 ba nuncia fuit clemencie de aquis di-
 luuii peccatores submergentes per hoc
 quod tulit ad arcam ramum virentis
 oliue. **I**ta nunc in aquis baptismi
 fert benignitatis complementum per
 submersionem peccatorum. **Mathei-**
iii. Vidit spiritus sanctus sicut colu-
 bam descendente. **Luce-iii.** descen-
 dit spiritus sanctus sicut columba in ip-
 sum. **S**ed queritur secundum quem modum
 spiritus sanctus fuit in hac columba
 plus quam in alia? **A**ut enim fuit per
 unionem ad ipsam: et tunc spiritus san-
 ctus secundum esse columba fuit. sicut filius
 est homo. aut non fuit unitus: et
 sic non fuit aliter in ipsa quam in alia
 creatura. **A**dhuc autem queritur quomodo
 et potius elegit colube speciem in qua

apparere quam alterius animalis vel altei-
 us creature? **A**d hec autem sine pre-
 iudicio dicendum est quod quibus etiam
 in corpali specie attributa sunt perso-
 nis propria: que nulli alii persone conue-
 niunt sicut vox que sonat super filium
 hic est filius meus dilectus: attribui-
 tur patri et non filio vel spiritui sancto
 et spiritui sancto attribuitur
 proprie colube species et non patri neque
 filio. tamen nec pater unitus est vo-
 ci. nec spiritus sanctus colube. quia quatuor
 modis apparet deus in creatu-
 ra. scilicet per vestigium et ymaginem et sic
 est essentialiter et principaliter in omni
 creatura. secundo apparet ad manife-
 stationem alicuius operationis. et sic
 pater est in voce et spiritus sanctus in co-
 lumba. **A**pparet etiam in gratia alicuius
 operationis. et sic pater et filius
 et spiritus sanctus sunt in sanctis et in
 alijs etiam in quibus effectus gratia-
 rum gratum faciendum vel gratis da-
 tarum operantur. **A**pparet etiam per ymi-
 ones. et sic solus filius apparuit in
 humanis et ideo per operationem manife-
 stationis sue est in columba et non in
 alijs. **A**d secundum dicendum quod propri-
 etates istius avis comitatem osten-
 dunt spiritus sancti. et quia primum
 signum clemencie columba tulit in
 aquis. talia autem multa notata sunt
Luce-iii. nec oportet hic repetere
 hoc est ego quod dicit. **Q**uarto di-
 cit locum unde descendit dicens de celo
 quia de celo ubi est locus gratie et glorie
 veniens indicabat ibi celorum aperturam.

futura esse p̄ bap̄tismū renatis.
Luc. iij. et **math. iij.** Celi apti sūt
sup̄ eū. **Ezech. p̄.** Apti sūt in celi
et vidi visiones dei. (Et mansit su
p̄ eū) Quitū ē. qz cū i alijs spūs
nō req̄scat i xp̄o req̄scit et ex ip̄o
i alios p̄cedit. p̄sa. xi. Req̄scet su
p̄ eū spūs domini spūs sapiēcie et
intellūs **Deut. xxxij.** beniamyn
h̄ ē fili⁹ dextre amātissimi⁹ deo i eo
tāq̄ in thalamo iugiter req̄scit
Amātissimi⁹ aut nō potest esse n̄
p̄ amorem spūs sancti et in illo req̄
scit spūs sancti. (Et ego nesciebā
eū) **Hic** facit credibile testimoniū
ex autoritate reuelantis et reuelacō
nis. Tangit autem tria quum p̄
mum est iterata amōcio suspicio
nis. **Secūdu** autem autoritas re
uelantis. et **Tercū** autoritas reuela
cōis. **Dicit** ergo: Et ego nesciebā
eū. vel qz affectu carnali nō agno
uit v̄l qz facie ad facie nō agno
uit. quia ignotus fact⁹ fuerat ex
longa absētia vel q̄a p̄t̄ multā
humiliacōnis absconcionem nō
agnouit hunc esse in p̄sona quē
tū in mūdo sciuit esse per p̄nciam
carnis vel quia nō cognouit eum
in potestate sacramentali quāz p̄
se ip̄m exercere vellet et non altei
cōmittere. **Simile ē Gen. xxvij.**
vbi d̄r de p̄saac non cognouit eū
scz filiū suū. qz pilose man⁹ simi
litudinē maioris expresserant sic
et in cristo similitudo h̄is p̄de car
nis p̄ similitudine p̄ctōz fecerunt

xp̄m nō agnosibilem etiā s̄ctis
Ma. liij. Quasi absconditus vul
t⁹ ei⁹ et despect⁹. vñ nec xp̄putaue
rim⁹ eū. quis em̄ filius dei noscat
i signis latronis? p̄s. p̄pter ver
ba labiorū tuorū ego custodiui
vias latronis. **Et** si obiciat q̄ io
hannes cognouit cristū in vtero
m̄ris. **Dicens** q̄ h̄ v̄z ē. h̄ h̄ fuit
ex instinctu spiritus sancti. **Et** dicit
Gregori⁹ q̄ sepe spūs sanct⁹ tāgit
corda p̄betarū ad vnum et non
tangit ad alterum et sic h̄ ad no
ticiam personalem nō tetigit cor
iobānis. **Ideo** oportuit vt signo
visibili dem̄ret vt sac̄mētū sc̄ifi
cator. sic ego dicit. et ego nesciebā
eum. **P̄s.** **Secū** translacionem
thcodicionis homo est vt quis co
gnoscit eum. (**Secū** q̄ misit me)
Ecce autoritas reuelantis (baptiza
re i aq̄) vt homines ad materiā
et actum baptismi introducētur
(ille) tāte autoritatis (michi dix
it) **Act. xxvi.** **Non** fui incredul⁹
celesti visioni. sed h̄is qui fuerūt
damasci p̄mū et iherosolimis (et
per omnem iudeam et gentib⁹ an
nunciaui (sup̄ quem videris) sig
no corporali. **P̄s.** **Tūc** locut⁹ es in
visione s̄ctis tuis et dixisti p̄posui
adiutorium sup̄ potentem et ex
altari electum de plebe mea hoc ē
cristum filium meum. **Ozee. xij.**
Ego visionē multiplicavi eis (spi
ritū) s̄ctū in sp̄e colūbe (descēde
tē) ad māifestacōez sc̄ificatoris

a sacrificiōnis sacramēti. et ma-
 nentē: quiete et ad omnē actū spi-
 ritus: cū in alijs sanctis nō fit ad
 ōnem actū s; ad quosdā. **Iohis**
iiij. Nō em̄ dat de? ad mēsuram
 spiritū supple filio. hic est vere q̄
 baptisat: autoitatis pprie ptate
 et sui nominis inuocacoe et patris
 coopacōne et nō sicut minister s;
 vt dñs et omnipotēs. et ideo vnū
 est baptisma sicut vna ē fides.
Actiū. i. vs baptisabini in spi-
 ritu sancto non post multos hos
 dies. Et hoc ē scz quod sequitur
 in spiritu sancto. hoc enim modo
 xp̄us dei patris character intus ca-
 racterē baptisatis imprim̄ et i spi-
 ritu sancto q̄ ab ip̄o procedit pec-
 cata emittit. quū ministerium
 exterioris opacōnis homo aliqñ
 exērat (et ego vidi): istud ē testio-
 nium exātis ad fidem plenā au-
 diētes. dicit ergo. et ego vidi sic
 spiritū descendente et manentem.
Abacuc. iiij. Cōsideraui opa tua
 et expaui. Et testimonium p̄hibui
P̄s. Mirabilia testi. t. d. iō. scru-
 tata ē ea anima mea. Te testimo-
 nia tua credibilia scā sūt nimis
 (q; h̄ ē filius dei) quē āte virū voca-
 uit. mō audita voce patris. **Luce**
iiij. Tu es filius meus dilcūs. fili-
 um dei eē nominat et declarat idō
 q; pater q̄ mentiri nō poterit. Tā
 apte hoc declarauit. **P̄s.** dñs dix-
 it ad me fili? meus es tu ego ho-
 die genui te. **Matth. xxvij.** Vere

filius dei erat iste. Querit autē
 hic a curiosis magis q̄ deuotis si
 etiā aliq̄ cū iohāne viderūt sp̄m
 colūbe et audierūt vocem patris.
Ad hoc sine p̄iudicio dicendum
 videt q; p̄babile ē alios nec vi-
 disse nec audiuisset nisi forte quos-
 dam s̄ctos et deuotos. q; si ōnes
 vidissent et audiuissent: tūc iohā-
 nis testimonium nō fuisset necessa-
 rium. Querūt etiā curiosi qd post
 istā appaicoez factū sit de colūba
Et ad hoc dicendū q; licet nouit
 deus: dicit tamē beda q; redacta
 est in preiacente materiā. de? em̄
 illā in ecclā manere noluit ne esset
 occasio p̄olatrandi sicut etiā ser-
 pentē conter fecit quē fecerat mo-
 yses i deserto. **iiij. Reg. xvij.** **Al-**
tera die. hic iterato testimonio i-
 ducit credentes. et dicuntur q̄tuor
 in quorū primo describit dispo-
 sitio testificantis. In scdo iohis
 copia in discipul. In terco respe-
 ctus iohis in auctore salutis. In
 quarto testificacō veritatis. dicit
 ergo. altera die noue illuminacō-
 nis: qñ iterū sp̄s sanctus cor ho-
 minis tetigit et se xp̄s ei p̄ntauit
 p̄s. illuminās tu mirabilit a mo-
 tibus eternis: turbati sūt ōnes i-
 s̄piētes corde. **ij. Petri. i.** Habe-
 mus firmiorē p̄phetiā sermonē
 cui bene factis attēdentes quasi
 lucerne ardēt in caliginoso loco
 donec illucescat dies et lucifer ori-
 atur i cordib? vestris. **Infra. n.**

Et lucerna est et lucifer. dies autem
et illuminatio facta per christum (sta-
bat iohannes) qui a ratione veri-
tatis non se flectebat. iij. Re. xvij.
Veni dominus exercituum animum cuius vul-
tu isto. Vn glosa. Immobile stat
in culmine perfectionis (Et ex disci-
pulis eius duo) glosa firmi heren-
tes eius magisterio: duo autem: propter
gemine dilectionis affectum qui minus
quam inter duos esse non potest. pu-
xviiij. Fratres qui adiuvant a fratre
est quasi civitas firma. Eccles. iij.
Si duo sunt fouebuntur mutuo.
Luc. x. Misit eos binos in omnem ci-
uitatem et locum quod ipse eorum venturus
non facit autem mentionem ut dicit Cri-
sostomus de alijs. quia isti deuoti fu-
erunt. Alij autem liuore detinebantur
zelantes pro gloria iohannis contra
christum (Et respicientes illum) quia dilectio
iobannis multiplicat respectum ad
illum. Baruch. iij. Disce ubi sit lu-
men oculorum et pax Eccles. p. Non
saturat oculus visu et auris audi-
tu non implet (Ambulante) ad se in
salute nostra paranda proficiet. p.
Io. ij. Qui dicit se in christo manere debet
sic ille ambulauit et ipse ambulare.
Ezech. p. Alia ibant et reuer-
bantur in similitudine fulguris cho-
ruscularis. sic ergo plures ambulauit
passibus virtutum quam passibus
pedum. quia virtute post virtutem
in opere nostre salutis demonstra-
uit (Dixit) testimonium iterum propter
seguentem audientium. pu. vi. Fe-

stina discurre: suscita amicum tuum.
ij. Thimo. iij. Instat oportune in
oportune (Ecce) qui sequendus est
sicut dux Grego. (Agnus dei)
Verus dux gregis. ioh. x. Pro-
prias oues vocat nominati et ante eas
vadit. p. Pet. p. Non corruptibili-
bus auro vel argento redempti estis
a vana via. suscitatio est pene et dicitio
nis. sed precioso sanguine tanquam
agni immaculati.

Et audierunt eum. Hic in-
cipit pars que est de audi-
entium testimonium iohannis. diuersio
ne. Et diuidit in duas partes. In qua
prima ponitur diuersio eorum que per io-
hannem uoti sunt et per eos que uocauit
iobannes. In secunda autem uo-
catio eorum qui per ipsum christum qui
iam innotuerat sunt uocati vel
per preces noue legis ibi. in
crastinum uoluit exire. Et sumuntur
iste due uocationes: penes duo uo-
canda ad christum. quorum unum
est intellectus supernaturalis veteris
legis et aliud est reuelatio uerita-
tis. Vn glosa. Audierunt iohannem
loquentem et secuti sunt illum. Di-
cit ergo: sic sequentes iohannem le-
gem amiserunt utentes eius te-
stimonio. prior harum partium
diuidit in duas partes. In qua
priori ponitur conuersio discipulo-
rum per uocem iohannis. In secunda autem
fructus conuersionis et uocatio aliorum. ibi:
inuenit ille primum et cetera. Adhuc autem
partes harum diuidit in tres particulas.

In quibus primā describit ad ihe
 su discipulorū humil' conuersio.
 In scda benigna cōuersorū a do
 mino suscepco. In tercia vni? cō
 uersorū p nomē ppriū descripco.
 In prima harū quinqz nōntur.
 Primū est ad verbū dei auditus
 patul? Cū dicit (Audierunt eū)
 aure patula vrbū suscipientes de
 salute. Jacobi. i. Vit autez omis
 homo velox ad audiendū: tard?
 aut ad loqndū et tardus ad irā.
 Prouerb. xx. Aurē audientes et
 oculū vidētē dñs fecit vtrūqz
 Auris em̄ non audies p dolum ē
 et nō auris vera. Prouerb. xviii.
 Auris sapientū querit doctrinaz
 Ysaye. i. dñs apuit mibi aurez
 ego aut non cōtradico: retrosum
 nō abij. Ps. Hodie si vocē eius
 audientis nolite obdurare corda
 vrā (duo) ecce numerus misice
 audiendū: qui. s. duabus auribz
 audiūt. vna lrām et alia spirituz
 in lrā loquentē. Ysaye. i. Auribz
 p̄cipite legē dei vestrī. vel duo sūt
 ppter geminā dilcōnem sicut an
 tea didū est (discipuli) et ideo stu
 diosi. Job. viii. Si manseritis
 in sermōe meo vere discipuli mei
 eritis. qui em̄ non pmanet in ser
 mone audito. nō est discipul? s
 explorator curiosus. et supsticio
 sus. Gal. ii. p̄f subintroductos
 falsos fratres q̄ subintroierūt vt
 exploraret libertatem nrām quā
 habem? in xpō ihu vt nos i serui

tutē redigerēt s̄ nec ad horā cessi
 mus subiectioni (loquentē) hoc
 ē quartū. locutio em̄ cū intellectu
 et intencōe fit. et in hoc notatur
 auditus discrecō. i. Reg. iij. Loq
 re dñe qz audit seru? tuus (et se
 cuti sūt ihm) ecce quintū in q̄ no
 tat fructus cōuersionis p verbū
 salutis. Secuti sūt enim non tm̄
 passibus pedū s̄ imitacōne opoz
 et deuocōne fidei. Matth. iij. Con
 tinuo relidis retib? secuti sūt eū
 p qd̄ etiā videtur qd̄ p̄f testimo
 niū ioh̄is isti nō sūt secuti. s̄ po
 cius ad vocacōnem dñi. Ad hoc
 autē dicendū est qd̄ p̄mo ad p̄di
 cacōnem ioh̄is secuti sūt et ad fa
 miliarez noticiā dñi admissi. sed
 ad p̄pria tamē redeantes postea
 vocati sūt a domino et tūc omnia
 reliquerūt. Querit autē iterum
 quare corā duobus ioh̄es testifi
 catus ē et nō coram omnibus. Ad
 hoc dicendū qd̄ pro certo testimo
 niū ioh̄is corā omnibus fuit sic
 Luce. iij. dicit qd̄ omes exierūt ad
 eū. s̄ tamē familiarit plus imp̄f
 fit hoc discipulis et h̄ij duo hoc p̄
 ceteris acceperūt sicut supradidū
 est et ideo sūt secuti. Job. xxiiij. ve
 stigia eius secutus ē pes me? vi
 am eius custodiui. Dan. ix. Ecce
 nūc sequim? te in toto corde nrō et
 timent? te. (Conuersus dñs) h̄
 tangitur benigna cōuersorū su
 scēpcō. et dicitur quiqz quorum
 Primū est domini ad sequentes

benigna cūfio - secunduz dulcīf
fima de illumiācōe facienda dñi
allo cūcō - terciū est dubij qđ qre
bāt sapiētiffima solucō - quartū
est illuminatorū cū doctore fami
liaris mansio - quintū autē est bo
re aduētus eoz ad xpm detemi
nacō dicit ergo: (pūfus ihūs) qui
sēp cūtit ad eos qđ ad se cūtertū
tur - qz ad hām nō terga - s; faciez
dulcīffimā ad eos cūtit et recipit
uententes. **Zach. p.** Cōuertimini
ad me et ego cūtar ad vos. p. s.
Cōnūtere dñe aliquātulū et dep
caē sup fuos tuos. **Tren. vltio.**
Cōuerte nos dñe ad te et cōiūtem
qz illa vera cūfio ē et si qđs alit cō
ūfus ē pūfus ē (et vidēs eos) oca
lis benignitatis. **Gen. xliij.** Ad
ducite fratrevm ad me et ponaz
oculos meos sup eum (sequētes
se) quia alit oculo benignitatis
eos nō vidisset. **sap. iij.** respectus
ē in elcōs ei? et (dicit eis) Ecce be
migna et dulcīs allocucō de futuā
illumiācōe. **Canf. ij.** Ponet vox
tua in auribus meis - vox enim
tua dulcīs. **Ps.** Diffusa est grā
in labijs rē. (quid qrtis?) non
ignorās interrogat - sed querit
vt illuminācōis accendat desi
derū. p. s. accedite ad eū et illumi
namini et facies vze nō confundēt
Ps. aut dicit quē queritis? quia
de psona illuminati fuerūt per io
hannē sic ad passionem vadētis
Johis. xvij. vbi psona qrebat

eciā intrepidus dixit - quem que
ritis? quia sciuit qđ de salute ali
quid discē qrebant - queritis au
tem dicit - quia hoc est studiosoz
Ps. querite faciez hoc ē agnicōne
veritatis ei? sēp. **math. vij.** Que
rite et inuenietis: pulsate et apiet
vobis (Qui dicit ei rabbi) noie
magistri noīnāt quē vt sapiētez
p̄dicacōne iohis agnouerāt qui
sol? sciē viā salutis facit. **Math.**
xvij. Vn? ē magister vr? qđ i celis
est - nō autē vocant dominū cuius
adhuc per miracula ptātem non
agnouerunt quē postqđ agnoue
rūt magistrū et dominū vocauēt.
Johis. xij. Vos vocatis me ma
gister et dñe - et bñ dicitis - sū etei
qđ autē seqtur (qđ dicit interpre
tati magister) **Interpretatio** est
euāgeliste - qz in greco scripsit et
Rabbi est verbū hebreum - vnde
locucō discipulorum sic seriatim
fuit cōiūcta (**Rabbi vbi hitas?**)
Causa autē qđ habitacōnem qre
bant fuit vt habitacōne scita se
peremirent ausu familiarū et discē
rent ab eo viam salutis: **Sed** qđ
moto querunt habitacōnem ei?
aut ipē dicat **Math. vij.** **Vulpes**
foueas habent - volucres celi mi
dos - filius autē hominis rē. **Jhe.**
xij. Quare qđsi colon? futur? es
in terra et quasi viator declinās
ad manendum? **Ad** hoc dicendū
qđ ppriam domum non habuit i
terra - sed sicut peregrin? ab alijs

receptus ē hospicio grā hospitali-
tatis ⁊ talē locum quesierūt qz si-
cut gyrouagus non discurrit per
plateas de domo in domū. sicut
docuit aplos. **Matth. x.** ⁊ **Luc. x.**
In eadez domo māsit edens ⁊ bi-
bens q̄ apud illos erant. **Mistice**
aut delcābilis ē ista questio con-
templandū lucē in qua de? habi-
tat. **Cantic. i.** Indica mihi quez
diligat anima mea vbi pascas ⁊
vbi cubas in meridie: hoc est ple-
na veritatis tue luce ne vagari in
cipiā. **P̄s. dñe dilexi decore dom?**
tue ⁊ locū habitacōis glorie tue.
Ysaie. lvij. domū? excelsus s̄bli-
mis habitās eternitatē ⁊ sanctū
nomen eius in excelsis i sancto ha-
bitans ⁊ cū strito et humili spi-
ritu. vt viuificet spiritū humiliū
⁊ ideo etiā isti cōtriti et humiles
corde querūt eius habitacōnem
scdm cōsiliū sapientis. **Eccā. vi.**
Si videis sensatū euigila ad ip-
sū ⁊ limē ostij eius exterat pes tu-
us (dic eis) ecce querēciūz illumi-
nacō. ⁊ habz duo. s. vocacionem
illuminatoris ⁊ obediēciāz illūia-
torū. dicit ego vocando (venite ⁊
videte) venite primū fidei deuoci-
one. ⁊ postea videte intellectus il-
luminacōne. **Ysaie. vi.** s̄m aliā
tūslacōnem n̄ crederitis nō intelli-
getis **Deutro. xxxij.** qui appropi-
quāt pedibus ei? veniendo acci-
piēt de doctrina eius illuminādo
⁊ h̄ est q̄ dicit p̄s. venite ⁊ vide

te opa dñi que posuit pdigia su-
per terrā. illuminādoz aut obedi-
encia describit cū dicit (venert)
duo dic. vel tria: aduētus. visio
⁊ māfio. de p̄mo dicit (venert)
p̄ fidei deuocōnem: ⁊ p̄ operis imi-
tacōnem ⁊ p̄ precepti obediēciem
de p̄mo dicit **Matth. xi.** venite ad
me oñes qui laboratis et onerati
estis ⁊ ego reficiā vos de sc̄do **Ysa-**
ye. ij. domus iacob venite ⁊ abu-
lemus i lumine dei nostri. hoc est
i lucidīs exēplis ipsi? de sc̄o. **P̄s**
Venite filij audite me timorē do-
mini docet vos. s. in obediēcia p̄-
ceptorū eius. Et viderunt p̄ fidei
credulitatez. p̄ intellectus illumi-
nacōnem ⁊ p̄ scripture meditacō-
nē. De p̄mo. i. Cor. xij. Videm?
nūc p̄ speculū ⁊ in enigmate. de
sc̄do **Mat. v.** **Et** mūdo corde q̄
mā ipsi deū videbūt. de sc̄o. **p̄s.**
gustate ⁊ videte qz suavis est do-
min? gustatur em̄ meditacōnis
delcācōne ⁊ videtur vbi dei intel-
lectu (Et māserūt ibi die illa) h̄
est terciū. visio em̄ est fidei aduē-
tus spei p̄ profectū meritorum. ⁊
māfio caritatis. vñ viderūt verita-
tem. venerūt ad beatitudinem ⁊
manserūt in dulcedine bonitatis
Joh. xij. Ad eū veniem? ⁊ mā-
fionē apud eū faciem? **Matth. xi.**
xvij. ⁊ **Luce. ix.** bonū est nos h̄ cē
si vis faciam? hic tria tabernacu-
la fidei. spei. ⁊ caritatis. **Sic** venit
regina saba audire sapiēciam.

iiij-Re-x. Sic videbit samaritani.
Joh-iiij. Ipi vidim? et scim? qz
hic exere saluator mundi. sic pma
ferut fideles amici. ps hitabit in
tabernaculo tuo re-in-m-s-t: die
illa hoc e residuu illi? diei. Spua
lit aute i illuminatione pcepta a
dno pmaserut. ps melior e dies
vna i atrijs tuis sup milia. et qa
dixit: die illa. ne iteg dies esse pu
tes. **Subiungit** hore aduetus eoz
descripcone. cu dicit (hora autez
erat quasi decima) **Jo-xi.** Rone
duodeca sunt hore diei. et ideo ho
ra decia erat hora quasi vespaz.
Luc-xxiiij. Mane nobiscum qm
aduesperascit et iclinata e ia dies.
Vespera aute vt dic **Gregori?** fi
nis e mundi et tuc: Prima hora di
ei e origo lucis nature in principio
creacionis hominis. **Secunda** aut
est illuminacio bndictionis noe
absterfa caligine pcti p diluuu
Tercia aute hora sacrificaco abra
he p arcaionis sacmetu. **Quarta**
hora lucis sacrificacois moyfi ad
liberacionis auxiliu. **Quinta** hora col
leo legis vt pcti onderz remediu.
Sexta hora ab impugnabit?
defesio iudiciu. **Septia** hora gub
naco dauid et alioz regu. **Octaua**
hora xpromissio facta dauid per
xpm exhibeda. **Nona** hora libera
cois de babilonica captiuitate p
zorobabel et ihm magnu sacdote.
Decia hora e edepcois fce p xpm
et in illa cu xpo maseit. **Vndecia**

autem est remuneracionis qui
escencium vsqz in finem mundi.
Et duodeca est glorificacois req
escencium post mundi finem ieter
nu et sic complet dies fideluu. sic
enim **Ysa-xxxviiij.** Descendit sol
decem lineis in horologio achas
qz p istas decē horas gra x mani
festat et h e qd itedit. (Erat aut
adreas) **Hic** describit p nomez
ppum vn? q audieat teste verita
tis. **Describit** at nomine gne fin
gulari dignitate et itellcus illumi
nacione et vtute. **Dicit** ergo **Erat**
aute andreas ecce descripcio noi
nis. **Andreas** ei erat viril qui p
muz seq xpm ausus fuit. **Interpre**
tat ecia rndes pabulo qui pabu
lo verbi quod a iohanne recepe
rat p tam dignum freru vbi rnde
bat et ideo a nomine describitur
Apo-c-iiij. Non delebo nomina eo
ru de libro vite. **Exo-xxxiij.** Inuei
sti graz coram me et teipfu noui
ex nomine. **Describit** eciaz ex gne
(frater symonis petri) qui ideo
describit vt sit exeplu vocacois x
i q maior p minore vof. p. **Cor-**
p. Que infirma sunt elegit deus
vt confundat forcia. **Dan-xiiij.**
Suscitauit dñs spum puei iuni
oris. **Roiaf** aut apli? pmo noie
vfitato cu di-symonis. qui iterp
tatur obediens. quia pmo est obe
dire verbo vocacois et postea eri
gi in cathedram honois. p. **Re-x**
v. Melior e obedieta qvictime

unde sēsus est (**Symonis**) hoc est qui tūc symon- postea autem vocā dū eāt petrus (vnus ex duobus) singularis dignitatis i auditu magistri- qui se a cōmunitate discipulorū excepit- **Eccīastes- vii- virū vnū de mille reperit mulierem ex omnibus nō inueni** (q̄ audierāt a iohāne) verbū em̄ iohānis penetrauit corda eorū- **Deb- iij- viii?** ē sermo dī a efficac̄ a penetrabilior om̄i gladio anāpiti- attingens vsqz ad diuisionē anime a spiritus cōpagū quoqz medullarū a discretorū cogitacionū a intencionū cordis- **Rō- iō- fides ex auditu- audit?** autē per verbū xp̄i- (**Et secuti fuerāt ih̄m**) autorē salutis **Eccā- xxij- glōia m̄gna sequi dñm- longitudo em̄ dierū assumet ab ipso** (**Inuenit hic primū**) tangit hic vocati p̄ iohānem a cōuersi fructus p̄pter quē ecclā specialiter nomiatur a nomē alterius nō exprimit- ideo quia de fructu eius nulla mēcio habet Tangit autē hic tria- s- quē vocauit- modū vocacionis et q̄digne vocatus petrus a dño est r̄cept? (**primū dicit**) qz postea a domio missus pluimos adduxit i achapa a in alijs locis (**fratrē suum**) cui ex cognacōne carnis plus q̄ alijs tenebat- **ij- Thimo- p̄mo- Sollicite me q̄siuit a iuenit det illi dñs inuenire grām a domino a miam- Gen- xxxvij- fratres me**

os quero- **Can- vltio- quis mibi det te fratrem meū fugentē vbeā matris mee vt inueniā te solum foris- foris em̄ est qui in xp̄o nō est- id est obedientē (symonē) q̄ noie prius vocabat- Exo- xxij- Omnia q̄ locutus ē nobis deus faciem? a erim? obediētes- (Et dicit ei) modus ē vocacōis- Apocaliph vltio qui audit dicat veni duo em̄ dicit- inuentū enim ostēdit- s- petrū a vocatū adducit- de p̄mo dicit (inuenim?) sicut lapidem p̄ciosū a sic thesaurū absconditū- **Et de vtroqz- Mathei- xij- Inuēta vna p̄ciosa margarita ecce primū: quē thesaurū cū inuenit homo abscondit: a p̄ gaudio illi? vadit a vedit om̄ia que habet vemit eū- Can- iij- Inueni quez diligit aīa mea (messiaz) hebreū est a ideo euangelista interponit (qd̄ est interpretatū xp̄us) hoc ē vinctus rex a sacerdos- **Ysaie- lxi- Spūs dñi sup me eo q̄ vnxit me dñs- Ps- vnxit te deus deus tuus oleo leticie pre cōsortib? tuis (Et adduxit eū) sic anadoch? (ad ih̄m) i- ad saluatore- a ex hoc accepit ecclā q̄ in sacramēto baptismi a cōfirmacionis vt tur adducētib? qui p̄ntant suscipientes sacramētum q̄ patrum latine- grece autē anatochi vocatur vt dicit dyomisius- **Mathei- xxi- Soluite a adducite michi- Ps afferte dño filij dei- hoc ē conuisti********

filios dei afferte domino filios arietum hoc est filios prelatorum predicantium qui duces sunt gregis christi. **W**orum enim filii debent afferri domino et adduci (Intuitus autem eum ihesus dixit) Ecce modus receptionis adducti et tangit tria quorum primum est intimi amoris respectus. cum dicit: Intuitus autem eum ihesus. Gen. xliij. Attolles oculos suos vidit beniamin fratrem suum verum. Ps. In via hac quam gradiens firmabo super te oculos meos. Intuitus autem corporalis amorem significat cordis. Dixit (Tu es symon). Hic secundo tangit simplicitatis columbine commendationem cum dicit: Tu es symon: obediens voci vocantis (filii iohanna) Glosa idem dicit iohanna et iona. Iohanna gratia iona columba. quia filius est columbe et gratia vni glosa dicit intuenso eum corporaliter quoddam secretum vidit in illo quod esset firmior ceteris. et hoc est intelligendum post confirmationem quia ante confirmationem negavit ad vocem aille. Luc. xxij. Ego rogavi pro te ut non deficiat fides tua sed tu aliquando conuersus confirmas fratres tuos. Et quia idem est iohanna et iona. dicit Math. xvi. Beatus es symon bariona quia caro et sanguis non reuelavit tibi sed pater meus qui est in celis. Totus enim simplicitate columbe formatus fuit in filium dei et hoc laudat

in petro christus. quia nichil carnale post conuersionem sequebatur. Gal. p. Cum autem placuit ei quod me segregauit ex utero matris mecum reuelaret filium suum in me continuo non acquieui. etc. (Tu vocaberis cephias) Cephias grece interpretatur caput. Hec dicit sic. Dicitur quod syriaca lingua cephias rupes per gratiam et latina petrus dicitur et utraque lingua a petra deriuatum est petrus. et hoc est quod sequitur (quod interpretatur petrus) quod a soliditate dicitur est. Math. xvi. Tu vocaberis petrus et super hanc petram edificabo ecclesiam meam. Glosa autem dicit quod hoc nomen hoc non imponit sed presignat imponendum posteri. Dicitur tamen quidam quod hoc imposuit Et math. x. et marc. iij. et lu. vi. confirmauit. Et math. xvi. vulgavit et ab hoc accepit ecclesia romana quod electo in papam nomine mutauit ut dicunt cum tamen hoc falsum sit quia diu per multum tempus electo papa nomen non fuit mutatum donec quidam turpe nomen habens eo quod os porci dicebatur: electus fuit et ab illo electo in papam nomen cepit mutari. Et hoc verum est quod in specialem gratiam deus suis conuenit mutare nomen sicut Gen. xvij. Mutatur nomen abrahe et saray et Gen. xxxij. mutat nomen Jacob in israhel. hoc est ego quod dicit (In crastinum voluit exire in galileam) Hic incipit ps. illa que est de uocatione

facta p̄ xpm. qui iā manifestat̄
 p̄ iohānem cepit vocare discipu-
 los. Et habet hęc pars duas
 ptes. In quarū p̄ma agit̄ de vo-
 cacōe philippi. In sc̄da de fructu
 illius vocacōis factō in vocacōe
 nathanaelis ibi (Inuenit philip-
 pus nathanaelem etc) In priori
 hāz dicuntur tria. Vocacōis tē-
 pus q̄n facta ē (quia i crastinū vo-
 luit exire in galileam) et sic dicit
 Aug⁹. in libro de cōcordia euan-
 gelistarū sc̄do. Iste ē primus in-
 troit⁹ xpi in galileaz in qua disci-
 pulū vocauit. et miraculuz de mu-
 tacōe aque in vinū fecit: anteq̄
 mitteret iohes in carcerē. Itera-
 to tamē intrauit postea et fecit mi-
 raculum de filio rēguli. Tūc ergo
 postq̄ andreas ad testim omiuz
 iohis venerat et petrus p̄ andrea
 fuit adductus (voluit) voluntate
 bñplaciti qua nrām salutē deside-
 raunt. Rō. xij. p̄betis que sit volū-
 tas dei bona et bñplacens et perfe-
 cta P̄s. benigne fac dñe in bona
 volūtate tua spon vt edificentur
 muri iherl̄m: qui de fidelib⁹ ad fi-
 dem vocatis edificant̄ sicut dicit̄
 i visione pastorū (exire de iudea)
 large dicit̄ vbi iohānes baptīsa
 bat iux̄ bethaniā sic supradictū
 est (in galileaz) de q̄ patria disci-
 pulos vocabat. Actū. ij. Rōne
 ones isti q̄ loquuntur galilei sūt.
 Alia etiā de causa in galileā veit
 qz ibi angelo nunciante fuit con-

ceptus qz ibidē a puericia nutri-
 tus. Hijs ergo de causis (voluit
 exire in galileā et inuenit philip-
 pū) ex intecione q̄siti. Luce. xv.
 q̄rit diligētē donec inueniat. In-
 uenit autē pditū et errabundum
 P̄s. Inueni dauid seruū meum
 oleo factō meo vnxi eū: qz et ma-
 nufortē fecit apostoluz i virtutis
 pugna: et aspectu desiderabilem
 in cōtemplacōe veritatis. p̄fecit
 eū et seruū suū in obediēcia man-
 dator. et ideo vnxit eū oleo mise-
 ricordie in remissionē pctōrum et
 vnctiōe cōsecracōis in apostolū
 qd̄ p̄cedit philipp⁹ qui p̄sago
 noie apostolice dignitatis: os lā-
 padis interpretat̄ que ardet caita-
 te. P̄s. Ignitū eloq̄um tuū velxe-
 menter. Et lucet veritate Ioh⁹: s
 v. Ille erat lucerna ardēs et lucēs
 Cān. viij. lāpades eius lāpades
 ignis atqz flāmaz que lucēt cla-
 ra veritate doctrine: qui et p̄mum
 adduxit eunuchū candidis rēgie
 Act. viij. (et dicit ei ihus) ecce mo-
 dus vocacōis (sequere me) h̄ ē do-
 ctinā et exemplū imitac̄. Math.
 ix. sequere me Ioh⁹. vltio sequere me
 qz est seq̄la ad fidei p̄p̄cōnem
 de q̄ hic loq̄tur: et est seq̄la ad re-
 gimē perāpiendū de quo loq̄tur
 Math. ix. et ē seq̄la ad martiriū
 sustinendū de q̄ loq̄tur Ioh⁹. vl-
 videt̄ autē non bene cōtinua esse
 hystoria. qz matheus marcus et
 lucas dicūt qz statim p̄ baptisima

ductus est in desertum a spiritu ut temptaretur a dyabolo. **D**ic autem inuit iohannes quod cum recessisset a iohanne baptista intravit in galileam. **H**ic et hunc iterum soluendum est secundum **Aug.** quod reuera cum primo testimonium iohannes videns perhibuisset: christus baptizatus in deserto ductus est. **H**ic post temptationem factam rediit ad iohannem et tunc testimonium perhibuit coram discipulis et tunc audiuit **Andreas** et per ordinem facta sunt ista que hic narrantur que alij euangeliste tacuerunt. **S**ic autem continuatur hystoria (**Erat autem philippus**) Descriptio est patris discipuli vocati ideo autem describitur ut notetur quod videns philippus comites suos christum sequentes facilius sequebatur cum sciret illos bonos et inquirere salutis auxilium. **Et hoc est quod dicitur (a bethsaida) civitate galilee que presago nomine domini venatoris interpretatur. quia ex illa egregij venatores homines ex feris siluestribus montibus venantes christo coniungerentur.** **Ihesus xvi.** Mittam eis venatores multos et venabunt eos de omni monte et de omni colle et cauinis petrarum. quia oculi mei sunt super omnes vias eorum quosdam enim apostoli capiunt in monte dignitatis mundane et quosdam absconditos in cauernis dure paupertatis et quia venatores precipue de illa civitate assumpti sunt **Ideo subditur (civitate andree et petri) qui iam**

ante vocati sunt. **S**ed queritur hic quare philippum per se vocavit cum simplex fuerit et rusticus et nathanaelem per philippum qui sapiens fuit et liberatus. **A**d hoc dicit **Crisostomus** quod ideo fecit ut mundi sapientiam confunderet et sola veritas vocatorum a spiritu sancto esse sciret. **S**i enim sapientes elegisset conversio facta per eos sapientie mundane ascriberetur. **p. Cor. p.** Que stulta sunt huius mundi elegit deus ut confundat sapientes etc. **E**t hac etiam de causa tales constituit apostolos et non nathanaelez sapientem. hac etiam de causa non per se vocavit paulum nisi de celo post ascensionem ut sciret non in eo eligi sapientiam mundane aliquid fidei predicare industrie humane ascriberetur. **V**n ipse dicit **p. Cor. xv.** Nouissimum vero tempus abortiuo visus est et michi. **vñ. p. Cor. ij.** Sermo meus et predicatio mea non fuit in sapientia hominum. **H**ic in virtute spiritus. **H**ic ergo causa dicitur. (**Inuenit philippus**). **H**ic tangitur iam vocati primitiuus fructus. **E**t dividitur hec pars in duas. **I**n quarum prima describitur nathanaelis ad christum vocatio. **I**n secunda autem vocati per commendationem facta a christo confirmatio. **I**n prima harum sunt tres pagini. **I**n quibus primo tangitur vocandi inuencio. **I**n secundo iuuentio vocatio. **I**n tertio vocatio sancte diligens et discreti examinat. **D**icit ergo **Inuenit ad salutem questum. hic philippus**

iam a xpo vocatus et illuminat?
 (nathanael fratre suum) in lege
 peitissimū q̄ interpretatur donū dei
 quia licet euz philippus vocaret
 extra-tamen nisi dñs eū dono sue
 illuminacōis p̄cessissz intra :nō
 ad fidem venisset. **Inuenit autē
 philippus**) istū ex intencōne q̄si
 tum. **Can. iij.** Inuenerunt me vi
 giles q̄ custodiūt ciuitatez sic enī
 iā vigil factus (philipp? inueit)
 vagabundū (fratrez suū natha
 naelem) **Vñ beda** vide venatoreē
 istum q̄ntū capiendis aiab? est
 intentus. **(Et dicit ei)** ecce vocacō
 nis modus. modus autē vocatio
 nis nō est imitātis more s̄ modo
 p̄ponētis. vt p̄ scripturā inno
 scat sapienti. qz p̄sūp̄cō eēt vo
 care vel docere sapientem et ideo
 duo faciūt autoritatē scripture te
 stantis p̄mittit. et postea iuentū
 describit. **Dicit ergo** (quē scripsit
 moyses) sicut legislator p̄cipu
 us **Job. v.** Si crederetis moyfi
 crederetis forsitan et mihi. de me
 enī ille scripsit (et p̄phete) qz om
 nes cōcordit xpm p̄nūciauerūt
Eccā. xxxvi. suscita p̄cacōes q̄s in
 nomie tuo locuti sūt p̄phete prio
 res. **Alia littera** habet (in lege et
 p̄phete) moyses scribit xpm in
 lege. **Deute. xvij.** p̄pheta suscita
 bit vobis deus de fratribus vris
 ipm tanq̄ me audietis. **Rō. ix.** Fi
 nis legis xpus ad iusticiaz omni
 credēt. **Moyes** eciam scripsit in

p̄phete qz p̄phete se habent ad
 legez sicut doctrine eplarum apo
 stolorum ad euāgelium. ita q̄sunt
 explanacōnes legis. quidā tamē
 ita supplēt lraz. **(Quē supple sc̄p̄
 fit moyses i lege)** et qui scriptus
 est (in p̄phete) **Eccā. xxxvi.** Da
 mercedem dñe sustinentib? te vt
 p̄phete tui fideles iueniātur. **Lu
 ce. xvij.** oportet impleri omia q̄
 sūt scripta in p̄phete et psalmis
 de me. **Inuenimus** diligenter et
 diu quesitū. **Can. iij.** paululū cū
 p̄trāsissem eos inueni quē diligit
 anima mea (ibm) descriptō est i
 uenti (ibm) salutis autorez. de q̄
 patriarcha iacob ait. **Gen. xlix.**
 salutare tuū dñe expectabo. **Aba
 cūck. iij.** Ego autē in dño gaude
 bo et exultabo in deo ihu meo (fili
 um ioseph) putatuū **Luc. iij.** vt
 putabat filius ioseph qz nutri
 cius eius erat: et custos. et testis.
 et minister matris. custos fidelis
 tāti thesauri. testis verax sanctita
 tis tēpli dei filij. mister diligens
 matris dñi sui (a nazareth) cui
 tate cōp̄cōnis et nutritōis. **Ma
 thxi. ij.** nazareus vocabit. **Vsaie
 xi.** flos de radice eius ascēdet. na
 zareth autē flos interpretatur p̄p̄
 pulchritudinē ouersacōnis. p̄p̄
 odoris siue opinōnis suauitatē.
 p̄pter fructus in cōuersione fide
 um futurā utilitatē. **Can. ij.** Ego
 flos cāpi et liliū ouallū. **Ps.** ger
 miabit iust? sicut liliū et florebit

in eternū an̄ dñm. **D**ic ergo examinacone fm̄ scripturā p̄ponit i uetū in q̄ notat vt dic̄ Crisosto. q̄ diligēter i lege a p̄his medita-
tabat. q̄ cord̄ sui ceptū p̄ponit a testimonio legis a p̄haz. **P̄s.**
In lege ei? medita-
bit die ac nocte (**Et dixit ei nathanael**) **D**ic
ponit vocacionis facte diligens ex-
aminacio **Et** hz duo q̄z vnū est
prudēs nathanaelis p̄ scripturā
collacio. **S**ecūdu autē p̄ expimē-
tū id ad qd̄ vocat p̄bacio **D**ic er-
go: a dixit ei nathanael ad scrip-
turā conferēs auditū. **Joh̄is. v.**
Scrutamini scripturas qz ipse
sunt in qb? vos putatis vitā h̄re
(a nazareth) veniēs (potest ali-
qd̄ boni esse) a sic remissive legi-
tur. bonū em̄ erat qd̄ de saluatore
erat p̄missum a h̄ scriptura dixit
futurū esse a nazareth i h̄ q̄ dix-
it quoniam nazareus vocabitur
hoc est flos vocabitur. **Ysaie.**
xi. Flos de radice eius ascendet.
ibi em̄ trāslacio. **lx.** hz qm̄ naza-
reus vocabit. vel legi potest int̄-
rogatiue sic a nazareth potest ve-
nire aliqd̄ boni? **Cū** de saluatoe
Mich. v. dicat de bethloē ephra-
ta qz ab ipsa surget dux q̄ regat
p̄lin̄ isrl̄. **Joh̄. vii.** scrutaē scrip-
turas. qz p̄pha de galilea nō fur-
gat. sed tñ notāda est fm̄ hanc
litteram modestia nathanaelis
quoniam non simpliciter negat
sed interrogando dubitat vt fecit

examinet. **P̄s.** Meditatus sum
nocte cū corde meo a exercitabar
a scopebam spiritum meum (**Di-
cit ei philippus**) diligēs auditor
eorum que diceret sapiens a cum
nō abnueret iuitat ad experimē-
tum (**venit**) per hoc q̄ non dissen-
cias (**et vide**) per experimentum
virtutis que est in ipso quem in-
uenim? **p̄. Jo. iiii.** p̄bate spūs
si ex deo sunt **S**ic samaritani ad-
ducti ad xp̄m per loquelam muli-
eris. **Joh̄. iiii.** Venerūt a viderūt
a dixerunt **I**am non propter tu-
am loquelam credimus. ip̄si em̄
vidim? a scim? qz h̄ est vere sal-
uato: mundi. hoc est ergo qd̄ di-
cit. (**Vidit ih̄sus**) **D**ic incipit
vocati p̄ comēdacionē confirmacio
Habet autē tres ptes **I**n quaz
prima ponitur confirmacio ad fi-
dem per comēdacionem **I**n secū-
da autē ponit illuminacio confirma-
ti per reuelacionē secretorū **I**n ter-
cia vero p̄p̄ meritū fidei ponit p̄-
missio reuelacionis mirabilium futu-
rorū **I**n p̄ma h̄az tria inuūt **I**n
quoz p̄mo inuūt dilcomis visio
In secūdo dilcā a visi ad ih̄m ap-
propiacio **I**n t̄cio comēdaco. **D**ic
ergo **V**idit ih̄s intuitu dilcomis.
P̄s respice in me a miserere mei
(**nathanaelem venientē ad se**)
ecce appropinquacio magis it?
q̄ ext. **Ja. iiii.** Appropinquate deo
a appropinquabit vob̄ (**Et dicit
de eo**) q̄ secreta nouit scienciarū

Eccā-xxiiij. Oculi domi lucidiores
 sūt sup solem intuetes in abscon
 ditas ptes (**Eccē vere israelita**)
 imitator: rēdissimū. **Genes-xxxij.**
 nequaquā vltra vocaberis iacob s̄
 israel eit nomē tuū. **Ysaye-lix.**
 seruus meus es tu isrl̄ quia in te
 gloriabor. **Iste em̄ est rēdissimū**
 imitator: q̄ nulla curuitate d'efle
 ctitur quinimo ecā ab imperito
 a p̄cota nō dēdignatur dūcā ad
 veritatez. **Dyonisius** dicit dēdisti
 veritati man?: a falsitatis nexib?
 es absolut? unde addit. (**In q̄**
solus nō est) solus ē vt dicit **Au**
gustīn? quādo aliud q̄s simulat
 a aliud agit **Prouerb-xxij.** solus
 in corde cogitancū mala. **Ysaye**
xxxij. fraudulētū: vasa pessimā sunt
 ipse enim cogitacōnes cogitabit
 ad perdēdos mites: cū loq̄retur
 paup iudiciū. **Malach-ī.** Male
 dictus dolosus **Iste aut̄ simplex**
 ē non est dolosus qz a q̄libet stu
 dioso patus est suscipe veritatē.
Job-ī. homo simplex a rectus a
 timēs deum. a receēs a malo. a
 adhuc retinēs innocēciā (dicit
 ei **nathanael**) ecce scdm vbi po
 nit̄ secretorū reuelacō. **Et dicūt**
 duo quorū primū est questio in
 q̄ innotescit desiderū illuminacō
 nis. **In scdo** ponitur illuminacō
 de reuelacōe secretorū. de p̄mo dic̄
 ergo (unde me nostis) h̄ est ex q̄
 virtute: cū hoc sit supra virtutez
 hūanitatē. **i. Reg-xxvi.** homines

vidēt que patēt. deus aut̄ intuef
 cor. **Heb-iiij.** Omnia nuda sunt
 oculis eius: ad quē nobis sermo
Secreta ego nouit vtute dimita
 tis (**Rūdit ih̄sus a dixit ei**) ecce il
 luminacio: de secretis. **Ps-** domi
 nus scit cogitacōes hōim (**pruif**
q̄ te philippus vocarū) vocacōne
 exteriori sicut vocat predicator: a
 doctor: (cū esses sub ficu) **Ad lit**
 terā sub quadā ficu sederat forte
 cogitans de futuro saluatore. vel
 sub ficu adhuc s̄b dulcedine pec
 cati. vel s̄b ficu hoc ē sub dulcedi
 ne lrē legis. **De p̄ma ficu** dicitur
Prou-xxvij. qui seruat ficum co
 medet de fructu eius. de dulcedie
 pcti dicit **Gen-iiij.** q̄ fecerūt sibi
 de folijs ficū pizomata: hoc ē exu
 sacōnes in dulcedine pcti. de ficu
 steili q̄ est lex scdm carnalē lrām
 dicit **Math-xxi.** iaz ex te fructus
 nō nascatur. **Sub p̄ma ficu** fuit
 nathanael p̄pter vmbriā. sub scda
 p̄pter delcāciōnis cōcupiscēciā.
 sub tercia p̄pter legis dei memoi
 am (vidi te) oculo p̄destinacōis
 a dilectiōnis. **Ps-ī** via hac qua
 gradieris firmato sup te oculos
 meos. **Eccā-xxiiij.** Oculi dñi stem
 plantes ōnes vias hōim. **Job-xl**
ij. **P̄cio** qz vniuersa potes a qz
 te nulla latz cogitacio. (**rūdit na**
thanael) edificat? ad fidez d̄imi
 tatis (a ait) cōfites eē deum (rab
 bi) dicit **Cris-** adhuc credēs esse
 sapientē qui ex aliq̄ reuelacōe dei

secreta nouerit (tu es filius dei)
Crisostomus dicit quod confitetur eum
esse filium dei non per naturam. sed
per adoptionis gratiam quia adhuc non
erat plene illuminatus de fide diuini-
tatis. Alii tamen dicunt quod hoc ex
corde credidit sicut ore confessus
fuit. sed primum probabilius est sicut infe-
rius patebit. **Iohannis. xi.** Ego cre-
didi. quia tu es filius dei qui in hunc mun-
dum uenisti. et non tamen confitetur na-
turam. sed et potestatem et regnum. **(Tu
es rex israel)** Quia hoc promissum
fuit. **Ie. xxiii.** Puscat bo dauid
germen iustum et regnabit rex. et
ps. Constitutus sum rex ab eo super
syon motem factum eius predicans
preceptum eius? Sic ergo confitetur dei fi-
lium et diuinam in eo potestatem. **(Redit
ihesus et dixit ei)** Repromissio est ma-
iorum propter confessionem fidelem uiuorum.
Et dicit tria. **Replicat enim causam in-
ductiuam fidei.** Et secundo maius donum
promittit. Et tertio illud describens o-
expromittit. **Dicit ergo (Quia dixi ti-
bi) secretum quod nemo nisi tu sciuit (vi-
di te sub figo).** ps. **Scrutans cor-
da et renes dei? (credis) scies quia
nemo nouit secreta cordium nisi solus de-
us et ideo hoc signo mee deitatis ar-
gumentum accipiens credis (mai-
oribus uidebitis Jo. v. Maiora uo-
rum demonstrabit illi opera uos mi-
remini. Jo. xiiij. Digna quam ego fa-
cio et ipse faciet. et maiora uorum
faciet sed hoc uidebit falsum. quia hoc fuit sum-
ma fidei quam laudauit in petro.**

Matth. xvi. Tu es christus filius dei ui-
ui. **(Et dixit ei ihesus)** beatus es sy-
mon bariona et illum exalta-
uit dicens. **Et ego dico tibi quia tu
es petrus et super hanc petram edificabo
meam. qualiter autem maius isto videre
potuit.** Adhuc autem quoniam quare
confessione istam in nathanaele non
remunerauit sicut in petro. **Ad hoc
dicit Crisostomus sicut ante diximus?**
quod nathanael licet dixerit uerba
filii uerbis petri in sensu non tamen
dixit ex eadem et simili fide. quia
nathanael dixit filium dei gratia.
petrus autem filium dei natura.
**Preterea nathanael dixit hoc ex
studio scripture et obseruatione
experimenti quod erat sciencia se-
cretorum quam etiam multi sancti habent
ex reuelatione diuina. petrus autem
dixit hoc ex fide simpliciter et deuotione.**
Sic ergo et probabiliter respon-
dit Crisostomus et dixit illud ma-
gis specificando. **(Amen amen dico
uobis)** Confirmatio et promittit
**Amen amen: hoc est uere uere dico
uobis. geminationem autem quod est amen
solus habet iohannes inter euangelistas quod
iohannes est signum quod dupliciter ueritas
eius confirmat scilicet reuelatione. quia
hausit eam in fonte uicinis pectoris
Iohannis. xxi. Qui et recubuit in cena
super petrum et confirmatur etiam ex
visu et auditu. quia hoc uidit et au-
diuit. Iohannis. xix. Qui uidit testimo-
nium prohibuit et uerum est testimonium
eius? **(Uidebitis celum apertum)** tres**

quidez ex vobis in mote trāffigu
 racōis. **Math. xvij. Luce. ix.** et
 omnes in die ascensionis cū in ce
 lum ascendā. **Actu. i.** (et āgelos
dei) qui deputati sūt in ministeri
 um salutis fidelium filio dei. **Ma**
t. xi. iij. Accesserūt angeli et mi
 nistrabāt ei. **Web. i.** Nonne om
 nes amministratozū spūs sunt i
 ministeriū missi. ppter eos q̄ he
 reditatē capiūt salutis. **Ezech. i.**
Apt sunt mibi celi et vidi visio
 nes dei (descendētes) vt grāz illu
 minacōis fidelibus infundant
 (et ascendētes) vt pces xpi pro
 fidelibus deo offerāt (sup filium
hōis) a q̄ vtriusqz recipiūt illu
 minacōem : vel ascendunt angeli
 et p̄dicatores qui āgeli dicūtur
 dū archana dēitatis reuelant qz
 tūc ascendere faciūt : et descendūt
 dū docent et p̄dicāt humilia hūa
 nitatis. vbi aut̄ hoc viderūt disci
 puli expresse nō legitur s̄ multa
 facta sūt que scripta nō sunt est
 tamē in figura prefignatū. **Gen.**
xxviii. vbi vidit iacob scalam et
 dñm innixū scale desup - et ange
 los dī descendētes et ascendētes p
 eam. **Sed** querit̄ in quo h̄ fuit
 maius. cognicō enim occultozū
 soli deo attribuit̄. **Ascendere** aut̄
 et descendere angelos ecā iacob
 vidit. **Rñsio** qz maius q̄ntū ad
 illuminacōem. qz est de maiori
 est enī de cognicōe hūanitatis et
 dēitatis. qd̄ maximū est agnosce

re in xpo. **dicat** aut̄ : sup filium hō
 minis : qz cū alijs de cōmixtiōe se
 minū sint nati. et sic filij sunt hō
 minū : xpus sine semine virili na
 tus est. et ideo nō hōim. s̄ hōnis
 filius est. **Et** attēde qz nathanael
 dicat eē filiū dei. xpus aut̄ dicat fi
 liū hōis vt det exempla humilia
 de se sciendū et nō alta sapiēdi.
Rō. xij. nō alta sapiētes s̄ humili
 bus cōsciētes. **Philip. ij.** hoc se
 tite in vobis qd̄ et in xpo ihesu. q̄
 cū in forma dei eēt non rapinam
 arbitratus est eē se eq̄ se deo. s̄ ex
 inaniuit. i. humiliavit semetipz
 et. **Nō** enim p̄fert altaz patris
 cognacōem sicut ecā multi igno
 biles faciunt : alciōres sui generis
 pntes iactātes. s̄ humiles sui ge
 neris parentē matrem dicens. su
 per filiū hōis : **Dic** ergo finita
 est ps que ē de testimonio iohā
 nis. **Sequit̄** pars q̄ est de ma
 nifestacōe verbi facta p seipm.

Capitulū scdm.

Et t̄cia die nup̄cē facte
 sunt et. **Dic** incipit ps
 que ē de manifestacōe
 verbi facta p seipm : in qua suip
 sius maifestat dēitatē. diuiditur
 aut̄ p tres ptes. **In** quarū p̄ma
 manifestat se verbū put est ope
 ratuū et erudituū. s̄ qz per erudi
 cōnem et opacōem intēditur cre
 ature racōnalis sanctificacō. **In**
 scda pte oñditur qualif per ver
 bū incarnatū creaturā racōnalis